Digitaliseret af | Digitised by

Forfatter(e) | Author(s):	Alexander L. Kielland.
Titel | Title:	Arbeidsfolk : Roman
Udgavebetegnelse | Edition Statement:	2. Oplag.
Udgivet år og sted | Publication time and place:	Kjøbenhavn : Gyldendalske Boghandels Forlag (F. Hegel & Søn), 1881
Fysiske størrelse | Physical extent:	320 s.

DK

Materialet er fri af ophavsret. Du kan kopiere, ændre, distribuere eller fremføre værket, også til kommercielle formål, uden at bede om tilladelse. Husk altid at kreditere ophavsmanden.

UK

The work is free of copyright. You can copy, change, distribute or present the work, even for commercial purposes, without asking for permission. Always remember to credit the author.

ARBEIDSFOLK.

Alexander L. Kielland.

ARBEIDSFOLK.

ROMAN.

ANDET OPLAG.

KJØBENHAVN.
GYLDENDALSKE BOGHANDELS FORLAG (F. HEGEL & SØN).
TRYKT HOS NIELSEN & LYDICHE.
1881.

BIBLIOTHECA REGIA HAFNIENSIS

I.

I Sydvest og udover Fjorden var Himmelen klar og blaahvid. Det stærke Solskin blinkede i Vandet, hvor det var kruset, medens lange Striber af Vindstille strakte sig indimellem.

Der var ingen bestemt Vind.

Snart kom et Pust opover fra Syd; snart førtes den glohede Luft fra Kristianiadalen ud over Byen, gjorde en liden mat Krusning bortover mod Hovedøen og døde hen i haabløs Varme.

Mod Øst stod et Tordenveir, som trak op hver Eftermiddag og faldt ned igjen mod Aftenen.

Naar det bare vilde slaa løs, tænkte Folk. Men det blev det samme Dag efter Dag udigjennem August: Solen bagte, Vinden blaffede hid og did — flyttede Heden uden at sprede

den, og Tordenveiret trak op og holdt hele Naturen i sitrende Forventning, og saa gled det ned igjen.

Alle de brede Gader, der løbe mod Syd og Sydvest, vare fulde af Solskin. Skyggen krøb helt indunder Husvæggen og gjorde sig saa smal, at den ikke var til at gaa paa.

I Karl Johans Gade var der bedst om Formiddagen. Man kunde naa uskadt helt op til Storthingsbygningen. Men over Eidsvoldspladsen og opimod Slottet havde Solen samlet sine bedste Kræfter.

De unge Trær hang med Bladene, der vare lodne af graat Støv; Rispoplerne stod bent op og skelede efter sine Skygger. Og Menneskene smuttede fra Busk til Busk som Fugle, medens Fuglene sad stille inderst ved Stammerne og plirede i Solen eller tog Støvbad i de fortørkede Blomsterbed.

Med opslaaede Paraplyer, Hatten i Haanden og Lommetørklædet hængende som en vaad Klud kavede nogle ulykkelige Herrer sig opover Slotsbakken. Ved Universitetsuhret stod en vissen Gruppe af Aarets Studenter og svedede Latin. Ned af Universitetsgaden kom uforvarende et lidet Vindpust, hvirvlede en Skypumpe af Støv op i Luften og fordelte det over Pladsen, medens Vandet fra Vandkjærrerne lagde sig som et Lag af

graa Perler over det tætte varme Støv paa Gaden.

Det skar i Øinene at se mod Slottet, som laa midt i Solen med nedrullede Gardiner. Foran sad Karl Johan paa sin Bronchest; han holdt Hatten i Haanden, for at svale sig. Men udover Byen laa Luften og sitrede som over en Brandtomt. Røgen fra Skorstenene havde samlet sig i en brun Klat lavt nede; og i Øst begyndte Tordenveiret at stige op i hvidgule, sammenhængende Bobler som Røgen af svære Kanoner.

De store solide Murhuse — beregnede paa en sibirisk Vinter vare ophedede som Ovne. I de trange Gaardsrum, hvor man maatte ligge paa Ryggen, for at se Himmelen, havde Heden puttet sig ned i fortættet Form. Derfra trængte den ind gjennem Bagdøre og Kjøkkenvinduer, slæbte sig opad Trapper og mødtes med den stegende Sol, der kom fra Gadesiden, fra hele den ophedede Façade af Huset og de mange Vinduer. Der fandtes fra Loft til Kjælder ikke et kjøligt Sted, undtagen i Iskasserne; den langvarige Hede havde sat sig saa fast i Murvæggene, at selv Nætterne vare utaalelige.

Luften var kvælende tyk, og alt, som havde Tendens til at lugte ondt, greb Leiligheden til ret at stinke fra sig, saa der var

ikke en ærlig Mundfuld Luft at faa i den hele By. —

„Jo nordligere man kommer, desto værre er Heden" — sagde Kopist Mortensen og tog af sig sin Flip; han sad i Skjorteærmer og opknappet Vest.

Den unge Extraskriver Hiorth, der sad og klistrede Papirposer i et eller andet departementalt Øiemed, vendte sig forarget om. Thi Mortensen var virkelig uappetitlig, der han sad tyk og sved i sin gulflammede Skjorte. Men Extraskriveren vovede ikke at sige noget; han var ny i Departementet, og Mortensen var imponerende.

Alle Vinduer i den store Departementsbygning stod aabne, Dørene mellem Værelserne og ud til Gangene ligesaa. Kopisterne gik paa Besøg til hverandre og klagede over Varmen med to, tre Papirer i Haanden for det Tilfælde, „at de skulde møde nogen".

Extraskriverne, som endnu vare uvante til „Arbeidet", hang over Bordene som visne Akeleier, for stundom iveiret og rodede ivrigt i Papirerne.

Thi der var Papir overalt.

Det vældede ud af Hylderne langs Væggene, foran og ved Siden af hver Mand laa det i svære Dynger. Der var graat Papir, gult Papir, hvidt Papir, Karduspapir, Post-

papir, Trækpapir, stemplet Papir, ungt Papir og ældgammelt Papir med fillede Kanter. I enkelte Ark laa det, i Omslag eller i Pakker ombundne med Seilgarn, paa Gulve, Stole og Borde; — Papiret æsede formeligt udover i Rummene, saa de Ulykkelige, som færdedes der, syntes maatte være forberedte paa at drukne i Papir eller redde sig ved Svømning.

I Værelset indaf Mortensens sad Kopist Ørseth — en liden sortskjægget Mand med livlige Bevægelser. Han kom just farende ind med en Avis i Haanden: „Har De læst det? — Mortensen! nu gaar det over alle Grændser! — læs mig den Artikel om Arbeidernes Stemmeret; — at sligt skal kunne skrives, trykkes, udbredes offentligt! — aah! — de burde hænges allesammen!"

Mortensen saa ligegyldigt i Bladet: „Det læste jeg imorges, — noget Sludder — Far!"

„Sludder — Mortensen! — værre end det; — opviglende, løgnagtigt, samfundsfarligt! aa — naar jeg tænker mig" — udbrød Ørseth med et bittert Smil, „at her gaar de og lefler for Rakket, fraterniserer med Arbeiderne, holder Taler om de gjæve Arbeidsfolk! — som om disse Daglønnere havde taget Patent paa Arbeidet, og som om vi andre ikke vare andet end — end —"

„Dagdrivere" — supplerede Mortensen.

„Netop“ — raabte Kopist Ørseth, „og jeg gad dog vide, hvem der arbeider mest — slig en Pukstenshugger eller en af os!“

Idetsamme kom en liden hvidhaaret Mand glidende ind i Værelset. Man kunde aldrig vide, hvor han kom fra; thi Dørene gav ingen Lyd under hans Haand, og han pleiede at gaa paa Filtsko i Departementet.

„Naa Mo“ — sagde Mortensen og blinkede fortroligt med Øinene, „er han gaaet?“

„Statsraaden er for et Øieblik siden kjørt ud med Grosserer Falck-Olsen,“ svarede Mo og gled videre.

Kopist Ørseth var allerede forlængst tilbage paa sin Plads i Sideværelset, og baade Kopister og Extraskrivere bøiede sig dybere over Papirhougene, medens den lille Mand passerede.

Det var Departementsbudet Anders Mo. Han bar langskjødet brun Frak med staaende Krave og hvidt Halsbind helt opunder Hagen. Dette gav ham et overordentligt reputerligt Præg — halvt kvækeragtigt; det blege Ansigt var mildt og venligt, og det snehvide Haar var saa langt i Nakken, at det slog en smuk Krøl udover Frakkekraven.

Da Budet lydløst var forsvundet ind i et af de indre Værelser, raabte Mortensen halvhøit: „Hei — Ørseth! — naar vi nu kunde

blive af med Bureauchefen ogsaa, saa skulde det smage godt at tage en kold Øl i „Sumpen“ — he?“

„Aa ja!“ raabte Extraskriveren og slap Saxen paa Gulvet.

Mortensen saa paa den unge Herre med et koldt Blik; men pludseligt betænkte han sig. Hiorth var Søn af en Amtmand paa Vestlandet, havde meget gode Forbindelser og var formodentlig vel beslaaet med Penge. Han svarede derfor noksaa venlig: „Unge Spire! De skyder en rask Vækst.“

Dette forstod Extraskriver Hiorth ikke. Men da han havde lagt Mærke til, at det hørte til departemental bon ton at finde Mortensen vittig, lo han beundrende og vedblev i sin store Uskyldighed: „Hvad jeg mest savner, siden jeg kom i Deptet. er min lille Frokost i Grand hotel. Man faar nu om Dagen nogle henrivende Lammekotteletter ristet paa Glo — og frisk Agurksalat — ak!“

Der hørtes et Grynt inde fra Ørseths Rum, og Mortensen sagde: „Agurksalat smager jeg aldrig paa Formiddagen: den repeterer! — men en hollandsk Bif med stegte Poteter og Dram og Øl — det er en Frokost — det!“

„Det faar man ogsaa fortræffeligt i Grand hotel —“

„Aa — jeg synes ikke, man spiser saa godt der“ — henkastede Mortensen.

„Jeg forsikrer Dem, hvis De vilde gjøre mig den Ære at spise med mig, vil jeg garantere —“

Atter kom en Lyd fra Sideværelset, og Mortensen svarede: „Tak! — men det var nu egentlig Ørseth og jeg, som havde tænkt —“

„Hvis De tror —“ sagde Extraskriveren ængstelig, „at Hr. Ørseth ogsaa vilde vise mig den Ære, saa —“

„Han er forbandet fin paa det, men jeg skal prøve“, svarede Mortensen velvilligt, tog et Tag i Buxelinningen og gik ind i det andet Værelse.

Inde hos Ørseth sad henne i en Krog en halvgammel Fyr ludet over Pulten. Til denne raabte Ørseth — efterat have hvisket lidt med Mortensen: „Hansen! — jeg blir kanske nødt til at gaa bort en Stund i Formiddag; De faar sige — om Mo spørger —, at jeg er i Revisionen og konfererer; — hører De? — Hansen Far!“

Den anden duppede lidt med Hovedet.

„Saa sløv han er blevet!“ — sagde Mortensen halvhøit, „det var paatide, han kom ud af Bladet.“

Mortensen talte om „Folkets Ven“, hvis Redaktion Gamle Hansen — som han kaldtes

— netop var bleven nødt til at fratræde, eftersom han førte Bladet i en Retning, som hans Overordnede fandt samfundsfarlig. Nu var Mortensen Redaktør.

Da Ørseth alt begyndte at gjøre sig færdig, mente Mortensen, at det gik vel ikke an at gaa, før de saa Bureauchefen tage sin Formiddagstur. Men idetsamme gik Døren til det indre Værelse op, og Bureauchef Georg Delphin gik ud og nedad Trapperne.

Mortensen vendte tilbage til sin Plads og hviskede til Hiorth: „Jeg fik ham overtalt —", hvorpaa han smaanynnende begyndte at klæde sig paa.

Der var ikke mange, som turde opføre sig saa ugenert i Departementet som Kopist Mortensen. Men for det første var det en bekjendt Sag, at han var en Ven af Anders den Almægtige — som de kaldte Mo; og desuden begyndte man at ymte om, at Statsraad Bennechen stundom benyttede sig af „Folkets Ven".

Derfor var Kopist Mortensens Anseelse i Departementet meget høiere end hans Rang; og det begyndte at gaa aldeles iglemme, at han som Sagfører oppe i Landet havde været indviklet i en meget kompromitterende Svindel med en Fyrstikfabrik.

Da Mortensen havde faaet Frakken vel

knappet over den gulflammede, tog de tre Herrer sine Hatte, for at gaa. Men ved Døren vendte Mortensen sig og raabte: „O, I Guder! — han har ikke Papir! den unge Spire vil gaa paa Gaden uden Papir!“

„Hæ?“ — sagde Extraskriver Hiorth færdig til at le, saasnart han fik den mindste Tæft af Mortensens Vits.

„Ser De da ikke?“ sagde Ørseth; og nu først bemærkede Hiorth, at de andre to havde hver sin Pakke Papir under Armen.

„Mæ — men — hvad skal jeg tage? —“ spurgte han raadvild og saa paa sin Papirhoug.

„Hold paa mig — Magdelone!“ — raabte Mortensen og saa op i Loftet; „han spørger, hvad han skal tage! — somom ikke alt Papir var godt nok til at gaa paa Gaden med!“

Endelig gik der et lidet Lys op for Extraskriveren; han lavede sig en Pakke som de andres, og alle tre sneg sig ned af Trapperne.

Men i Porten løb en lang tynd Fyr i Arbeidsklæder mod dem.

„Aa — Hr. Redaktør!“ sagde han til Mortensen og tørkede Sveden med sit Lærredsforklæde, „vi skulde have et Portrait af General Roberts.“

„Sæt fuldt Skjæg paa Mr. Gladstone —“ svarede Redaktøren uden Betænkning.

„Men Gladstone er saa svært skaldet —“ indvendte Træskjæreren.

„Saa giv ham en Stanleyhat —“, svarede Mortensen roligt.

Fyren hilste og løb over Gaden, medens Extraskriver Hiorth lo beundrende.

„Godt ifra! — Hr. Redaktør! —“ sagde han, idet han endog vaagede sig til at slaa Mortensen paa Skulderen — han var jo den, som skulde traktere —; „men ved De, hvorledes General Roberts ser ud?“

„Ingenlunde“ — svarede Mortensen.

„Men sæt nu, Generalen slet ikke bærer Skjæg — eller for Exempel bare Moustacher som jeg?“

„Saa har Generalen barberet sig, efterat vort Billede blev taget; — det er soleklart!“

„Nu maa vi dele os“, sagde Ørseth; „De Mortensen faar gaa opover —“

Idetsamme bandte Mortensen stygt; de to andre vendte sig, og midt imod dem kom Bureauchef Delphin gaaende — elegant og rolig med sit lille ondskabsfulde Smil.

„Nu kan De tro, her blir Løier“, mumlede Ørseth.

Extraskriver Hiorth rystede af Skræk.

De hilste alle tre meget forvirret; Georg Delphin nikkede skjødesløst og syntes at ville passere uden videre. Men med et standsede han foran Mortensen og spurgte med udsøgt Venlighed: „De — Hr. Mortensen! — har uden Tvivl et Par Fyrstikker tilovers?"

Mortensen krympede sig, medens han fandt frem Fyrstikkerne; men Bureauchefen tændte sin Cigar med stor Omhu, takkede og gik videre.

„Det slap vi godt fra", sagde Extraskriver Hiorth i sin Uskyldighed.

„Aa — jeg ved ikke det!" svarede Ørseth med et ondskabsfuldt Sideblik til Mortensen.

„En forbandet Flab!" — hviskede Redaktøren.

„Hos Falck-Olsens blev det fortalt i Søndags, at Bureauchefen skulde udnævnes til Kammerherre med det allerførste —" sagde Hiorth glad ved at faa anbragt noget fra sine fine Forbindelser.

Der blev ingen Tid til at drøfte denne Efterretning. De tre Herrer delte sig efter Ørseths Anvisning, for at mødes ved Grand hotel — paa Rosenkrantzsiden.

Solen skinnede af al Magt; der var saamange Folk i den smale Skyggestribe, som nu faldt over Fortougene, at de tre Herrer

hver i sin Gade trodsede Heden og gik midt i Solstegen. De hilste sine Bekjendte flygtigt uden at standse. Man saa, de havde travlt, og de store Papirpakker gjorde megen Virkning.

Imidlertid øgede Heden jævnt udover Formiddagen oppe i Departementet, hvor Gamle Hansen sad alene i de to Værelser og duppede over sin Papirhoug.

II.

Der holdtes Thing paa Lensmandsgaarden.

I Kanten af Postveien, som førte tversigjennem Gaardene, var der fuldt af fraspændte Karioler, Stolkjærrer og almindelige Kjærrer; og lige udenfor Lensmandens Dør stod den store Kaleschevogn, hvori Amtmanden, Sorenskriveren og Fogden vare komne fra Byen.

Rundt omkring „Husvognen" hang alle Smaagutterne og gabede — den ene bag den anden, de mindste foran, alle med Hænderne i Lommen. De Voxne vare spredte mellem Husene, langs Veien og udenfor Lensmandens Vinduer, Fruentimmer var der ikke at se. De Voxne gabede lidt mindre end de Smaa, men alle havde Hænderne dybt nede i Lommerne.

Somme stod i Grupper og smaasnakkede; to og to gik bag Husene, forat snakke hem-

meligt; andre stod ørkesløse langs Gjærdet og saa udover Søen. Men indimellem kunde der findes et anspændt ængsteligt Ansigt, — Folk, som vare komne langveisfra, forat høre, hvorledes det gik med „Sagen".

Der stod en liden surøiet Mand langt inde fra Heiegaardene; han havde kjørt hele Natten, forat møde tidligt ved Thinget. Det var en Hestehandler, som havde snydt ham for en gulblak Hoppe. For over et Aar siden havde han været i Byen hos Sagfører Boyesen, forat begynde „Sagen", og mange blanke Skillinger var gaaet til Stævning og Vidner og Thingsvidner, og imens for Hestehandleren og den gulblakke omkring i Verden — Gud maatte vide hvor.

Men til idag havde Sagføreren lovet ham Slut paa „Sagen". Saa skulde han faa Dom over Hestehandleren, faa sine kjære Skillinger igjen — og kanske den gulblakke Hoppen ogsaa.

Bare han kunde faa Tag i Sagfører Boyesen. Hele Formiddagen havde den surøiede holdt Vagt ved Lensmandens Hus; men han havde ikke seet sin Sagfører.

Folk gik ud og ind, forat tale med Amtmanden, betale Skat til Fogden eller spørge Skriveren om et eller andet. Formiddagen gik, og Middagstimen nærmede sig. Almuen

fordelte sig mellem Husene, tog frem Mad og spiste staaende, vendt mod Søen eller siddende i Rækker i Veigrøften.

Af og til kom en af Kontoristerne ud i Døren og raabte et Navn. Folk vendte Hovedet og gjentog Navnet, indtil vedkommende blev fundet i en eller anden Krog og nærmede sig betænksomt; medens Kontoristen blev utaalmodig, og Vinden forstyrrede hans sirlige Haar og kastede det nedover Ansigtet paa ham.

Paa en stor Sten i Gjærdet sad en Mand lidt borte fra de andre. Han havde lagt Hatten fra sig og stirrede i Tanker udover Havet. Det var en sværlemmet, ualmindeligt høi Mand, — lidt kroget i Ryggen af at grave i Jorden og bo for lavt. Ansigtet var grovt med store Træk, Haaret og det svære Skjæg tæt smaakrøllet, busket og ildrødt. Han saa ud som en Vildmand; men midt i alt dette stod et Par aabne, lyseblaa Gutteøine.

Ud fra en af de nærmeste Grupper kom der en henimod Manden paa Gjærdet og hilste: „Goddag Njædel! og Tak for sidst!“

Njædel vendte Hovedet halvt og hilste igjen.

„Det var godt, jeg traf dig idag,“ sagde den første, „saa kan vi faa snakket lidt om

den Tarestranden og kanske faa høre, hvad andre Folk mener om det."

„Jeg bryr mig ikke om andre Folk — Søren!" — svarede Njædel; „og havde du ogsaa ladet andre Folk være i Fred, saa sad ikke jeg her paa Thinget med Spot og Spe."

„Vi maa finde os i, at vore onde Mørkhedens Handlinger vorde aabenbare, naar de vække Forargelse i Menigheden —"

„Aa — Forargelse! naar hver passede sit, kom der ingen Forargelse."

„Det er nødvendigt, at Forargelsen kommer; men ve det Menneske —"

Njædel reiste sig op i sin fulde Høide og afbrød kort: „Hvad var det, du vilde sige om Tarestranden?"

Søren Børevig var en lang foroverbøiet Mand med gult fliset Haar og hvide Øienhaar. Naar han talte, saa han op fra Siden og gned Hænderne om hverandre.

„Du graver en stor Grøft ned mod Sjøen — Njædel!"

„Ja — jeg gjør saa."

„Det blir vont at komme til Tarestranden."

„Jeg kjører langs Storageren min."

„Ja — du gjør vel det" — sagde Søren og saa nedover Veien; „men du vilde vel ikke lige, om andre kjørte i Indmarken din?"

„Nei — det faar de nok passe sig for."

„Jamen — ser du — Njædel! hvordan skal jeg komme til Tarestranden, naar du graver den Grøft? — har du tænkt paa det?“

„Du! — du skal ikke til Tarestranden — Søren! for der har du ikke noget at gjøre.“

„Hm — hm — hm —“ smaalo Søren, „du er rask paa Kjæften — Njædel!“

„Ikke raskere end jeg kan staa ved.“

„Kanske har jeg ikke hentet Tare, saalænge jeg har havt Børevigsgaarden?“

„Det har du vist gjort — Søren,“ svarede Njædel besindigt, „jeg tænker, du har gjort mange Ting, du helst burde ladet være.“

„Kanske du tror, det gaar an at stænge gamle hævdede Veie?“ — spurgte Søren blidt, „det tror du vel ikke — Njædel?“

„Jeg har mine Skjøder — jeg; og det er ægte, gode Skjøder; for jeg har kjøbt Kirkegods, og jeg skatter til Bispen i Kristiansand. Men ikke staar der et Ord om, at Børevigsfolket har Lov til at tage Veie i Marken min; saa jeg tænker, jeg graver Grøfter der, jeg selv har Lyst.“

Efter denne Tale begyndte Njædel at gaa opover mod Husene.

„Jamen Taren — Taren“ — indvendte Søren Børevig og gned Hænderne endnu stærkere

„Malmen er i Fjeldene, Taren er i Sjøen;

har du ingen Fjelde, saa har du ingen Malm; har du ingen Strand, saa har du ingen Tare. Det synes jeg, du maatte skjønne — Søren, du som er saa overhændigt klog."

„Jamen — jamen —" begyndte Søren igjen, „det bør os at dele Guds Gaver — Njædel! vi ere alle Brødre —"

„Jeg vilde ikke være Bror din — Søren Børevig! for to hundrede store Læs med Tare," svarede Njædel og saa ned paa den anden.

„Jaja — Njædel! saa faar vi prøve Loven," sagde Søren blidt, „jeg faar snakke med Sagfører Tofte med det samme han er her."

„Ja gjør du det — Søren! — jeg har mine Skjøder — jeg —" svarede Njædel og blev ved at gaa. —

Midt paa Veien mellem Husene havde der samlet sig en Flok omkring en Kariol, som netop var ankommen. Manden, som steg ud, var liden og tyk med rødt Ansigt, graat Skjæg og lodden Hue.

„Er her nogen —" spurgte han i Flokken, „som ved, hvad det er for en Karnali, som har Veistykket fra Børevigsgrinden og ned til Svartemyr? — jeg skulde have Lyst til at snakke et Alvorsord med den Personage."

Der var ingen, som vidste det. Men en gammel Mand svarede: „Ja det har Oldermanden Ret i; der findes ikke værre Veistykke paa hele Kysten.“

„Veistykke!“ — for Oldermanden op, „det er minsæl ikke nogen Vei, det er en Myr med store Stene i; se hvordan vi ser ud!“ og han viste paa sig og Hesten og Kariolen; det var altsammen graaflækket af Skvæt og Søle.

„Oldermanden faar klage til Lensmanden —“ var der en, som sagde.

„Ja — naar det bare kunde nytte —“ sagde Oldermanden og kløede sig opunder Peltshuen.

Idetsamme fik han Øie paa Njædel Vatnemo, som stod et Stykke fra og saa paa ham. Lodsoldermanden blinkede til ham.

En af Lodserne paa Gaarden tog hans Hest, og Oldermanden nærmede sig nu til Njædel og hviskede: „Hun er velbeholden ombord.“

„Fik hun god Plads ombord?“ — spurgte Njædel.

„Extra fint — Far! — ganske som paa en Amerikafarer, endda det var bare anden Plads. Imorgen Aften er hun i Kristiania.“

„Det var galt, hun kommer om Kvelden; bare hun finder han Anders.“

„Ja nu skal du høre — Njædel! jeg har telegraferet for dig til Bror din, at han maatte møde Kristine paa Bryggen.“

„Nei! — end alt det, du kan finde paa, Oldermand! —“ sagde Njædel, „var det grovt dyrt?“

„Akkurat en Krone.“

„Kunde du ikke faa det billigere?“

„Nei — Far! det er fast Taxt.“

„Jaja — det var alligevel godt —“ mente Njædel og rodede efter en Krone: „saa faar du have saa mange Tak — Oldermand!“

„Aa — ikke stort at takke for. — Har du været fremme for Retten — Njædel?“

„Nei — de siger, det blir ikke før over Middag.“

„Har du Mad?

„Nei; der var ingen hjemme, som kunde stelle for mig —“ svarede Njædel kort.

„Hm — det er jo sandt!“ mumlede Oldermanden; „kom skal vi gaa ind til Tobias Lods og faa os lidt at leve af.“

Almuen gik tilside og hilsede Lodsoldermanden; men ingen lod til at se den lange Njædel, som kom bagefter. —

Det truede med Regn. Langt ude i Havet stod mørke Banker, og Søen var graa med smaa hvide Prikker.

Der blæste en frisk Sydvest, og i de

store runde Stene ved Stranden skyllede Brændingen ud og ind, slæbende med sig lange slimede Tarestrimler. Fra Stranden steg en kort Bakke opimod Gaardene, som laa tæt sammen.

Mellem Husene var der trange, sølede Veie, Møddinger og alleslags Uhumskheder; Møggreb, rustne Plougjern, halve Hjul og Vragstumper fra Skibe af enhver Art, som Havet i Aarenes Løb havde lagt op i Stranden. Men foran Vaaningshusene var der gjerne en liden ryddelig Plads, hvor Almuen samledes, sad paa Trappen udenfor Bislaget eller paa Slibestenen indunder Husvæggen.

Skjønt det var midt paa lyse Sommerdagen, laa der noget mørkt og dystert over det hele. Himlen hang lavt ned med graa Skyposer, Havet fulgte med i det graa. Og de rødbrune, tjærede Huse, som i Solskin kunde skinne saa venligt med hvide Vinduskarmer, Gardiner og Blomsterpotter, vare mørke og trykkede i den tunge Belysning, medens Lensmandens hvidmalte Hus saa trist og blegt ud idag.

De tætte Klumper af Bønder passede til Stemningen. Alle disse tykke mørkeblaa Vadmelstrøier, Uldskjorter og uldne Skjærf forøgede den Tyngsel, som laa over alt. Der var intet Liv i Grupperne; den ene seg hid

— den anden did; der hilstes med en Mumen, uden at man saa paa hinanden; store fugtige Hænder bleve stukne frem og mødtes med andre — uden Haandtryk, med stive Fingre, saaledes som Skik er. Intet Udraab, intet høit Ord — endsige Latter var der at høre; og over det hele svævede der den Lugt, som Vadmel faar, naar det farves i noget, man kalder „Potteblaat", — et Navn, hvis Oprindelse man gjør klogt i ikke at efterforske altfor nøie.

Klokken et sluttedes Formiddagsforretningerne, og medens Tingstuen ryddedes for Middagsbordet, gik Embedsmændene og Sagførerne op og ned udenfor, røgte Tobak og samtalede.

Enkelte modige blandt Bønderne hagede sig fast i en Sagfører; den lille surøiede Mand fra Heien kunde umuligt faa Øie paa sin. Men Amtmand Hiorth, som var en nedladende Mand, gik omkring blandt Folket og mærkede sig, hvem der hilste paa ham.

Hist og her, naar han syntes, han kjendte et Ansigt, standsede han og sagde nogle opmuntrende Ord; Hænderne holdt han paa Ryggen under Frakkeskjøderne, for ikke at være nødt til at „næves" med nogen.

Lensmanden og hans Dreng førte just en Arrestant over Gaarden. Man havde givet

ham Lænker paa for en Sikkerheds Skyld; thi Lensmandsarresten var ikke paalidelig, og desuden var det bekvemmest saaledes for Vagten.

„Er her nogen, som kjender den Mand?“ — spurgte Amtmanden.

„Ja — Hr. Amtmand! — han er fra Krydsvig“, svarede Oldermanden, som just kom ud fra et af Husene.

„Goddag — Hr. Lodsoldermand Seehus!“ sagde Amtmanden og benaadede ham med to Fingre af den høire Haand; „De kjender altsaa Arrestanten? — Tyveri? — formodentlig.“

„Ja — Stakkar! — han brød sig ind hos Landhandleren og stjal en Sæk Mel og en Kande Sirup.“

„Det er sørgeligt —“ sagde Amtmand Hiorth strængt og saa udover Folket, — „med disse tiltagende Tyvsforbrydelser. De synes at staa i nøie Sammenhæng med de mange andre slette Paavirkninger, for hvilke vort Folk beklageligvis er udsat i disse Tider. Sidder Angjældende i smaa Kaar? — stor Familie? — mange Børn?“

„Mangfoldige og smaa, hvorsom Komlene paa Njaa — Hr. Amtmand,“ svarede Oldermanden.

„Kumle?“ — spurgte Amtmanden og saa sig om.

Sagfører Tofte, som altid holdt sig i Nærheden af Amtmanden, for at være til Tjeneste, sagde med sit indsmigrende Smil: „Hr. Amtmanden maa undskylde, det er etslags — etslags Boller af Potetes.“

„Ah! — Kartoffelboller!“ — mumlede Amtmanden nedladende og gik videre mellem Grupperne.

Folk saa paa hverandre, en og anden trak lidt paa Smilebaandet, da Amtmanden vendte sig. Ialmindelighed blev Oldermanden i høi Grad beundret for sin frimodige Tone overfor de Store; han stod ligesom midt imellem.

Lauritz Boldemann Seehus var Søn af en fordrukken Toldbetjent i Flekkefjord. I sin Ungdom havde han faret tilsøs; men da han ældedes, kjøbte han en liden Part af Krydsviggaarden, byggede sig et Hus, hvorfra han kunde se Søen til alle Tider, og saa blev han ansat som Lodsoldermand.

Seehus kunde være opimod de sexti. Han levede ugift — halvt Skipper, halvt Bonde. Med sine Overordnede stod han sig kun maadeligt. Amtmand Hiorth var endogsaa nær ved at anse ham for en farlig Person, der tiltrods for sin officielle Stilling kun lidet skilte sig ud fra en almindelig Bonde, hvorved lettelig Folkets nedarvede

Ærbødighed for Embedsstanden kunde svækkes.

Imidlertid passede Seehus sine Ting og nød mellem Bønderne en vis Anseelse, saa der var liden Udsigt til at faa ham fjærnet. Selv var han sig ikke bevidst, at der var nogenting iveien med ham. Den frimodige Tone havde han beholdt fra Søen, og naar Amtmanden kun benaadede ham med to Fingre og et koldt Blik, tænkte Seehus i harmløs Beundring, at Amtmand Hiorth dog var en Pokkers fin Mand.

Oldermandens nærmeste Nabo var Njædel Vatnemo. Denne var egentlig en fremmed ved Kysten. Han hørte til paa en Fjeldgaard langt inde i Landet.

Men efterat Gaarden i mange Aar havde været hjemsøgt af Stenskred, kom der en Vaar et Skred, der gjorde det saa grundigt, at Njædel blev staaende i bare Skjorten paa en Fjeldknabbe, medens Husene og alt, hvad deri var, rasede nedover. I Ruinerne fandt de om Morgenen Konen og to Børn døde, men den ældste Datter var der Liv i.

Da mente Njædel, han fik opgive sin Fædrenegaard Vatnemo. Han solgte, hvad Skredet havde levnet og flyttede ud til Havkysten.

Njædel byttede ikke Navn efter sin nye

Gaard, som ellers Skik er. Han havde kjøbt en Del af den samme Gaard, hvoraf Oldermanden havde en Parcel; Krydsvig var et stort benificeret Gods, som havde ligget til Kristiansands Bispestol. Njædel havde ført med fra sin Fjeldgaard Lysten til at være alene; derfor valgte han sig de laveste Sletter nede mod Stranden, hvortil der hørte en stor udyrkbar Sandslette.

Njædel levede alene med en Tjenestepige og sin Datter Kristine i flere Aar, dyrkede sin Jord og lagde sig lidt tilbedste. Sin eneste Omgang udenfor Huset havde han i Lodsoldermanden, der havde sluttet sig til den godmodige Kjæmpe og den vakre Datter med det muntre Sind.

Folk ligte ellers ikke Njædel, fordi han var fremmed. Desuden var der noget frastødende ved den store, sværlemmede Mand med det vilde Haar. Naar han stod og grov Grøfter i sine lave myrlændte Marker, saa han ogsaa ud som et fælt Trold, som steg op af Jorden. Hans buskede Hoved, som altid var bart undtagen til høi Stads, tegnede sig mod Himmelen, naar man kjørte forbi paa Landeveien. Og alle fremmede standsede Hesten og spurgte Skydsgutten, hvad det var for noget?

Men Njædel ændsede ingenting, naar

han arbeidede. Han var af dem, der synes at slaas med sit Arbeide. Med sammenbidte Tænder og rynkede Bryn kavede han med Spade og Jernstang, rev og sled og masede, saa Jorden føg om ham; og naar han mødte en vrang Sten, som ikke vilde lade sig snu, kastede han sig over den med sine Kjæmpekræfter — knurrende som en sint Bjørn.

Men naar det saa var Madtid eller det blev for mørkt, steg han op af sin Grøft og rystede sine sølede Træsko. Han satte Jernstangen i Jorden og saa sig om, hvad han havde udrettet. Og hvis det saa syntes ham at være skikkeligt Arbeide, for han med Næverne i Haaret, saa det stod bent ud, og smilte godmodigt til sig selv.

Inde i Stuen blandt Fruentimmerne var han saa spag som et Lam, saa han krogede sig og rørte sig varligt, — somom han var ræd for at løfte Taget af Hytten, hvis han rettede sine svære Lemmer.

— Mens Thingpersonalet spiste Middag inde hos Lensmanden, begyndte det at regne. Himlen sænkede sig endnu lavere, og Regnet faldt tæt og jævnt, som det pleier, naar det agter at holde længe paa.

Folk krøb ind i Huse og Skur; men Størsteparten blev staaende og lod det regne.

Af og til bøiede de sig fremover, saa der faldt en Skvæt Vand af Hatteskyggerne; men ellers var de saa vant til Væde, at de ikke brød sig stort om det; Regnet sivede gjennem Vadmelen og dryppede af Trøiekanten i lyseblaa Draaber.

Der var ingen Utaalmodighed blandt Folket, som ventede; thi alle vidste, at en Thingmiddag er noget, som maa have sin Tid. —

III.

Amtmanden sad for den øverste Ende af Bordet, Sorenskriveren tilhøire, Fogden tilvenstre. Derefter kom Sagførerne efter Alder, saa Fuldmægtigerne efter Principalernes Rang, saa Kontoristerne efter samme Regel og tilslut nogle Bønder — Ordføreren i Formandskabet og et Par andre indbudne. Lensmanden sad for den nederste Ende.

„Man kan mærke, Lensmanden har Kokkekone fra Byen," sagde gamle Sagfører Kahrs og smattede, „det er ikke som i gamle Dage, da vi maatte lægge i os en Balje Svedskesuppe med Sirup og Kanel i."

Dette blev sagt halvhøit til Fogden; thi man var endnu ved første Ret — Fiskepudding med stuvet Hummer, og Samtalen førtes næsten udelukkende af Amtmanden.

Rødvinen var meget sur, men ikkedestomindre meget stærk. Dertil var der Aqvavit og Øl, saa Stemningen steg hurtigt. Imid-

lertid forstod Amtmanden at lægge en Dæmper paa, og det gik meget formfuldt til i Begyndelsen af Maaltidet.

Man hviskede til sin Sidemand og talte ellers ikke uden som Svar til Amtmanden. — Denne pleiede da gjerne at henvende et lidet Ord til hver; isærdeleshed var han yderst venlig mod de tilstedeværende Bønder; det var ham en Samvittighedssag at vise sig nedladende og folkelig.

Ved Stegen brugte han at udbringe Kongens Skaal, og dernæst holdt han gjerne et Par korte Taler, eftersom det kunde falde sig. Idag henvendte han sig til Sorenkriverens Fuldmægtig, Kandidat Alfred Bennechen, som snart skulde reise bort.

„Naar De nu — Hr. Kandidat Bennechen —" saaledes talte Amtmanden, „forlader denne Virkekreds, hvor De har nedlagt et Par af Deres bedste Ungdomsaars Arbeide, for at indtræde i en ansvarsfuldere — kanske mere besværlig, men sikkert mere løfterig Virksomhed, ville vi sige Dem Farvel og Tak for den Tid, De har arbeidet med os. Men om De end skilles fra os, forblive vi dog i Samarbeide. Jeg begaar vel ingen Indiskretion ved at meddele denne Forsamling, at det er Deres Hensigt at indtræde

i et af Regjeringens Departementer — sandsynligvis Deres Hr. Faders?"

Alfred Bennechen bøiede sig forbindtligt.

„Altsaa siger jeg" — vedblev Amtmanden, „at vi forblive i Samarbeide. Thi er der ikke et stort Samarbeide over det hele Land? er ikke Embedsværket en Ring, der omslutter vort Folk som et Styrkebelte? Idet De derfor — ligesom bytter Plads i Kjæden, ville vi bede Dem overbringe Deres Hr. Fader vor ærbødige Hilsen samt bede ham forsikre Hans Majestæt, at vi *arbeide* — deri ligger det — mine Herrer — arbeide som Hans Majestæts tro Tjenere blandt Folket. Og Dem — Hr. Kandidat Bennechen ville vi ønske, at De med Deres Hr. Faders ophøiede Exempel for Øie ogsaa vil naa langt frem paa Deres Bane og som han blive en Stolthed og en Pryd for Deres Land. Hr. Kandidat Bennechen — Vorherre være med Dem!"

„Den kan De tro, han har svedet over," hviskede Sagfører Kahrs til sin Sidemand nedover; thi Amtmandens Taler var i Almindelighed kun saa som saa.

Sorenskriveren holdt nu ogsaa en halvt humoristisk Tale til sin Fuldmægtig; Alfred Bennechen svarede, saa der blev mange Taler idag.

Men da Stemningen var paa sit høitide-

ligste, satte Fogdens Kontorist et Stykke Steg i Halsen. Den arme Mand vilde ganske kvæles, og det saa helt betænkeligt ud. Men hans Sidemænd slog ham saa voldsomt i Ryggen, at Stykket omsider løsnede og sprang ud paa Bordet.

Amtmanden skjulte sig bag sin Serviet; Fogden gjorde mange Undskyldninger for sin Kontorist; men Sagfører Kahrs betragtede opmærksomt Kjødstykket og bandte paa, at det veiede opimod en halv Mark.

Denne Begivenhed ødelagde aldeles Stemningen for Amtmanden. De yngre Sagførere begyndte at le og snakke over Bordet; der blev en høist respektstridig Livlighed. Og Amtmanden selv var bleven saa opskræmt af det ubehagelige Tilfælde, at han for op og rettede sine Briller, bare nogen hostede, idet han inderligt, men skaansomt bad Fogdens Kontorist endelig give sig god Tid og skjære Stegen i rigtig smaa Stykker.

„Er her mange Sager til ieftermiddag? — Hr. Sorenskriver!“ — spurgte Amtmanden, da han saa, han ikke længer formaaede at beherske Konversationen.

„Det ved jeg saamænd ikke,“ — svarede Sorenskriveren fornøiet og satte Glasset fra sig; „er der mange Sager paa Kartet De Bennechen?“

„Aa ja — ikke saa faa; der er blandt andet en ret interessant Sag“ — Fuldmægtigen dæmpede Stemmen og bøiede sig henimod Sorenskriveren.

„Hvad var det?“ — spurgte Amtmanden.

„En Konkubinatssag — Hr. Amtmand! — ikke videre“ — svarede Sorenskriveren og plirede med sine smaa lysegraa Øine; han var en liden trind Person med røde Kinder og Paryk.

„Vil ikke Sorenskriveren selv administrere idag?“ — spurgte Fuldmægtigen, „saa gaar det fortere, — og desuden er der ingen, som forstaar at behandle det Slags Sager som De.“

„Aa ja! gjør det — du Skriver! — saa faar vi Kommers“ — raabte Fogden uforsigtigt.

Amtmanden kræmtede lydeligt, strøg sit store graa Kindskjæg og rettede paa Guldbrillerne. Det gik ikke an at sige sligt noget, naar der var Bønder tilstede. Amtmanden drak et Glas med Ordføreren.

Medens der blev en varm Disput mellem et Par Sagførere over Bordet længer nede, fortsattes Samtalen dæmpet ved den øvre Ende.

„Er Angjældende unge Folk?“ — spurgte Sorenskriveren.

„Nei — det er nok bare en halvgammel

Enkemand og en Tjenestepige; men Datteren — ser De —"

„Ah! — De mener som Vidne —"

„Hvad Tjenestepigen angaar," indskjød Sagfører Tofte, „saa er nok baade hun og Barnet reist til Amerika for en Maaneds Tid siden — hører jeg."

„Jamen Vidneførselen er det interessanteste," sagde nu Sagfører Kahrs og lo; „jeg kjender Kristine Vatnemo; det er en af de vakreste Piger i Amtet."

„Dersom det er saa, at det gaar fortere, naar Hr. Sorenskriveren selv administrerer" — begyndte Amtmanden og lod, somom han slet ikke havde hørt det sidste.

„Ih! — jeg vil med Fornøielse administrere, naar Hr. Amtmanden befaler —" raabte Sorenskriveren.

„Nei — nei — nei! misforstaa mig ikke! — jeg mente bare, at det vilde være godt, om vi kom tidligt til Byen i det onde Veir."

Sorenskriveren plirede med sine smaa Øine, og det blev vedtaget, at han selv skulde administrere Retten om Eftermiddagen. Derpaa drak Amtmanden et privat Glas med Sorenskriveren.

Ved Rødgrøden blev der endogsaa serveret Sherry, saaat der lagde sig ligesom en Aftenrøde over de fleste Ansigter. Sagfører

Kahrs mente, at Fogdens Kontorist var en dumdristig Person, naar han ovenpaa et saa alvorligt memento mori som hint Kjødstykke turde lægge tre Tallerkener Rødgrød. Der blev leet høit, snakket og drukket til det sidste; alene Bønderne spiste stille og nippede mistroisk til Vinen.

Men midt i den værste Støi klinkede Amtmanden paa sit Glas og hævede Maaltidet.

Almuen kunde mærke, at Middagen var forbi, paa de mange røde Ansigter, som kom tilsyne i Vinduer og Døre, — ud kunde man jo ikke gaa i det forbandede Veir.

Efter Kaffeen blev Stuen arrangeret til Thingstue igjen, og Sorenskriveren satte Ret med stor Høitidelighed.

I Dommersædet tog Sorenskriveren sig ypperligt ud. Der var megen Ærværdighed over det velformede Hoved med den hvide Paryk, og de skarpe lysegraa Øine borede sig ind i Anklagede og Vidner. Han var bekjendt som en habil Dommer; men sin Hovedstyrke havde han uimodsagt i at inkvirere.

Ingen forstod som han at lokke til Forsnakkelser, vride Ordene, kaste dem om hverandre og lage dem til, saa det — før nogen vidste Ord af — fik Udseende af en halv

Tilstaaelse, og paa denne Maade pleiede han — som han selv udtrykte sig — „at skrue Sandheden ud af dem."

Idag gik det med en ualmindelig Fart, men værdigt alligevel. En Række civile Sager gik hurtigt forbi. Alle Sagførerne vidste nu, at det gjaldt at naa la cause célèbre — Konkubinatssagen; og man glædede sig under smaa Puf i Siden og hemmelighedsfulde Blink til den interessante Vidneførsel. Der blev derfor ikke procederet stort, men Udsættelser begjæredes over en lav Sko og indvilgedes uden Knur. Alene den dumme Sagfører Kruse forstod ingenting, men blev ved at diktere til Protokols i det uendelige. Sagfører Kahrs nippede i ham, og Alfred Bennechen, som førte Protokollen, skar Ansigter, medens Sorenskriveren snøftede og vendte sig utaalmodigt paa Stolen.

Endelig blev da Kruse færdig, og Konkubinatssagen blev raabt op.

Dørene ud til Gangen og Gaarden vare nu aabne, og Almuen stod tæt pakket helt udenfra og et Stykke frem paa Gulvet i Thingstuen.

Al Vadmelen, som var vaad, begyndte at ose, da den kom ind i Varmen; Luften blev tyk og potteblaa, og Draaberne trillede tæt nedover Ruderne. Ude i Gangen stod

den surøiede i den tætteste Stimmel. Han var saa lav, at han ingenting kunde se; men han lyttede spændt efter hvert Ord og forstod ikke det allermindste Gran.

Da Sorenskriveren hørte Angjældendes Navn, sagde han: „Njædel? — hvad er det for et barbarisk Navn?"

„Det er det samme som Nils", indskjød Tofte, som altid var til Tjeneste; „oppe i Heiegaardene siger Folket Njædel for Nils."

„Saa — jasaa! men nu er vi ikke i Heien, altsaa hedder Fyren Nils; hvad mere?

„Vatnemo" —

„Vatnemo?" spurgte Sorenskriveren utaalmodigt.

„I Amtskortet staar Vandmo —" indskjød Tofte.

„Ja naturligvis! — hvad er dette? Altsaa hedder han ret og slet Nils Vandmo. Vi skal ikke have Maalstræv i Protokollerne!" — ved disse Ord saa Dommeren strængt udover Folket og siden hen paa Amtmanden, der nikkede bifaldende.

Njædel var traadt hen til Bordet. Han stod foroverbøiet, ludende med det store buskede Hoved; af og til strøg han sig med Trøieærmet over Panden; han var varm, og Læberne bevægede sig i Trækninger.

Sorenskriveren tog Maal af ham med

Øinene, og da han havde valgt sin Methode, begyndte han pludselig med hurtige Ord og gneldrende Stemme: „Saa det er du, som lever som et Svin — Far! med Tjenestepigen din — he? — og vækker Forargelse i Menigheden, — hvem er det, som har meldt ham?“

„Præstens Medhjælper — Søren Børevig.“

„Ja! hører du det? — Præstens Medhjælper, — skammer du dig ikke? Og saa har du nok sendt Jenten og Ungen til Amerika — he? — du ser, vi kjender dine Fantestreger. Du mente vel, du skulde slippe fra det da —; men nei Far! — det gaar ikke saa til heller. Eller kanske nægter du hele Svineriet — he?“

Njædel gjorde en Anstrængelse, for at faa Munden op, og da det lykkedes, sagde han: „Jeg nægter ingen Ting.“

Dette havde Sorenskriveren ikke ventet, men han var vant til alslags Udflugter.

„Det gjør du Ret i — Far!“ — blev han ved, „men det forslaar ikke. Sagen maa ordentlig undersøges og oplyses ved Vidner. Hvor har du Datter din?“

„Hun er reist —“ svarede Njædel.

„Reist! — hun ogsaa? — hvorhen?“ raabte Dommeren med opspilede Øine; Fuldmægtigen slap Pennen, Sagførerne spidsede Øren som Rottehunde; — selv Amtmanden

som sad i Sofaen henne ved Ovnen, saa op af Kriminalloven, hvori han lod, somom han læste.

„Til Kristiania; — hun reiste hjemmefra igaar —“ sagde Njædel.

„Det var da som — hm!“ — Sorenskriveren bandte næsten aldrig i Retten; men i sin Iver hoppede han om paa Stolen — ganske ildrød i Hovedet af Sinne. Han skjældte Njædel ud saameget som der kunde forenes med Rettens Hellighed og lovede ham saa skarp en Dom, som han kunde præstere den.

Njædel trak sig tilbage under Thingpersonalets ufordulgte Mishag. Og Almuen gik afveien, somom han havde Pesten, da han langsomt forlod Thingstuen og gik ud.

Skuffelsen var umaadelig. Den varme Stemning fra Middagen havde holdt sig paa sin Høide i Forventningen om denne Lækkerbisken. Nu faldt det hele sammen. Der blev med en Gang saa utaaleligt uhyggeligt i det kvalme halvlyse Rum, hvor Gulvet var glat af sølede Støvler og Regnet piskede paa Ruderne.

Amtmanden saa paa sit Uhr, reiste sig og gik ind i sit Soveværelse, idet han tog med sig en af Kontoristerne. Man hørte

dem derefter tumle og rumstere med Kufferten.

Sorenskriveren var fnysende gal og lod det gaa ud over Venner og Fiender. Gjennem de restende Sager for han som en Vind, og ve den, som vilde opholde ham; han hægtede Uhret fra Vesten og lagde det foran sig paa Thingbordet.

Alene den uforbederlige Sagfører Kruse tog atter paa at diktere til Protokols.

Sorenskriveren rokkede paa Stolen: „Jeg vil gjøre Sagfører Kruse opmærksom paa, at det maa have en Grændse med denne Dikteren.“

Kruse tog roligt sit Uhr frem: „Jeg har ikke overskredet den lovlige Tid.“

„Kan saa være; men man pleier ellers anstændigvis at tage visse Hensyn —“

„Jeg har kun at tage Hensyn til min Klients Tarv“, svarede Kruse og dikterede videre.

„Næste Sag!“ raabte Dommeren, da han endelig sluttede.

Der gik et Ryk gjennem den surøjede ude i Gangen; det var hans Sag, som blev raabt op, han kjendte Navnene. Efter Opraabet blev der en Pause.

„Naada!“ — skreg Sorenskriveren arrig, „hvem staar Sagen paa?“

„Paa Sagfører Boyesen —“ blev der svaret.

„Men Boyesen er jo ikke paa Thinget; — hvem møder for Boyesen? — naa!“

Kahrs kom hurtigt henimod Thingbordet; han havde staaet i Samtale med en Kollega borte ved Vinduet.

„Hvad er det for en Sag? — Kruse!“ — hviskede han.

„Jeg skal se efter paa Kartet;“ svarede Kruse ganske høit.

„Kaalhode —“ snerrede Kahrs; men derpaa vendte han sig ærbødigt mod Dommeren og dikterede: „For Citanten mødte Boyesen ved Kahrs og begjærede Henstand til næste Thing.“

„Henstand —“ svarede Sorenskriveren sær og trak lidt paa det.

„Til Afholdelse af et Thingsvidne —“ dikterede Kahrs videre.

„Hvor skal det afholdes — det Thingsvidne?“ — spurgte Dommeren ondskabsfuldt; han forstod godt, at den anden ikke havde nogen Ide om Sagen.

„I Røldal —“ svarede Kahrs med urokkeligt Alvor og uden at betænke sig. Den klangfulde Stemme og den alvorlige værdige Mine passede godt til den høitidelige Retshandling.

Dommeren gjorde Sagføreren en liden

Kompliment med Øjnene, og et Par af Kontoristerne flirede; men Kahrs, der stod saaledes, at Almuen saa ham lige i Ansigtet, beholdt sin ærbødige Mine, og da Henstanden blev bevilget, — Hestehandlerens Sagfører — Tofte havde intet at bemærke —, trak han sig tilbage med et dybt Buk, der altid gjorde et godt Indtryk.

„Næste Sag!“ — raabte Sorenskriveren.

„Der er ikke flere.“

„Aa — Gud ske Lov!“ — Dommeren stak Uhret ind, „spørg Amtmanden, om vi kan lade spænde for.“

Forretningen sluttedes. Lagrettens Medlemmer, som havde fulgt Forhandlingerne med spændt Opmærksomhed, underskrev Protokollen; og før Almuen rigtig forstod, hvad der foregik, reiste hele Thingpersonalet sig, Sagførerne spredtes for alle Vinde, medens Kontoristerne kastede sig over de svære Retsprotokoller, for at pakke dem ind.

Den surøiede fulgte med Strømmen ud i Gaarden; han forstod fremdeles ingenting, indtil han traf en, som forklarede ham, at Sagen hans var udsat.

„Udsat —“ mumlede han — endnu uden rigtig at forstaa. Han famlede sig frem, somom han gik i Mørke, mellem Kjærrerne,

fandt omsider sin, krøb opi og ruslede hjemover.

Den store Vogn holdt foran Lensmandens Dør. De fleste Sagførere sad allerede i Kariolerne, som stod i Række bagenfor; kun Tofte gik endnu omkring og tog Afsked — smilende med smaa spøgefulde Ord til Kjendinger blandt Bønderne.

Kahrs havde faaet en utaalmodig Hest, saa han sad og smaabandte, fordi Amtmanden aldrig kom. Foran turde han ikke kjøre, for det ligte ikke Amtmanden.

Imidlertid stod denne i god Ro inde i Stuen og snakkede med Lensmandens Kone, medens han gjennem Vinduet holdt Øie med Forberedelserne til Afreisen ude i Gaarden. Han pleiede nemlig først at komme, naar alt var færdigt og der var ventet en passende Tid paa ham.

Endelig steg han ind, Vognen rullede afsted, og Kariolerne fulgte.

„Ah ja!“ — sagde Amtmanden og satte sig tilrette i Bagsædet, „jeg tænker saa ofte, naar jeg saaledes som idag ser Folket med Ærefrygt samlet om sin Øvrighed; — de kan nu skraale saa høit de vil — disse Nutidens Opviglere, men at nedbryde den gamle nedarvede Respekt for Autoriteterne, det vil

ikke lykkes dem — dertil er vort Folk altfor loyalt — altfor religiøst!"

„— og altfor dorskt —" supplerede Sorenskriveren.

„Nuvel! — for en Del kan De have Ret —" svarede Amtmanden, idet han lagde sig bagover, for at prøve en liden Middagssøvn. —

Almuen stod igjen med Munden fuld af Spørgsmaal. Afreisen gik i saadan Fart, og alle de høie Herrer vare saa grætne, at mange slet ikke havde faaet udrettet, hvad de vilde. Men der var ingen Lyd af Misfornøielse; kun hist og her et lidet surt Smil eller en Hovedrysten; og skjønt ingen sagde noget, var det kanske alligevel godt for Amtmandens Middagssøvn, at han ikke vidste, hvad de tænkte.

Det var blevet Aften, en graa regntung Aften. En liden Stribe nederst i Horizonten langt ude i Vest begyndte at rødme. Foran Lensmandens Trap stod Kokkekonen og Pigerne fra Kjøkkenet røde og forkavede af den storartede Tilstelning og trak frisk Luft, idet de saa nedover Veien efter Vognene.

Almuen drog afgaarde og spredtes til alle Kanter over Stier og Markveie, — enkeltvis og to og to slæbte de sig hjem med

Hænderne i Lommen — vaade og trætte af at staa og hænge en hel Dag.

Oldermanden kjørte sydover Veien; han havde en rask Hest og passerede de fleste. Et Stykke bortpaa traf han Njædel tilfods.

„Sæt dig op bagpaa — Njædel!"

Njædel gjorde saa, og de kjørte videre. En Stund efter indhentede de en Kjærre, som rullede langsomt afsted.

„Halv Vei!" brølede Oldermanden.

Det tog Tid, inden Kjærren fik putlet sig afveien, saa Kariolen slap forbi.

Det var den surøiede, som sad i Kjærren. Det havde ingen Hast med ham; lang Vei havde han og ingenting at glæde sig til.

Den gamle brune Hoppe, som trak ham, gik og slang i Skjægerne; hun var lysebrun af Ælde og langhaaret som en Gjed. Den surøiede sad og saa paa den brune, og imens tænkte han paa den gulblakke, og han begyndte at grue svært for at komme hjem.

Hverken Konen eller Ungerne havde bedre Ved, end at de vare visse paa, at idag maatte han komme hjem med den gulblakke. Den ældste Gutten havde endog været saa betænkt at give ham Grime med til at føre den i.

Han kunde vide, at de holdt Udkig med ham hjemme fra Hougen. Saa kunde de da

ialfald se paa langt Hold, at han ikke havde den gulblakke med. Men saa vilde de tro, at han idetmindste havde Lommen fuld af Sedler og Skillinger.

Han saa ned i Kjærren, — der laa Grimen. Hvorledes skulde han faa sagt dem, at altsammen var „udsat"?

Den gamle brune saa ud som en vaad Kat, og han mindedes for et fint Fax, hun havde — den gulblakke, og hvor trind og glat hun var over Hofterne.

IV.

Da de kom til Njædels Gaard, fulgte Oldermanden med ind. Huset var tomt og Dørene aabne, Katten gik omkring og jamtede.

Njædel rodede om uden at sige et Ord og fandt frem noget at spise. Oldermanden sad en Stund og saa paa den ubehjælpelige, store Skikkelse, som gik og stellede saa klodset med de uvante Smaating.

„Hør du — Njædel!“ — sagde han tilslut, „jeg mener, du faar se dig om efter en ny Tjenestepige.“

„Nei!“ — raabte Njædel og stampede i Gulvet, saa det drønede.

„Naa — naa! — æd mig ikke for det —“ svarede Oldermanden.

Mens de spiste, bad Njædel Oldermanden skrive et Brev til Kristine. Men da der ikke fandtes nogetsomhelst at skrive med eller paa i Huset, blev de enige om, at Older-

manden skulde skrive hjemme hos sig og læse Brevet op for Njædel.

„Men hvad skal der staa i det?“

„Ingenting om idag —“ svarede Njædel.

„Nei — nei, det kan ogsaa være det samme, men —“

„Der skal staa, at hun ikke maa være sint paa mig og ikke heller have nogen Sorg for mig; jeg har det godt, — svært godt — kan du skrive, feiler ingenting —“

„At du klarer dig godt alene og ikke savner hende —“

„Aa jo! — Gud bedre! jeg savner hende nok — det maa du sige —“ sagde Njædel og rokkede frem og tilbage.

„Men saa bliver hun rent udaf det, naar hun hører, du savner hende saa svært —“

„Ja — saa maa der ikke staa noget om den Ting,“ sagde nu Njædel ivrigt, „skriv — ja det maa jo du selv bedst forstaa — Oldermand! — som har lært. Men skriv slig, at Kristine bliver glad; — det kan være det samme med mig.“

„Var det ikke bedst at skrive et Brev til Bror din ogsaa?“

„Det var det vist — Oldermand! vil du skrive til Anders, at han maa være snil mod hende; Betaling skal han faa, hvis han vil.“

„Du kan da vide, han vil have Betaling.“

„Anders staar sig godt,“ svarede Njædel, „det er Gut, som er kommen frem i Verden. Ja — Mor sa saa — hun ogsaa; — du Njædel — sa hun — er en stor Tosk; men han Anders er saa fin som en Røisekat.“

„Men hvorfor tog han ikke Farsgaarden, naar han var den ældste?“

„Fordi han vilde, jeg skulde faa den.“

„Han vidste nok, hvad han gjorde — Bror din, som lod dig sidde med den Fillegaarden og selv strøg af med Pengene,“ mente Oldermanden.

„Du maa ikke snakke vont om han Anders,“ svarede Njædel, „han var en gjild Gut. Jeg mindes saa grant, naar vi rev Lyng for Mor oppe i Heien. Anders var saa ubegribeligt flink til at lage Børen til.“

„Men du bar den hjem?“

„He? — javist bar jeg den, for jeg var den stærkeste.“

„Hvad er han egentlig for noget — han Anders? —“ spurgte Oldermanden.

„Han er med i noget stort; men jeg kan ikke komme ihu, hvad det hedder.“ Njædel gav sig til at lede i Skjænken efter et gammelt Brev fra Broderen.

Klinken paa Bagdøren blev løftet forsigtigt, og man hørte en famle sig gjennem

Kjøkkenet. Det var alt temmelig mørkt i det tunge Veir; kun oppe i Nordvest laa en lys Stribe langs Horizonten og kastede et gulrødt Skjær ind i Stuen.

Da Njædel saa, det var Søren Børevig, som kom, slog han Skjænken i og sagde haardt: „Du kommer vel, forat se, om Huset er ryddet? — ja se nu godt efter i Sengene, om du kan opsnuse lidt mere Forargelse, — din —"

„Retfærdigheden maa ske Fyldest!" — svarede Søren sagtmodigt, „og jeg vil inderligt formane dig — Njædel —"

„Hvad var det, du vilde mig?" afbrød den anden.

Søren vovede ikke at paastaa, at han kom udelukkende for at formane, skjønt han var Præstens Medhjælper; han valgte derfor mod Sædvane at gaa lige paa Sagen.

„Jeg snakkede lidt med Sagfører Tofte —" begyndte han.

„Om Tarestranden?"

„Ja — vi snakkede lidt om den ogsaa. Han mente — Sagføreren, — at det var galt, at jeg ikke fik Tare; det kunde — kunde —"

„Kanske det kunde vække Forargelse?" spurgte Oldermanden tørt; han stod i Ovnskrogen og stellede med Piben sin.

„Nei — Oldermand! — det var ikke det

heller. Han mente, det kunde være tvivlsomt nok med den Grøften."

„Jeg har mine Skjøder — jeg," sagde Njædel.

„Jaja — du har vel det!" Søren gik mod Døren; „det var bare det, jeg vilde indom og sige dig, saa faar vi begynde da."

„Begynde? —" spurgte Oldermanden.

„Javel! begynde paa Sagen."

„Proces!" raabte Oldermanden og kom nærmere, „det skulde du betænke dig to Gange paa — Njædel! jeg kjender dem, der har procederet sig fra Gaard og Grund for mindre end dette; og der ligger mangen brav Mand med en Torve paa Næsen, som Sagfører Tofte har lagt i Jorden før Tiden."

„Du skulde ikke tale saaledes om din Næste — Lodsoldermand! men ellers mente Sagføreren, det kunde blive baade en lang og en dyr Proces."

„Jeg graver Grøften — jeg," sagde Njædel.

„Det gjør du vist ikke — Njædel! — naar Fogden har været her og nedlagt Forbud."

„Forbud?"

„Ja ser du," svarede Søren, „saa faar du vente, til der er faldet Dom i Sagen."

Njædel gik over Gulvet, flyttede lidt paa en Stol og saa raadvild paa Oldermanden;

men tilslut vendte han tilbage til Hovedpunktet: „Jeg har Skjøder fra Bispen i Kristiansand — jeg!“ — sagde han afgjørende og slog den ene Haand i den anden.

„Du kunde jo spørge Bispen, hvorledes det har sig med den Tarestrand, —“ sagde Søren venligt og saa fra Siden hen paa ham.

„Ja — du siger noget — Søren! —“ mumlede Oldermanden, „det kunde da ikke blive saa dyrt.“

„Eller kanske var det endnu bedre at spørge Kongen,“ sagde Søren henkastet, idet han saa ud gjennem Vinduet.

„Ja Kongen er over Bispen,“ mente Njædel, „men tro han svarer paa sligt?“

„Naar vi indsendte Sagen til Departementets Voldgift —“

„Til hvadforslag?“ — spurgte Njædel ivrigt.

„Til Departementet —“ svarede Søren, som lod til at have god Greie paa dette.

„Oldermand! —“ sagde Njædel, „der er det, Anders er; jeg havde glemt Ordet. Men kommer det da til Kongen?“

„Ja —“ forklarede Oldermanden, „det er Veien til Kongen.“

Njædel betænkte sig en Stund. Forslaget huede ham langt bedre end en Proces. Desuden var jo Anders der; han kunde tage

sig af Sagen; saa fik man det afgjort i en Fart og engang for alle; det var jo soleklart, at han maatte faa Ret.

Søren lod i Førstningen, somom han havde mest Lyst paa Rettergang; men føielig — som han var — lod han sig overtale. Tilslut paatog han sig endogsaa at ordne det hele: besørge Ansøgningen skrevet og indsendt.

„Men du faar betale Sagfører Tofte — Njædel."

„Du har begyndt Trætten — Søren!"

„Jamen du graver Grøften."

Oldermanden fik dem forligte om at dele, og dermed gik Søren Børevig.

Det var nu sent paa Aftenen, og Oldermanden skyndte sig hjem. Da han var kjørt afsted, gik Njædel til Fjøset. Kjøerne — der var sex — brølede og vare urolige; ikke havde de faaet Mad, ikke vare de melkede. Njædel gav sig ifærd med det uvante Arbeide, og gjorde det daarlig nok.

Dyrene kjendte ham ikke; desuden var han saa stor og haardhændt, at de sparkede til Bøtten og spildte Melken. Njædel brummede og strævede, saa godt han kunde; men det var udpaa Natten, før han blev færdig.

Da han endelig stod ude i Gaarden igjen og rettede sig op, efterat have kravlet

om inde i Fjøset, saa han udover Havet. Luften var lettere, han kunde endnu skimte den mørke Stribe af Grøften nede i Sandet. Han glædede sig til at faa tage fat igjen paa den kjære Grøft med god Samvittighed. Der maatte da snart kunne være Svar tilbage fra Kongen, saamange Dampskibe som her nu løb langs Kysten; og om Retten kunde der ikke være Tvivl.

Han gottede sig lidt ved Søren Børevigs Skuffelse og tog et Overslag over, hvor mange Dage det vel kunde vare, inden Svaret kom.

Njædel slog Melken i Ringerne med et forfærdeligt Søl. Derpaa gik han ovenpaa, stak Hovedet ind i Kristines Kammer og saa sig om i Halvmørket, medens han indaandede den kjendte Lugt. Han laasede Døren og stak Nøglen til sig; men da han gik ned af Trappen, som knagede saa uvant i det tomme Hus, kom han til at mindes Søren Børevigs Ord, at Retfærdigheden var skeet Fyldest.

Længe laa han uden at faa sove. Hans Hoved havde havt for meget at bestille idag, og hans Lemmer for lidet. Han savnede den velbehagelige Værk i Arme og Ben, naar han strakte sig i Sengen; derimod begyndte han at tænke paa alverdens Vas, hvilket slet ikke var hans Vane.

Og Njædel, som ellers kunde snorke omkap med det stærkeste Tordenveir, blev forstyrret af Katten, som gik og jamtede i Kjøkkenet eller ovenpaa foran Kristines Kammerdør.

V.

„Naar en Strøm støder paa en fremspringende Odde, løber Vandet ud forbi Spidsen, men bøier tilbage, naar det har passeret, og fylder Bugten bag Odden med en liden Malstrøm.

„Kommer et Træstykke drivende nedover i Kanten af Strømmen, føres det ind i denne Ring, gaar rundt i Bugten, vinder helt frem til Spidsen bag Odden, men trykkes saa af den stærke Strøm uden at gribes af den og vedbliver at gaa rundt og rundt i det uendelige. Saadan en Rundlauf af en Strøm kaldes paa Norsk Evje eller Bagevje.

„De utallige Evjer, som Livets Strøm danner, ere dels saa smaa, at kun en enkelt Mand har Plads til at gaa rundt i dem; dels ere de saa store, at de rumme hele Familier eller hele Partier, — ja man kjender endogsaa historiske Bagevjer, hvori et helt Folk

har dreiet sig rundt om sig selv — trykket af Tidens Strøm, men uden at gribes af den.

„Ogsaa et Lands offentlige Liv har sine Bagevjer; og i Norge kalder man de store Statsevjer for Departementer. Det er vældige Masser af langsomt roterende Papir, der lig en Malstrøm dreie sig om et dybt Hul, hvori der ikke er noget, men hvori alt trækkes ned, hvirvles rundt, forsvinder og bliver borte uden Spor."

Kammerherre Delphin lagde Pennen væk, fyldte sit Glas og drak det ud, idet han nikkede til sig selv i Speilet. Det var sent paa Natten. Han var i hvidt Halstørklæde og udringet Vest; men Kjolen havde han kastet af; thi han var varm.

Georg Delphin havde været paa Bal og nød nu sin Cigar hjemme i sin elegante Ungkarleleilighed i Wergelandsveien. Det var en Vane hos ham at sidde længe oppe om Natten — især efter Selskaber, — og naar han ikke spillede Pianoforte, skrev han undertiden et eller andet.

Om Morgenen var han daarlig, brugte en Masse koldt Vand indvendigt og udvendigt. Men naar han saa kom ind i sin hyggelige Stue, hvor Madam Børresen — hans Husholderske — havde dækket Frokosten, var han pyntet og frisk som en Ungdom.

Han var heller ikke mere end en syv-otte og tredive Aar; men stundom saa han ældre ud, især fordi han begyndte at miste sit smukke buklede Haar.

Efter Frokosten og Avisen lavede Bureauchefen sig til at gaa i Departementet. Men først saa han efter i Skrivepulten, hvad det var for noget, han havde skrevet om Natten. Og ofte endte det med, at han rev Papiret i bitte smaa Stykker og strøede det i Ovnskrogen — til stor Fortræd for den sirlige Madam Børresen.

Det var en stille vakker Høstmorgen. Slotsparken stod i sin fulde Pragt med gult og rødt Løv indimellem det grønne. Den lette Rimfrost fra Natten blev til tindrende Dug udover Græsset. Paa Dammene laa nedfaldne Blade og Svanefjær som Flaader af Skibe, der ventede Vind. Og Luften var ligesom saa fyldig, at Folk stansede, drog et Par dybe Drag, og idet de skyggede for Solen med Haanden, kjendte de noget, de ikke forstod — som en Længsel eller noget sligt, medens de stirrede udover Fjorden og de lave Aaser mod Syd, hvor Solskinnet laa tindrende hvidt og disigt som et fristende Slør.

Da Kammerherren kom ned i Gaderne, begyndte Hilsningen; thi han kjendte Al-

verden. Men han var øvet i den indviklede Praxis.

Han kunde se paa Hestene, hvem der sad i Vognen, og holde sin Hilsen parat. Aldrig forsømte han gamle Damer eller unge Fruer, som holdt sig inde, og som derfor vilde hilses i sine Vinduer, og paa samme Tid kunde han holde Øie med begge Fortouge, opdage, om nogen tog til sin Hat nede paa Hjørnet af Kvartalet, — ja selv Herrer paa Platformen bagpaa Sporvognene fik han Tid til at hilse paa, idet de for forbi.

Derfor var han ogsaa en af de mest fremragende i Hovedstadens high life, skjønt han kanske var mere frygtet end elsket; thi han førte en hvas Tunge og vidste Alt.

Udenfor en Butik i Kongens Gade holdt Statsraad Bennechens Enspænder. Georg Delphin vilde just spørge Kusken, da Frøken Hilda Bennechen traadte ud af Butiken.

„Aa — kjære Kammerherre," bad hun, „følg med mig hjem. Mama har sendt mig ud, forat finde Pynt til en Kjole, og jeg er vis paa, at det er galt — det, jeg har valgt. Men naar De er med, tør hun ikke skjænde."

„Det gjør mig ondt — Frøken! men jeg er paa Veien til Departementet. Hvad vilde Deres Hr. Fader sige, om jeg kom for sent?"

„Pyt — tror De kanske, jeg tror, at De er ræd Papa? — Kom nu;“ hun gjorde Plads for ham ved Siden, og han steg ind. —

„Jeg undres ikke paa, at Kammerherre Delphin betænkte sig paa at kjøre med Frøken Bennechen,“ sagde en ung Herre, der gik opover Gaden med en Dame.

„Nei Stakkel! — hun er gyselig,“ svarede Damen med en Grimace.

„Stygt Haar, styg Hud, stor Mund, ingen Næse, endnu mindre Figur; — det eneste ved hende, som gaar an, er Øinene.“

„Finder De, at hun har smukke Øine?“ — spurgte Damen og saa op.

„Gudbevares — ikke som visse andre, jeg kjender,“ svarede Herren galant; „men det er dog det bedste, Frøken Bennechen har at byde paa.“

„Aa ja! det er af disse kjedsommelige dumme Hundeøine.“

„Dum skal hun jo ogsaa være?“

„Som en Gaas! — det er bekjendt nok.«

Imidlertid kjørte Delphin med Frøken Bennechen tilbage den Vei, han var kommen, — Statsraaden boede i Kristian Augusts Gade. I Portrummet mødte de en høi ung Pige, der hilste paa Frøkenen.

„Hvem var det?“ — spurgte han.

„Det var en Niece af Mo, som hedder Kristine; var hun ikke vakker?"

„Hun var for stor for mig," svarede Kammerherren.

„Alfred siger, hun er et Pragtfruentimmer up and down; han paastaar, han kjender hende der vestenfra."

Statsraad Bennechens Leilighed var møbleret i stor Stil; man saa strax, at Husets Tendens gik mod det imponerende. Fløidørene stode aabne gjennem en Svite af rummelige Stuer, der sluttede i Fruens Kabinet med tykke Tæpper og Forhæng for Døren.

Fru Statsraadinde Bennechen modtog Kammerherren med uforstilt Glæde; det var en Visit, hun satte Pris paa. Og Hilda saa med lettet Hjerte, at hun havde gjort et coup de main ved at bringe ham med.

Fruen var i en lysegraa Morgenkjole med en liden Blondekappe paa Haaret. Tiltrods for sine 55 Aar var hun en smuk Dame med kloge, kolde Øine. I sin Ungdom havde Fruen været en feteret Skjønhed, og hun havde beholdt en afgjort Sympati for pene Mennesker.

I Selskabslivet var hun livlig uden at være aandrig og statelig uden at være stiv; hendes Smil var indtagende og vilde have været det i endnu høiere Grad, om det ikke

havde mindet saa stærkt om det eiendommelige Smil, der — som en Familielighed — følger alle de Damer, der bære sine sex forreste Tænder paa fast Plade.

I Salonen var ogsaa Husets yngste Søn Alfred, der just var kommen til Byen, samt hans gode Ven Hiorth. Extraskriveren gjorde sig saa liden som muligt henne i en Krog, forat Bureauchefen ikke skulde bemærke ham her midt i Departementstiden. Delphin nikkede derfor overmaade venligt til ham.

„Nu skal De — Hr. Kammerherre! — afgive Deres Dom i Sagen" — sagde Fruen, „Alfred er saa ulykkelig — Stakkel! — fordi Papa ikke vil tage ham i sit Departement. Alfred paastaar, at det baade er retfærdigt og europæisk — som han udtrykker sig —, at Papa hjælper ham frem; men De ved selv, hvor ængstelig Daniel er for at give Oppositionen den mindste Anledning til Klage, og derfor —"

„— og derfor vil han sende mig Fanden ivold i Revisionen," afbrød Alfred, „hvor jeg ikke kjender en Sjæl, mens jeg netop havde glædet mig til at faa sidde sammen med Hiorth, — hvor blev der af Hiorth?"

Extraskriveren kom nu frem bag en Viftepalme og dreiede forlegen sin blonde Snurbart.

„Ja — det er rigtig Synd for Alfred —“ fortsatte Fruen; „Daniel har altid været saa haard mod ham.

Men nu fik hun fat paa Hildas Prøver, og snart havde hun bedækket hele det store Bord med Tøistykker og Mønstre. Kammerherren hjalp hende, og Hilda slap for Skjænd.

De unge Herrer blev staaende henne ved Vinduet.

„Har du seet noget saa svineheldigt — Hiorth! hun bor her i Huset. Hun er nemlig i Slægt med Mo — Fars Mo.“

„Anders den Almægtige —“ sagde Hiorth.

„Kalder I ham saa? — det er ypperligt. Ja — ser du — Anders den Almægtige er Bror til hendes Far, — et stort Svin forresten, — straffet for Konkubinat. Har Du seet hende? — jeg skal introducere dig. —“

„Kjendte du hende godt derhjemme?“

„Aa ja! — saa temmelig —“ svarede Alfred og blinkede med Øinene.

„Du skal se, det gaar med hende som med Faderen.“

„He?“ spurgte Alfred.

„Konkubinat —“ hviskede Hiorth.

Men denne Vittighed overvældede dem i den Grad, at de maatte gaa ud gjennem Spisestuen, forat le rigtigt fra sig i Trappen. —

Da Bureauchefen kom i sit Kontor, var Klokken henimod et. Paa hans Bord laa der en uhyre Houg nye Sager. Budet Mo stod just og læste i nogle Dokumenter indlagte i gult Omslag.

„Hvad er det? — Mo!“ spurgte Delphin hurtigt.

„Dette er nærmest en Voldgiftssag; en Tvist om en Tarestrand der vest ved Kysten.“ Anders Mo havde tilegnet sig mange juridiske Kundskaber og var fuldstændig hjemme i det departementale Sprog.

Bureauchefen hørte imidlertid ikke efter, men gav sig ifærd med et Par Breve, der laa.

„Aa bring hele Bunken ind til Mortensen, og bed ham se, hvad det er, og sortere det lidt,“ sagde han utaalmodig.

Men da Mo kom til Mortensen, var denne endnu mere optaget end Bureauchefen. Thi Mortensen skrev i al Hemmelighed en Leder for sin Avis.

„Læg det i Chaos — saalænge,“ raabte han uden at se op.

Chaos var en Hylde nederst ved Gulvet, som stod under Mortensens specielle Administration.

Anders Mo tog Bunken og vendte den, saaat Dokumenterne i det gule Omslag kom til at ligge underst, han brættede endog de

gule Kanter ind, saaat det slet ikke saaes; derpaa stak han det hele langt ind i Chaos, hvor der laa adskilligt før. —

Anders Mo, som havde forandret sitNavn fra Vatnemo til bare Mo, gjorde Bennechens Bekjendtskab, da Statsraaden endnu var Assessor.

Mo havde paa den Tid havt en solid Høkerhandel tæt ved Assessoren, og fra at vise Familien Smaatjenester, var han lidt efter lidt stegen saaledes i Gunst, at han tilslut blev ligesaa uundværlig for Herren som for Fruen.

Og da Assessoren blev udnævnt til Statsraad, tog han Mo med sig og ansatte ham som Departementsbud. Denne Stilling viste sig som skabt for ham. Han gled om som en Kat fra øverst til nederst, og det varede ikke længe, inden han var kjendt i hver Krog og havde alle Departementets Hemmeligheder og Intriger i sin Haand. Den Indflydelse, han øvede over selve Statsraaden, var ligefrem ubegribelig, og det var vitterligt for enhver, at han var den mægtigste Mand i hele Departementet.

Nedenunder i Statsraadens store Gaard — Bennechen havde faaet Penge med sin Kone — boede Anders Mo i Portnerleiligheden. Det var jo halvveis en Kjælderbekvemmelighed;

men naar man steg ned de to-tre Trin, som førte fra Portrummet, var Stuerne lune og koselige, og der faldt fuldt Dagslys fra Vinduerne, som stod høit oppe paa Væggen.

Siden Kristine kom i Huset, var den mellemste Stue tagen i Brug til Soveværelse for hende. Derved faldt det sig saa, at Farbror Anders maatte gaa gjennem hendes Værelse, for at komme til sit. Det var ikke netop behageligt; men hun brød sig hellerikke stort om det. Farbror Anders var saa snil mod hende, og den store smukke By havde saamange Overraskelser for hende, at hun vandt Bugt med Længselen efter Hjemmet.

Desuden var hun glad ved at være blandt Fremmede, som ikke vidste om den Skam, Faderen havde ført over sig selv og hende.

De fine Statsraadens nikkede til hende, naar hun mødte dem i Porten. Frøken Hilda havde endogsaa stanset og talt med hende et Par Gange.

Kristine syntes, det var mere end ventende, at en saa fin Dame vilde tale med hende, der bare var en simpel Bondepige. Derimod forstod hun ikke at sætte tilbørlig Pris paa Kandidatens Elskværdighed. For det første var hun vis paa, at Alfred kjendte hendes Faders Skam; desuden var der noget, som ængstede hende, i den Tone af Fortro-

lighed, hvori den unge Herre talte, naar han standsede hende i Porten eller endog kom helt ned i Stuen.

Da ligte hun meget bedre Doktoren — Husets ældste Søn; men med ham havde hun bare talt to Gange.

Da Kristine havde været i Byen et Par Uger, fik hun Brev hjemmefra:

„Kjære Kristine! Katten haver jamtet siden du reiste, og din Fader ligervis, men han haver en anden Maade, som mest bestaar i en overhændig Graving og Minering og Dundring og Husering, saaat det er helselaust at færdes langs Udmarken hans formedelst opskudte Stene og Torv og Skidt, som fyger alsomtiest i Luften, ligervis som ogsaa Veien i og for sig giver megen Jammer for Folk og Fæ desformedelst, at dette Veistykke haver ingen opsporlig Hjemmelsmand, men Lensmanden haver vist mig til Rodemeisteren, og Rodemeisteren haver vist mig til Veiingenøren, som er en Kaftein, saa du kan selv begribe, hvad det skulde nytte. Men han er bedre end jeg havde ventet — Far din. Til at være saa alene, men han har solgt de fire, hvilket var godt, thi der var en Sodomas og Gomoras Forstyrrelse i Fjøs og Melkekammer, formedelst at de spændte, men din svarte Ko og den, han

kjøbte af Forpagteren til Præsten, er igjen og mælker godt, fordi han giver dem formeget efter min Avenans, som han ikke vil høre paa, men bliver sint. Et omløbende Veir har vi havt, og Rusk og Tordenveir staar ude i Sjøen, som jeg ogsaa haver læst i Bladene, at en heftig Syklop er faret hen over Atlanteren og opigjennem Kanalen, og et stort Kristianiaskib, som kom fra Kubæk — eller var det Nevrok, haver mistet sit Faarerig, som du maa spørge efter og skrive mig nøiagtig Beskrivelse. Din Fader hilser dig og undertegnede

med særdeles Høiagtelse

Lauritz Boldeman Seehus.

VI.

Om Høsten, naar de flyttede ind fra Landstedet, gav Falck-Olsens et stort Bal.

Grossereren lagde selv megen Vægt paa denne Fest, hvortil han foruden Ungdommen — „der skulde gjøre Nytte for Maden" — ogsaa indbød en Del af Byens Honoratiores.

Naar alle de Unge bleve inviterede med, syntes Grossereren, at han kunde strække Indbydelserne lidt længere udover og især opover, end han kunde ved mindre Selskaber eller Middage. Og der var Plads nok.

Men Grosserer Falck-Olsen var af de nye Navne i Hovedstaden; og da han fra en beskeden Begyndelse ved Skovhandel og Tømmerdrift havde tilkjæmpet sig en stor, solid Formue, rettede han alle sine Kræfter mod at blive accepteret i det høiere Selskabsliv.

Statsraad Bennechen var hans Haab i denne Henseende. Bekjendtskabet skrev sig

fra Statsraadens Assessordage, og det syntes at blive intimere med Aarene. Fruerne i Byen undrede sig lidt herover, thi Statsraadens vare ellers uhyre fine paa det. Men Mændene forklarede, det kom af Forretningsforbindelser; Grosserer Falck-Olsen havde nok anbragt Statsraadens Penge, ja nogle mente i al Hemmelighed, at han undertiden hjalp til med et lidet kontant Forskud. Man lo ialmindelighed lidt af den forfængelige Grosserer; thi da han ved eget Arbeide havde erhvervet sig sine Penge, var der i de flestes Øine intet fint ved hans Rigdom, og man følte sig irriteret ved den Pragt, han udfoldede. Georg Delphin pleiede at sige: „Der er den Ubehagelighed ved ham, at bedst som man tror, man taler med Hr. Grosserer Falck, saa opdager man med en Gang, at det er Lastehandler Olsen, man har for sig."

Fru Falck-Olsen delte ikke sin Mands Passion for de store Selskaber; hun ligte bedst smaa koselige Dameselskaber med The. Hendes Herkomst og Oprindelse var ubekjendt, idet — som Kammerherren udtrykte sig — hendes Stamtræ var et af de første, Grossereren fældte, da han begyndte at gaa tilveirs.

Imidlertid havde hun taalmodig og lærvillig fulgt sin Mand opover, saaat hun nu

udfyldte sin Plads i den elegante Husholdning uden at stikke altfor meget af.

Vistnok pleiede Delphin endnu i al Hemmelighed at kalde hende Mam Olsen, ligesom det var et af hans Nummere at give Skildringer af „Danseballerne paa Olsesalen"; men de, som kjendte Fruen, vare enige om, at hendes godmodige varme Hjertelag veiede rigeligen op mod de smaa Anstød, hun begik mod den fine Tone.

Desuden var hun en pen Kone, og hun tog sig rigtig godt ud, idet hun i sin lysegraa Moiree-Kjole gik gjennem Salonerne og ordnede et og andet, før Gjæsterne kom.

Grossereren gik ogsaa ud og ind; men han var urolig og nervøs, skjændte paa Tjenerne og saa paa Uhret.

„Hvad gaar der af dig idag? — Manden min! —" spurgte Fruen, „du har jo et Kav, somom du ventede Kongen."

„Snak Mor! — pas dig selv," svarede Grossereren.

Lidt efter kom han dog hen til hende og sagde i en Tone, som skulde være overlegen og ligegyldig: „Jeg bad Konsul Lind iformiddags."

„Er du gal?" — spurgte Fruen.

„Naada! — er jeg ikke ligesaa god som

Konsul Lind? — desuden faldt det sig saa naturligt, vi mødtes i Aktiebanken —"

„Bad du hans Damer ogsaa?"

„Nei —" svarede Grossereren uvist.

„Saa kan du da begribe, han ikke kommer. Det var gruelig taabeligt af dig — Ole Johan!"

„Hæ? —" mumlede Grossereren; det havde undertiden hændt, at hans Kone havde Ret i saadanne Ting.

Idetsamme kom den ældste af deres Døtre ind.

Grossereren bandte, og Fruen raabte: „Nei — men søde Louise! hvorledes er det, du ser ud?"

Begge stirrede paa Datteren.

Frøken Louise var iført sort høihalset Uldkjole med en ynkeligt smal Pibe om Halsen, og Haaret presset sammen til en liden blond Potet bag i Nakken; store rynkede Bomuldshandsker fuldendte Toilettet.

Først prøvede hun et Øieblik at se fast paa sine Forældre; men med et brast hun i Graad og hulkede: „Det er Hans — det er Hans, som har sagt — som har sagt, at jeg ikke — som har sagt, at jeg ikke maatte være anderledes —"

„Hans! —" raabte Grossereren, „nu er jeg saa lei af denne Hans; — holder han

ikke snart op med at pine dig, skal du minsæl slaa op med ham."

„Hys hys! — Ole Johan! bliv bare ikke sint. Lad mig tale med Louise. Der hører jeg alt nogen i Entréen."

Grossereren gik hurtigt ind gjennem Værelserne, for at modtage de første Gjæster, medens Fruen gik ovenpaa med Louise, forat faa lidt Skik paa hende.

Det var nogle unge langbenede Herrer, som kom først, og i sin Flauhed herover gik den ene bestandig bag den anden, indtil de endte inde i en Krog af det inderste Kabinet, hvor de stod og lo med en fjollet Latter af hverandre eller af ingenting.

Imidlertid begyndte Vognene at rulle frem, og Gjæsterne samledes. Værten tog imod i det forreste Værelse; Fruen havde taget Plads i den lille Sal foran Dansesalen. Den yngste Datter Sofie og Husjomfruen havde taget sig af Louise, og en Stund efter kom Søstrene ind sammen.

Frøken Sofie var en smuk Pige og Faderens Yndling. Hans store Plan var at faa hende gift ind i de høieste Cirkler, og han var utrættelig i at anvise hende Partier. Sofie tog imod dem halvt i Spøg; men da han en Dag foreslog hende Kammerherre Delphin, blev hun eftertænksom og bestemte

sig til at prøve. Iaften bar hun hvid Kjole med Livstykke af Silke og en Mængde smaa Silkesløifer overalt; og hun var fortryllende, da hun leende hviskede til Moderen, hvilket Stræv hun havde havt med Louise.

Louise saa ud som et Offerlam. Hun havde faaet hvid Kjole og ordentlige Handsker, og i sidste Øieblik havde Jomfruen luret sig til at hænge en Gren Lillekonvaller i hendes Haar. Med ængstelige Blikke saa hun sig om i alle Krogene efter Hans; men da hun ikke kunde opdage ham, modtog hun først et og saa et Engagement til — hvilket ogsaa var hende forbudt —; og tilsidst stod hun, før hun selv vidste Ord af det, midt i en Gruppe af Veninder, snakkede og lo; og da hun leverede en Herre sit Dansekort, blev hun yderst forbauset, da han rakte hende det tilbage med en utrøstelig Mine: det var ganske fuldt!

Hendes bedste Veninde Caroline Hjelm forsikrede hende, at hun aldrig i sit Liv havde været saa pen; men Louise havde en skrækkelig Samvittighed.

Værelserne begyndte at fyldes. Midt paa Gulvet i den store Sal stod de unge Damer i Grupper og lod, somom de talte meget ivrigt sammen. Men i Virkeligheden bestod Samtalen mest af Udraab, Spørgsmaal i Hyt

og Veir, der ikke besvaredes — afbrudt af smaa nervøse Lattere, idet hver var helt optaget af Øieblikkets Vigtighed: at faa Dansekortet fuldt.

Herrerne samledes i Dørene og tog Tilsprang, stilede saa over Gulvet med forvirrede Miner, bukkede, engagerede, løb mod hverandre, snublede i de lange Slæb og mistede sine Blyanter.

De to Venner Extraskriverne Hiorth & Bennechen, som begge gjorde Kur til Frøken Sophie Falck-Olsen, mødtes foran hende. Hun havde bare en Dans tilovers, og den gav hun Bennechen. Hiorth satte op et Ansigt, der skulde udtrykke Fortvivlelse, og engagerede Hilda Bennechen, som stod ved Siden.

Hun havde mange Danse at disponere over. Thi uagtet hun som Statsraadens Datter var sikret mod at sidde altfor meget over, var hun dog den, man sidst trev til, og ingen gjorde sig synderlig Umage for at skjule, at hun var en Pligtdans.

Kammerherre Delphin, hvem Falck-Olsen havde trukket til Huset gjennem Statsraadens, dansede yderst sjeldent. Han var for gammel — sagde han selv —; kun en enkelt Gang tog han en liden Tur med en af de yngre Fruer, der havde været Fifdamer i hans Tid. Da han imidlertid saa det

Grin, hvormed Extraskriver Hiorth vendte sig, efterat have engageret Frøken Bennechen, gik han pludseligt over Gulvet, bukkede for hende og bad om en Dans.

Hun blev ganske rød og saa mistroisk paa ham; han var jo saa fæl til at gjøre Nar af Folk. Imidlertid havde han alt taget hendes Dansekort og udbedet sig Françaisen efter Bordet; hun kunde ikke godt svare nei heller, skjønt det havde hun bedst Lyst til.

Det vakte Opmærksomhed i Salen; Damerne stak Hovederne sammen og fniste. Hilda Bennechen følte sig ulykkelig, og i sin Forvirring blev hun endnu hæsligere end nogensinde. Hun tog sin Tilflugt til Louise, der i et Anfald af Forsagthed klagede sin Nød for Caroline Hjelm.

Et Par af Herrerne, som ogsaa havde lagt Mærke til, at Kammerherren engagerede Frøken Bennechen, troede, at det var en forbandet fin Vittighed; hvorfor de skyndte sig at gjøre det samme. Mod Sædvane fik saaledes Hilda sit Kort fuldt besat i en Fart og det endogsaa med nogle af de fashionableste Kavallerer.

Ballet aabnedes med en Polonaise, der førtes af Værten og Fru Statsraadinde Bennechen — Statsraaden var ikke kommen endnu.

„Daniel er saa frygteligt overlæsset med Arbeide i denne Tid," forklarede Fruen.

Heller ikke Konsul Lind havde vist sig, saa Grossereren var ikke ganske tilfreds. Hans Humør kom sig dog en hel Del under Promenaden rundt Salen; thi det var et glimrende Syn.

Kammerherren kunde nu sige, hvad han vilde, om „Olsesalen", — et smukkere Danselokale fandtes neppe i Byen. Og da den lange Række pyntede Damer og Herrer langsomt bevægede sig rundt Salen under den prægtige Musik, tindrede Grossererens Øine af Stolthed.

Der var en stor Mængde Uniformer og dekorerede Personer, Grosserere, Bankierer, Professorer, Kammerherrer, udenlandske Konsuler — en Overflod af store, velklingende Titler, hvori Værten formeligt fraadsede, medens han gik og konverserede Fru Statsraadinden.

„Hvor smuk Deres Sofie er i aften," sagde Fruen, for at være aimabel.

„Det fornøier mig, at De finder det; jeg synes ogsaa — sandt at sige —, at der er noget distingveret ved Sofie."

„Netop, hvad jeg vilde sige —" svarede Fruen, idet hun i sit stille Sind lo af ham.

Men nu vilde ulykkeligvis Grossereren

gjengjælde Komplimenten og begyndte at udtale sig med Henrykkelse om Hilda Bennechen, der just sluttede sig til Polonaisen med en halvgammel Adjunkt eller noget sligt.

„Aa nei — gjør Dem ingen Uleilighed, —“ raabte Statsraadinden, „vor Hilda har desværre ingen Skjønhed at rose sig af.“

„Men Frue! — da finder jeg — tvertimod —“ den ulykkelige Grosserer stammede.

„De er altfor artig — Hr. Grosserer!“ Fru Bennechen lo tvungent, og han forstod, at han havde begaaet en stor Dumhed.

Da imidlertid Alfred Bennechen kort efter viste sig, fik han Anledning til at rette paa sine Affærer ved at rose denne over al Maade; og han havde den Tilfredsstillelse at se, at Fruen med levende Interesse hørte hans Komplimenter, medens hun fulgte sin yngste Søn med Øinene.

Den første Vals slæbte sig hen stiv og kjedsommelig, skjønt Musiken var udmærket, og den prægtige Salon straalede i hvidt og Guld med sine tre svære Lysekroner og Lampetter paa Pillerne langs Væggene. Paa den ene Langvæg var der smaa Kabinetter, hyggelige halvmørke Smuthuller, hvor — som Fru Bennechen sagde — Benene kunde hvile og Hjerterne tale.

Alfred dansede med en Mine fuldkommen comme il faut — som en Pukstenshugger, der slider for Føden. Ligervis Hr. Extraskriver Hiorth. Idetheletaget var der en velopdragen Tværhed over de fleste Herrer. Kun nogle halvgamle gifte Kavallerer, der dansede med de yngste Piger, saa ud, somom de morede sig i sit Ansigts Sved.

Mellem hver Dans flygtede Herrerne ud i de fjernere Rum mod Gaarden, hvor der blev drukket Punsch og Toddy. Naar en ny Dans blev meldt, lagde de Cigarerne fra sig med en fortrædelig Mine og skyllede i sig store Glas Punsch og Selters eller Cognac og Vand, somom det gjaldt en Tur i den koldeste Vinternat. Derpaa slæbte de sig indover mod Salen — førende med sig en let Duft af Tobak og Vin.

Ballet skred fremad, men meget tungt, som det pleier i de første Timer.

„De har ikke faaet Dampen op endnu —“ mumlede Værten med en Kjendermine og lod bringe mere Punsch omkring i Værelserne.

Alfred Bennechen var urolig og hemmelighedsfuld. Naar nogen spurgte ham, hvem han skulde danse næste Dans med, svarede han undvigende. Hans Ven Hiorth opdagede endogsaa, at han slet ikke havde engageret

til flere af de første Danse. Bennechen syntes at vente paa noget.

Den skrækkelige Hans var endelig ankommen. Louise havde seet ham flygtigt, idet hun dansede forbi. Hun havde læst sin Dom i det blege Ansigt, og hun følte sig aldeles sønderknust. Men den unge Kandidat Smith, med hvem hun dansede, fortalte saa mange spændende Scener fra en Fodtur i Jotunheimen, at hun hvert Øieblik glemte sin Elendighed. Og da hun en Stund efter ikke kunde opdage sin Forlovede, indhyllede hun sin Samvittighed i noget, hun vidste, Hans vilde kalde Syndesikkerheden.

Men da Dansen var slut, opsøgte hun Caroline Hjelm, som var en Kusine til hendes Kjæreste, og besvor hende for deres Venskabs Skyld at gaa til Hans og forklare ham, at de havde tvunget hende til at pynte sig, samt spørge, om han var skrækkeligt sint.

Denne delikate Mission paatog Caroline sig med stor Redebonhed; thi hun for sin Part nærede ikke den ringeste Frygt for Fætter Hans. Hun fandt ham rodende i et Bogskab i en af Stuerne.

„Godaften Hans! — jeg skulde hilse fra Louise og spørge, om du ikke vilde danse med hende —“ sagde Caroline og neiede frimodigt.

Hans fixerede hende først med sine smaa, lyseblaa Øine; men da det sletikke syntes at bide paa den forstokkede Caroline, spurgte han: „Bad Louise dig virkeligt sige det?“

„Ja — hvorfor ikke? tror du kanske, det er Synd at danse? Da sagde saamænd Stiftsprovsten, da jeg blev konfirmeret, at man godt kan danse, naar man bare har et rent Hjerte; — og det har da vist du — Fætter Hans — hvad?“

„Jeg vil ikke tale til dig — Caroline. Thi du er et Verdens Barn.“

„Fy Hans! hvordan du snakker,“ udbrød Caroline fornærmet, „jeg begriber ikke, at Louise, som er saa sød, vil have dig; — jeg vilde ikke eie dig for alt i Verden!“

„Jeg vil forsøge at redde Louise ud af dette Syndens Hus —“

„Isch — Hans! hvor ækel du er!“ sagde den uforbederlige Caroline og vendte sig fra ham og gik ind i Salen igjen.

Nu kom endelig Statsraad Bennechen. Det var en høi, smuk Mand, glatraget og med en paafaldende blomstrende Ansigtsfarve. Værten modtog ham i det forreste Værelse og gjorde meget Væsen af ham. Thi uagtet de vare gode Venner, saaat Grossereren paa Tomandshaand mangengang kunde være yderst kordial, saa imponerede Stats-

raaden ham dog, naar han optraadte i sin Glands med sine Ordener og sin Statsmandsmine.

Desuden var Statsraaden iaften den fornemste Gjæst, — Festens egentlige Glandspunkt, og den lille livlige Grosserer straalede formeligt, idet han førte den høie Herre gjennem Salonerne.

Statsraaden hilste hjerteligt paa Husets Frue, gik derpaa en Stund omkring blandt de ældre Damer og var elskværdig. Siden passerede han over Salen mellem to Danse, hilste paa Husets Døtre og forsvandt derpaa i Grossererens private Gemakker, hvor der var samlet et Udvalg af de betydeligste Gjæster.

Statsraad Bennechens Ankomst gav Festen sit Præg. Ellers havde man hos Falck-Olsens „en hovedløs Fornemmelse" — sagde Delphin; for baade Vært og Værtinde gjorde sig saa lidet gjældende, at de ligesom kom væk i Vrimmelen, og man glemte dem næsten.

Men nu havde Situationen faaet sin Spidse i Statsraadens Person; idet han — som en intim Ven af Familien afgav en Garanti og ligesom legitimerede Husets nybagte Glands. Hver enkelt blandt Gjæsterne fik en beroligende Fornemmelse af, at man var i godt Selskab og trygt kunde more sig.

Nu først tog Ballet Fart; Pukstenshuggerne smilte under sit Stræv, og Værten, som ikke længer tænkte paa Konsul Lind, gned sig i Hænderne: Dampen begyndte at komme op, nu Mad, saa var alt iorden.

Saasnart Alfred saa sin Fader træde ind, listede han sig ud i Entréen, fik fat paa sin Frak og forlod Huset. —

VII.

Kristine sad hjemme i den lune Stue og skrev Brev til Faderen, — det vil sige til Lodsoldermanden; thi Njædel kunde ikke læse Skrift.

Farbror Anders havde netop fulgt Statsraaden tilvogns, og derpaa var han gaaet ud, som han pleiede om Aftenen; han havde saa meget at gjøre.

Bedst som hun sad og stirrede i Lampen, forat finde paa noget, hun kunde skrive om, bankede det paa Døren, og Doktor Bennechen traadte ned i Stuen.

„Omforladelse! — er Far kjørt til Ballet? —“ spurgte han.

„Ja — for et Øieblik siden“, svarede Kristine.

„Aa — det var leit; jeg vilde kjørt med.“

Dette var nu en stor Løgn af den skikkelige Doktor; thi i Virkeligheden havde

han staaet paa Gadehjørnet og ventet, til Vognen kjørte afsted.

Men da han nu stod ved Maalet for sin Intrige, blev han helt hjælpeløs; og han vilde uden Tvivl være gaaet igjen uden at mæle et Ord mere, dersom ikke Kristine havde sagt: „Kanske Vognen kommer tilbage igjen."

„Ja — kanske det! — det gjør den vist," udbrød Doktoren.

Begge lod, som de troede dette, skjønt de vidste, at det var en leiet Vogn; Statsraaden holdt selv bare en aaben Enspænder.

„Vil de ikke sætte Dem ned, mens De venter —" sagde Kristine; Farbror Anders havde informeret hende, saaat hun kunde sige De til Folk.

Doktoren takkede og lukkede Døren efter sig.

Johan Bennechen havde en vis Lighed med Faderen; men der var isandhed ikke noget imponerende ved ham. Tvertimod — han saa ud som det, han var: en skikkelig Fyr, lidt dum og meget godmodig; desuden var han halt paa det venstre Ben.

Doktoren begyndte at tale med den unge Pige, idet han blev staaende midtveis mellem Døren og Bordet. Han var vant til at snakke med alslags Folk, saaat Kristine forstod ham godt; de kom snart i en livlig Passiar om

Forholdene hjemme i hendes Bygd, Sammenligninger med Byen og sligt noget.

Hvergang han sagde noget morsomt, bøiede hun Hovedet og lo; og Lyset fra Lampen faldt over hendes prægtige rødpurrede Haar, som hun havde efter Faderen. Hun syntes ogsaa at have arvet hans Kjæmpeblod, thi Skuldrene vare brede, Brystet høit og kraftigt, og naar hun stod opreist, var hun jævnhøi med de fleste Mænd.

Udenfor var det en blæsende kold Høstaften. Men i Stuen var Tepperne netop lagt paa, i Ovnen brændte det saa smaat; der var saa koseligt og lugtede saa rent.

Doktoren var i Selskabsdragt under Overfrakken; han slog denne tilside, og tilslut satte han sig endogsaa halvveis paa Bordkanten støttet mod Væggen.

Hvergang de hørte en Vogn, sagde de: „der er den"; og naar Vognen rullede forbi, sagde de: „Nei — det var ikke den!"

Med et bankede det, Døren gik op, og Alfred hoppede ned i Stuen med et lystigt „Godaften"! men da han opdagede Broderen, blev han først meget flau, derpaa lo han ondskabsfuldt: „Ei, ei! — en tête à tête! — eller er Frøken Kristine syg?"

Kristine, som tog dette for en Spøg, vilde svare; men hun standsede ganske for-

bauset, da hun saa, hvor alvorlig Doktoren var bleven.

„Jeg vilde vente paa Vognen, — jeg tænkte, den kom tilbage," sagde Johan klodset.

„Hvilket mageløst Paafund! — hvor Amor dog gjør opfindsom," raabte Alfred og tog sin Lorgnet paa, „saa du vilde vente! hvor udspekuleret fint!"

„Jeg skal frabede mig dine nærgaaende Bemærkninger — Alfred."

„Se se! — frabede! — saa det skal du! — kanske jeg turde udbede mig — forat blive i Stilen — en mindre eventyrlig Forklaring af din halte Nærværelse her paa denne Tid?"

„Hvad kommer det dig ved?"

„Se se! — Stilen bliver mere folkelig. Jeg spørger heller ikke saameget for min egen Skyld; thi jeg trænger ikke yderligere Oplysninger; Situationen er mig fuldstændig klar — fuldstændig klar —" han saa fra den ene til den anden, „men jeg ved, det vilde interessere Mama at vide, hvad det er, hendes Førstefødte gaar og lurer efter i Huset, naar alle ere ude."

„Jeg lurer ikke! — pas dig — Alfred!" — raabte Johan og gik et Skridt frem.

„Lad os ikke besudle disse Pauluner med

Broderblod", svarede Alfred bestandigt smilende, idet han forskansede sig bag en Stol.

Kristine nærmede sig til Doktoren og vilde sige noget. Men han vendte sig mod hende — ganske bleg i Ansigtet og sagde: „Vær ikke ræd! — jeg beder Omforladelse; det var ikke min Skyld — dette, Godnat! Kom Alfred! — lad os gaa."

„Os?" spurgte Alfred overlegent og gjorde Mine til at sætte Hatten fra sig.

Men da tog Doktoren ham i Skulderen med et Tag, som ikke kunde modsiges, og før Extraskriveren fik samlet sig, var han oppe af Kjælderen og helt ude paa Gaden.

Kristine stod igjen og hørte Brødrene gaa bort forbi Vinduerne; et enkelt Ord naaede hende, indtil Lyden døde hen. Hun var ogsaa bleven bleg, og i den venstre Tinding viste der sig en Fordybning og et rødt Mærke; det var Arret efter det Stød, hun fik hin Nat, da Skredet rev bort hendes Moder og Søskende.

Brødrene gik og vexlede onde Ord til det første Gadehjørne, hvor de skiltes uden Godnat. Johan gad ikke gaa paa Bal nu. Han gik lige hjem til sin Leilighed. Thi han var flyttet hjemmefra for en Tid siden, fordi Statsraadinden ikke taalte at møde hans simple Patienter paa Trappen.

Der skulde just spises, da Alfred naaede tilbage til Ballet.

„Hvor har du været?“ — spurgte Hiorth.

Alfred gjorde en hemmelighedsfuld Grimace, hvilket foranledigede hans Ven til at puffe ham i Siden med mange venskabelige Skjældsord. Derpaa trængte de sig frem til Drikkebordet, thi Hiorth paastod, at Alfred trængte til „en ordentlig Stiver ovenpaa“.

Den var dækket i den lille Sal og indover i de tilstødende Værelser. Først forsynede de ældre Damer og Herrer sig, dernæst lod de dansende Damer sig betjene af sine Kavallerer; men før disse vare halvfærdige, begyndte de yngre Herrer for egen Regning at trænges om Bordene. Lig en tæt Sværm af sorte Fluer besatte de Randen af det første Bord, derfra fløi en Flok til det næste, rykkende frem ustandseligt, ubønhørligt som Ægyptens Græshopper, kastende sig over Fade og Tallerkener, snusende, gravende, tyggende, slubrende, opslugende alt i Taushed under en Raslen med Knive og Gafler som af en eneste stor flittig Spisemaskine.

Den unge, undselige Student Hansen havde — jeg ved ikke hvor — fundet en Flaske Sherry. Ikke før lugtedes det blandt Græshopperne, før en Utallighed af Drikkekar straktes hen imod ham. Og i sin store God-

modighed skjænkede og skjænkede han, indtil han stod igjen med sit tomme Glas og den tømte Flaske.

Herover blev der leet hjerteligt, men kort; der var ingen Tid at spilde.

Kjødboller i skarp Sauce, fyldt Kaalhoved, Fiskeboller, Kjødkager, forloren, Skildpadde, opskaaren Fuglesteg med smaa stegte Poteter — alt forsvandt som i hemmelige Faldgruber.

Fætter Hans stod ved en Kjødpudding med Asperges og rørte sig ikke, skjønt han var øm i Ryggen af Puf. Ved Siden stod Kandidat Smith med en Appetit, som han syntes at have bragt med lige fra Jotunheimen; han spiste Filet de boeuf med Theske; thi han vovede ikke at gaa efter en Gaffel, saalænge der endnu fandtes en Champignon.

Extraskriverne Hiorth & Bennechen havde derimod baaret sig fiffigere ad. De posterede sig ved Kjøkkendøren og overfaldt Tjenerne, som bar nye Fade ind. Derpaa trak de sig tilbage til Tobaksbordet, som de havde ryddet lidt, og der spiste de og drak af nogle Flasker, de holdt skjult bag Portieren.

De værdigste blandt Herrerne havde fundet Plads i Værtens eget „Arbeidsværelse“ med særskilt Opvartning. Inde blandt Da-

merne færdedes Delphin, og i Salen gik nogle unge Piger, der foragtede Mad og alle, som spiste.

Efterhaanden blev de fleste af Damerne færdige, medens Græshopperne udstrakte sine Hærjinger helt ind i den lille Sal til de egentlige Dameborde, hvor endnu et Par ældre Fruer snusede omkring efter Aspergestopper og de hvideste Stykker af Hønsebrysterne.

Værtinden var sig bevidst, at hun havde Mad nok; alligevel fik hun som en Ængstelse, da hun saa udover den utrættelige Mylder; og en, som stod tæt ved, hørte hende mumle: „Kors bevars! er det ikke justsom Maten dætter i dom!“

Fru Falck-Olsen havde stundom slemme sproglige Tilbagefald, helst naar hun var bevæget.

Ud fra Grossererens Arbeidsværelse lød der Støi og Snak, hvergang Tjeneren gik i Døren. Hiorth & Bennechen, som sad i Nærheden, opsnappede enkelte Ord, saavidt de forstod, at der førtes en politisk Diskussion derinde.

„Den Falck-Olsen er dog et Fæ, hvorledes man saa snur ham,“ sagde Bennechen mellem to Mundfulde, „han lærer da aldrig at invitere et Selskab.“

„Hæ?“ — svarede Hiorth, „Alverden er her jo.“

„Du er en Tosk — Jonas! Skaal! det er jo netop Feilen; han beder Rub og Stub. Du kan vide, hvor ubehageligt det er for Far at være nødt til at mødes med alskens Rabulister, som her kommer.“

„Det har jeg s'gu aldrig tænkt paa —“ mente Hiorth dybsindigt.

„Forleden Dag hørte jeg Far sige til Falck-Olsen: dersom De ikke vil tage et bestemt Parti — saa —“

„Hvad saa?“ — spurgte Hiorth begjærligt og rakte sig fremover.

„Aa du er en Tosk — Jonas! han sagde ikke mere; men du kan da begribe, hvad det vil sige.“

„Ja — naturligvis! — hm! — nei men Død og snyde — du! sagde Statsraaden virkeligt det?“ — Hiorth smilede og blinkede listigt til sin Ven.

Til Françaisen efter Bordet spillede Orkestret Melodier af „le petit duc“. Dansen gik med sprudlende Liv; der var næsten ikke en eneste Pukstenshugger at se.

Den lystige Musik priklede dem i Blodet, som Mad og Vin havde sat i Fart. Kandidat Smith nynnede i etvæk et franskt Re-

frain fra Operetten, som han havde lært af en, der kom fra Paris.

Caroline Hjelm, som var hans Dame, plagede næsten Livet af ham, forat faa vide, hvad han sang. Men Kandidat Smith paastod, at det ikke lod sig sige paa Norsk.

Den modige Caroline forsikrede, at hun kunde taale en hel Del af den Sort; men han blev ved med sit Refrain, indtil hun erklærede, at nu forstod hun det næsten.

Det var denne Dans, Delphin skulde danse med Hilda Bennechen. Han havde næsten glemt, hvorfor han havde engageret hende. I de første Ture var han derfor lidt skjødesløs, snakkede mest med Fru Hjelm, som sad i Døren bag de Dansende.

Hilda Bennechen mærkede dette strax, og det smertede hende. Hele Aftenen havde hun halvveis glædet sig til og halvveis gruet for denne Dans.

Hjemme behandlede Kammerherren hende venligt, men alligevel mest som et Barn; han havde jo ogsaa kjendt hende, før hun blev konfirmeret.

Mangengang havde hun nok tænkt sig, at det skulde være morsomt at faa danse med ham. Nu følte hun sig usigeligt skuffet; hun mindedes alle de spidse Ord, hun havde døiet af sine Veninder, og hun øn-

skede oprigtigt, at hun aldrig havde opnaaet denne Udmærkelse.

I tredie Tur spurgte han hende om et eller andet. Hun saa op, idet hun svarede, og Kammerherren sagde til sig selv: „men hun har jo Øine!“

Efter denne Opdagelse fortsatte han Samtalen med mere Interesse, forat faa hende til at se op. De trohjertige brune Øine vare blanke, og efterhvert som hun førtes med i den muntre Tone, han angav, fik det lille, stygge Ansigt et Liv, som klædte det godt.

Da Dansen var slut, sagde han: „Nei men Kjære! — hvorledes hænger dette sammen? Vi har da slet ikke danset mere end fire Ture — i det høieste.“

Hun saa lidt mistroisk paa ham, men svarede derpaa leende: „Det kommer af, at De dansede de to første Ture med Fru Hjelm.“

Georg Delphin forstod at sætte Pris paa et godt Svar. Han saa overrasket paa hende; men idetsamme blev de tiltalt af et andet Par, og der dannede sig en Gruppe omkring dem. Men inden Kammerherren forlod sin Dame, havde han udbedet sig den første Française efter Bordet for alle de kommende Baller i Saisonen.

Nu var Dampen oppe. Dansen gik med

et Liv og en Lystighed, saa man aldrig skulde troet, at det var Pukstenshuggerne fra første Vals. Stemningen naaede sit Høidepunkt, da Desserten blev serveret lidt over Midnat med Champagne.

Ved dette Tidspunkt holdt altid Statsraaden en Tale for Huset; — en kort, statsmandsmæssig Tale uden blomstrende Ord. Saadanne smaa, reserverede Taler holdt Statsraaden gjerne, medens han i Samtalen mest ytrede sig ved Haandbevægelser og et diskret Smil, som han anvendte med stort Maadehold.

For Damerne talte en ung Digter, der nylig havde udgivet et Bind under Titel: „Lumre Linier". Talen var ogsaa paa Vers og vandt stort Bifald; skjønt Damerne fandt, at den var græsseligt trist.

Derpaa optraadte pludseligt til sine Venners Forfærdelse den blonde Kandidat Smith med en glødende Skildring af Jotunheimen. Det er aldrig bleven opklaret, om det var Vin eller Elskov, som drev ham til dette Skridt. Men vist er det, at selve Talen kunde give Anledning til mange Formodninger.

Thi bedst som man var meget høit tilfjelds — Taleren nævnte endogsaa hvormange hundrede Fod — mellem Afgrunde og Brær, kom der noget om et Øienpar og en Alfe-

skikkelse, som enkelte senere har paastaaet skulde være Caroline Hjelm. Hvorom alting er, var det vist gaaet med denne Tale som der staar i Eventyret: er den ikke slut, saa varer den endnu, hvis ikke den lange undseelige Student Hansen pludseligt var faret iveiret som en bleg Raket med Udraabet: „Leve Jotunheimen!“

Under den Latter, som nu opstod, blev Skaalen drukket til Talerens store Fortrydelse.

Men med Student Hansen havde det taget en sørgelig Vending. Thi da han efter Bordet kom over en Flaske Portvin, tænkte han, at nu skulde de ikke lumpe ham. Derfor gjemte han sig bag en Etagère og drak Glas paa Glas, forat hævne sig. Men Portvinen viste sig beklageligvis endnu lumskere end Student Hansen, og da han med løftet Pande skred over Gulvet, forat engagere midt i Françaisen, kom en af hans Venner løbende og trev ham i Armen: „Men Hansen da! — du er jo piggende fuld — Gut!“

Denne ukjærlige Tiltale gjorde et saa smerteligt Indtryk paa Student Hansen, at han fra sin stolte Stemning med en Gang sank ned i den sorteste Fortvivlelse.

Af denne var det, han for op og ødelagde Kandidat Smiths Tale.

Kotillonen var vild. Flere opførende Par blandede Ture i den rummelige Sal, for derpaa omkring i en stormende Gallopade.

Den skrækkelige Hans havde forfulgt sin Kjæreste med stive Øine den hele Nat; og da Louise tilslut — halvt puffet frem af Caroline, begav sig over Gulvet, for at tale med ham, vendte han hende Ryggen og gik hjem.

„Aldrig bryd dig om ham —“ trøstede Caroline, „han er ved Gud saa ækel — saa.“

Louise stod en Stund sønderknust; men da hendes Kavaller nærmede sig, hviskede hun til sin Veninde: „Jeg morer mig saa mageløst, at jeg gjerne kan tage lidt Skjænd imorgen.“

Og efter denne letsindige Tale lod hun sig hvirvle afsted.

Klokken blev fire. Indpakkede Mødre stod i Entreen og Forværelserne halvdøde af Træthed og ventede paa Døtre, der bare skulde danse en eneste Gang til. Fædrene stod med Frak paa, Cigaren i Munden og vævede om Toddybordet.

Men inde i Salen dansedes der, somom det gjaldt Livet. Parrene for afsted som besatte i den støvede Luft, hvor de nedbrændte Lys flammede og oste. Rundtomkring under Stole og Sofaer laa Strimler af Damekjoler, visne Buketter, Dansekort og svede Lomme-

tørklæder; og i den tykke Luft var der en blandet Lugt af Mennesker, Støv og gammel Pomade. Men Pukstenshuggerne stormede afsted med Haaret nedi Øinene og Halstørklædet paaskakke, medens Damerne hang som lange Filler af Tüll og Tarlatan og slog om Kavallerernes Ben.

Den, som havde holdt sig bedst, var Sofie Falck-Olsen. Hendes Pynt, hendes Hansker, hendes Haar var glat og urørt, somom hun kom fra Toilettebordet, og det forbindtlige, velopdragne Smil var ikke veget fra hendes Ansigt. Alligevel var hun misfornøiet med Aftenen. Delphin havde slet ikke nærmet sig; Alfred Bennechen var utaalelig, Jonas Hiorth modbydelig.

Endelig blev man færdig med at sige Godnat, og de sidste Vogne rullede bort. Grossereren tændte sig en frisk Cigar og strakte sig i en Lænestol. Men Fru Falck-Olsen aabnede sit Snørliv og satte sig ved nogle Levninger af Desserten, idet hun svor paa, at hun var sulten som en Ulv.

Sofie klædte sig omhyggeligt af og skjændte frygteligt paa Louise, der hulkede sig isøvn.

Men oppe paa Hiorths Værelse blev de to Venner siddende en Times Tid ved en Flaske Punch. De vare i en høitidelig, rørt

Stemning og lovede hinanden under Taarer, at deres Venskab skulde vare evigt, — ikke engang deres fælles Kjærlighed til Sofie skulde formaa at skille dem. Derfra kom de over paa Barnedaaben, hvorom de disputerede meget heftigt, indtil de skiltes udpaa Morgenen.

VIII.

Nedover Bakkerne med Sydvesten fast bundet under Hagen, — thi det blæste en Storm —, nynnende sin Yndlingsvise, medens han gik:

Sødeste Sofie!
Jeg kan ikke bie —

kom Lodsoldermand Seehus en af de sidste Dage i November.

Der var kommet Brev fra Anders, og Oldermanden vidste, hvor utaalmodigt Njædel ventede Efterretninger om „Sagen".

Nede paa Sletten laa Njædels lave Huse mellem de nyryddede Marker, og ude i Sandet saa han den halvfærdige Grøft. Der kjørte just et Par Kjærrer med Tare opover.

„Han vidste nok, hvad han gjorde — han Søren Børevig, da han fik Njædel til at søge Kongen," mumlede Oldermanden.

Stormen kom farende ind fra Sydvest over den lave Strand. Det var en tung Høst-

storm, og det mørknede fort udover Eftermiddagen.

Oldermanden stansede og tog et Sjømandsblik over Havet, før han steg ned af den sidste Bakke. Mod Syd sluttede Sandsletten i nøgne Fjelde, som stak ud i Odder, hvor Søen brød; stundom gik det tilveirs i en Sprøit, der blev staaende et Secund eller to som en hvid Søile mod den blygraa Baggrund, og faldt saa ned i et Slør af Skum over Stenene.

Mod Nord kunde han i en lang Krumning følge Skumstriben af Brændingen; den var saa bred, at det efter Oldermandens Beregning brød paa ti Favne Vand. Helt Nord lige i Brændingen kunde han med Mellemrum skimte Blinket af Bratvolds Fyr, som netop blev tændt.

Intet Seil var at se; Skyerne gik i hverandre uden at flytte sig — i mørkegraa Rifter, — en stiv, haardnakket Stormluft. Fra Havet kom et jævnt Brag, en dyb rullende Tone, der steg og faldt; indimellem lød et dumpt Knald som af Kanonskud langt borte. Vinden ruskede i Lyngen og peb i Telegraftraadene langs Landeveien, og Maagerne, som kom drivende ind fra Søen, kastede med spændte Vinger i skraa Slag mod Stormen.

Da Lodsoldermanden gik nedover fra Bø-

revigsgrinden til Svartemyren, nynnede han ikke længer; derimod var det ikke frit for, at han smaabandte lidt.

Store runde Stene laa midt i Veien; Regnvandet havde skaaret sig ind fra Bakken og løb skraat over, efterladende en dyb Rende fuld af Smaasten.

„Jeg gad vide, om det ikke var bedst at skrive til han Anders, som skal være saa forbandet klog," knurrede Oldermanden; dette Veistykke vilde ende med at tage Livet af ham.

Njædel sad overskrævs paa en stor Sten midt i Marken. Han slog kraftige, taktfaste Slag paa Minebolten, som han holdt i den venstre Haand omtullet med en Uldfille. Af og til trak han Minebolten op og dryppede Vand ned i Hullet med Vandkluden, der laa i en gammel Blikbox — efterladt fra en Landtur af Byfolk.

Det blæste, saa hans røde krusede Haar kastedes til alle Kanter som mangfoldige Korketrækkere; og han var saa ivrig i Arbeidet, at Oldermanden maatte gaa helt hen til ham, før Njædel blev ham var.

„Goddag — Oldermand!" — sagde Njædel, trak Bolten op og tog Maalepinden, forat se, hvor dybt Hullet var. Men da han hørte, at der var Brev fra Anders, slap han alt og svang sig ned af Stenen.

De gik ind og tændte Lys. Der var uhyggeligt i Stuen; Sengen stod uredt, og Gulvet var næsten sort. Njædel satte sig midt for Oldermanden og gav nøie Agt paa ham. Njædel var bleven mager, og Hænderne flyttede sig af og til utaalmodigt.

Det kan nok være, at Oldermanden kunde været lidt snarere af sig. Men det er saa sin Sag med at læse Breve. Brillerne maatte pudses ordentligt, Konvoluten besigtiges og derpaa skjæres pent op i den øvre Kant. Det var en stor departemental Konvolut af graat Papir endogsaa forseglet med Lak.

„Høistærede Hr. Lodsoldermand Lauritz Boldeman Seehus!"

„Bittersdød!" — mumlede Oldermanden.

„Man har at erkjende Modtagelsen af tvende Skrivelser af henholdsvis 1ste September og 2ode October sidstleden. Da De synes at være i Besiddelse af min Broders Fuldmagt i visse Forhold, henvender jeg mig herved til Dem med Anmodning, at De vil meddele min ovennævnte Broder Indholdet af nærværende Skrivelse. Det synes af Deres ovenciterede Skrivelse af 2ode October at fremgaa, at min Broder har næret den mindre vel begrundede Formening, at hans Tvistemaal med Gaardmand Søren Børevig angaaende en Tarestrandsveirettighed allerede

var optaget til umiddelbar Afgjørelse. Dette forholder sig imidlertid ikke saa. Ifølge Forretningsordenen have vi endnu ikke kunnet beskjæftige os med nævnte Sag —"

Oldermanden stansede lidt.

„Læs det omigjen —" sagde Njædel.

Oldermanden læste omigjen.

Njædel rystede paa Hovedet; men med et for han iveiret og slog i Bordet med sin svære Næve, saa Oldermandens Brillefuteral sprang høit i Luften.

„Naa naa — Njædel! lad os læse Brevet ud. Kanske kommer det bedste paa Slutten."

„Overhovedet skal man have Hr. Lodsoldermanden anmodet om, at anskueliggjøre tidtbemeldte Broder, at en Sag af den Bærevidde som den nærværende ikke kan fremmes med nogen betragtelig Hastighed uden ikke uvæsentligt Extraarbeide og adskillig Omkostning. Imidlertid bør det bemærkes, at et kontant Beløb af Kr. 200 — indsendt pr. omgaaende antages at være af ikke uvæsentlig Betydning i Retning af nævnte Sags fremskyndede Expedition. Ligesom jeg herved erklærer mig villig til at overtage Beløbets Disposition uden forøget Udgift for Parterne."

„Forstaar du det? — Oldermand!"

„Nei —" svarede Seehus og læste om-

igjen; men med et udbrød han: „nu har jeg det! — vi maa smøre!“

„Hvad for Slag?“

„Jo — ser du, det maa jeg forstaa,“ sagde Oldermanden lunt; „for dengang jeg førte „Familiens Haab“ for Konsul Garman paa Sandsgaard, sagde altid Konsulen, naar jeg skulde til Østersøen om Vaaren med Silden: Hør nu Seehus! — sa Konsulen, naar du kommer til Riga, saa faar du smøre Toldbetjenterne og Vragerne og hele Banden saa godt du kan. Det er aldrig værdt at spare paa det nødvendige, — sa Konsulen. Og der gik mangen Rubel og mangen Flaske Goldenwasser til — kan du tro! Det er vel noget sligt, Bror din mener.“

„Tænker du, Kongen tar Betaling for det?“

„Kongen —“ svarede Oldermanden og lo overlegent; „nei Far! Skillingerne smelter nok væk, før de naar saa høit. Det er vel en eller anden fin Fyr med Guld paa, som skal have dem, forat gaa ind til Kongen og spørge om Tarestranden din. I Petersburg saa jeg engang slig en, som kjørte med to Heste og Seletøi af klingende Sølv, og han havde ikke en Rubel, som ikke var Drikkepenge, — det sagde Mæglerklerken.“

„Ja, mon jeg skulde tro, det hænger saa sammen,“ mente Njædel.

„Du ser ialfald, han vil have 50 Daler, — kanske for sin egen Umag.“

„Aa — tænk Anders tage Penge af mig —“ sagde Njædel fornærmet.

Oldermanden læste videre:

„Hvad angaar den i Deres merbemeldte Skrivelse omtalte Godtgjørelse for min kjære Broderdatters Ophold i mit Hus, saa skal derom ikke være nogen Tale fra min Side.“

„Hvad sagde jeg?“ — raabte Njædel stolt.

„Maatte blot Opholdet under mit ringe Tag blive hende til sand Velsignelse! Den unges Sind bøies lettelig — ak altfor lettelig henimod denne Verdens Forfængelighed, og lidet synes de at agte paa de Ældres Raad og Formaninger. Og meget ondt lurer paa en ung Pige i en stor By, saaat vi ret maa bede og ønske for vor kjære Kristine, at hun vil lukke sit Øre for Smiger og Forførelse, og derimod oplade det for den Erfarnes Formaning.

Ja maatte vi alle have opladte Øren for Sandhedens Røst, medens det endnu er vor Besøgelses Tid.

Med særdeles Høiagtelse
Anders Mo.“

„Ja — den Anders, den Anders! —“ sagde Njædel beundrende, „det var det, Mor

altid sa: Du Njædel, sa hun, er en Tosk, men —"

„Jeg gad vide, hvad han mener med det?" — mumlede Oldermanden eftertænksom, „det ser næsten ud, somom der gaar nogen og lurer paa Kristine."

„Er du gal — Oldermand! hvad skal vi gjøre med det?"

„Ja vi faar skrive, at hun maa passe sig —"

„Og snakke med han Anders, — skriv det Oldermand! — at hun maa lyde Anders i et og alt."

Oldermanden tog strax Pen, Blæk og Papir, som nu var anskaffet i Njædels Hus, og skrev: Kjære Kristine! — derpaa betænkte han sig længe.

„Naa — Oldermand! staar du fast!"

„Aa langtifra!" — svarede Oldermanden overlegent og skrev:

„Det er med Ungdommen ligervis som med den store danske Studen, de havde paa Sandsgaard; men naar jeg betænker mig, saa kan jeg ikke fortælle dig den Historie om Studen, formedelst at den er styg i Enden; men det beder din Fader dig, at du maa henholde dig til Farbror Anders i hvad som hænder dig; thi Fristelserne ere mangeslags for Ungdommen, per Exemplo Amalie —

Søster min — ja det er nu tyve Aar siden, hun døde, og hun sagde, at det var den gladeste Dag i hendes Liv; det var endda den 1ste Februar, hun døde, i det Aar, da Lynilden slog ned i Fjøset til Lensmanden, altsammen formedelst Kjærlighedens Forførelser, og han var en stor Fant endda til, han havde et Ansigt, som var ligesom af Sukkertøi, og han lever den Dag i Dag inde i Byen, men jeg nævner ikke Navn, men han ser i femte Væggen, naar vi mødes og læst som ingenting. Saaledes er det gaaet mangen en brav Pige. Derfor beder Far din, at du i et og alt retter dig efter Farbror Anders og haver fuld Fortrolighed til ham.

„Nu er her Storm paa Sjøen hver Dag, og ingen Seilere, som vel er, for her er maanemørkt og Skodde, men Dampskibene bryde sig ikke om nogenting, hvilket er mig en Parabel i Besynderlighed desformedelst, at de ere ganske af Jern, men jeg læste i et Blad, at nu er alting ombord af Jern indtil Master og Tougværk, hvilket synes mig at være forbandet ligt Løgn. Din Far lever godt — skulde jeg sige

Din meget hengivne
Lauritz Seehus."

„Postskrift: Du maa sige til din Farbroder, at Pengene, han skrev om, skal komme,

naar Far din faar skrabet dem sammen, men spørge, om det ikke kunde gaa lidt billigere for de onde Tider, og bede Farbror Anders snakke et Ord med den, som er over Lensmænd, Rodemeistere og Kafteiner, at nu er det rent Svineri nedover til Svartemyren, som du ogsaa kan bevidne til Vitterlighed, men nu er det værre end før."

Da Postbudet bragte dette Brev, stod just Kristine opskjørtet og skurede Kjøkkendøren, thi uagtet der var Tjenestepige, tog hun sin fulde Andel af Arbeidet i Huset.

Der var ogsaa Aviser og Breve til Statsraadens, som ialmindelighed afleveredes hos Portneren.

Alfred Bennechen kom ned, for at begive sig til sit Departement; og da han saa Posten ligge paa Bordet nede i Portnerstuen, — Dørene stod aabne, siden det var Skuredag — var han ikke sen til at benytte den gunstige Anledning.

Kristine blev staaende, da hun saa, hvem det var. Hun skyllede Mattefillen af i Bøtten og stak de kraftige, hvide Arme rigtig dybt ned i det graaskidne Vand. Derpaa vred hun Fillen af, lagde en forsvarlig Klat Sand paa og tog atter fat paa at skure Døren, somom det gjaldt at faa al Malingen af.

„Godmorgen — Frøken Kristine!" —

raabte Alfred, idet han muntert hoppede ned i Stuen; men da han saa, hvorliden Virkning hans uventede Nedkomst gjorde, blev han flau og tilføiede: „Tillader De, at jeg undersøger Posten; kanske der kunde være Brev fra Kjæresten min.“

Men heller ikke dette syntes at gjøre Indtryk. Den utaalelige Skurelyd skar ham i Ørene; det stødte ham at se hende befinde sig saa vel i denne Dragt og i dette simple Arbeide, — og at hun da ikke generede sig!

To Mænd passerede oppe paa Gaden foran et af Vinduerne. Alfred saa iveiret: „Se der har vi Deres Onkel og — ja naturligvis Johan! — han var netop paa Vei til at dreie ind i Porten. Min Bror er nok en hyppigere Gjæst i Kjælderen end ovenpaa — he?“ — men idet han vendte sig, opdagede han, at Kristine i en Fart havde faaet Bøtten med sig ud i Kjøkkenet og lukket Døren.

Ærgerlig kastede han Avisen og steg op. I Trappen mødte han Mo, som hilste med sin ærbødig-familiære Mine.

Farbror Anders undersøgte Posten og valgte ud de Breve, han vilde bringe Statsraaden i Departementet. Da han fandt Oldermandens Brev til Kristine, raabte han hende ind.

„Du Kristine,“ sagde han alvorligt, da

han havde rakt hende Brevet, „der er en Ting, jeg maa tale med dig om. De kommer ofte indom til dig — Statsraadens Sønner —“

„Døren stod aaben, og saa kom Kandidaten ned.“

„Ja — jeg mener hellerikke Alfred saa meget; men Doktoren — ser du —“

„Han har ikke været her,“ — skyndte Kristine sig at svare.

„Nei — men jeg forstod, han var paa Veien herned. Ja — ser du — kjære Kristine!“ — fortsatte han venligt og lagde Haanden paa hendes Skulder; — hun var lidt høiere; „Livet i en stor By medfører mange Fristelser for en ung Pige. Desuden skal du lægge Mærke til, hvormeget jeg skylder Statsraadens, og hvor leit det vilde være for mig, om der traf dem nogen Fortræd, som jeg eller nogen af mine var Skyld i. — Dette forstaar du kanske ikke nu; men jeg vil bede dig være forsigtig og holde dig nær til dem, som vil dig vel.“

Han klappede hende paa Kinden og gik med Brevene.

Nei — hun forstod det ikke, — ialfald ikke helt. Hun havde vel en Følelse af, at Farbror mente, de unge Herrer kom for hendes Skyld. Men hvorledes det kunde blive

til Fortræd for Statsraadens, skjønte hun ikke. Kristine var et sundt, fornuftigt Bondefruentimmer, som vel var sig bevidst Afstanden mellem en Statsraads Søn og en simpel Pige fra Landet.

Alligevel blev hun urolig, da ogsaa Oldermanden kom med de samme Advarsler og Hentydninger i Brevet. Men hvad skulde hun gjøre? Mod Kandidaten var hun saa lidet imødekommende som vel muligt; og hun kunde dog umuligt sige bent frem til den alvorlige, pene Doktor, at han ikke maatte komme, — saa sjeldent som han kom. Hun regnede efter; det var næsten fjorten Dage, siden hun havde talt med ham.

Farbror Anders var saa underlig; hun blev ikke rigtig klog paa ham; snil var han altid; men hun havde alligevel som et Slags Ængstelse for ham.

Undertiden om Aftenen — han kom altid sent hjem —, naar han passerede gjennem hendes Værelse, kunde han sætte sig ved hendes Seng og snakke lidt. Men hun forstod ikke altid, hvad han sagde, — enten fordi hun var søvnig, eller ogsaa var vist Farbror træt om Aftenen, han talte saa utydeligt. Men han klappede hende saa venligt, naar han sagde Godnat.

Doktor Bennechen havde ikke Lykken

med sig, naar han gik ud, forat besøge Kristine.

Lyst havde han hver Dag; men han var bange for at møde Alfred; hellerikke Mo ligte han at træffe, og han havde idetheletaget paa disse Expeditioner en brødefuld Samvittighed, somom han gik at gjøre noget rigtigt ondt.

Det endte ogsaa ialmindelighed med, at han gik forbi og saa ned i Vinduerne; eller han steg op og besøgte sin Moder i et vagt Haab om at træffe Kristine i Porten, i Trappen eller etellerandetsteds.

Thi han var forelsket i hende, og han vidste det meget godt.

Og alligevel var han ikke glad, som man pleier at være, naar en Forelskelse risler gjennem Aarerne som en varm Strøm.

Først var han nu meget uvis om det Indtryk, han havde gjort paa Kristine. Han troede, at hun, som var saa sund og herligt skabt, maatte føle Uvilje mod slig en Krøbling, som han var. Thi Doktoren troede selv, at han haltede meget mere, end han i Virkeligheden gjorde.

Saa var han ogsaa jaloux paa Alfred, — indædt, stille, rasende skinsyg var han paa denne Broder, der overalt havde været ham iveien, foretrukket og forkjælet paa alle Kan-

ter, og for hvis Synder han havde faaet saa mangt et Rap i Aarenes Løb.

Og tilslut havde Johan Bennechen en hemmelig, vemodig Mistro til sig selv og til sit Held overhovedet. Han havde altid været uheldig, og man havde altid fortalt ham, at han var det.

Derfor elskede han sin Kjærlighed, som han kjendte spire frem, som man elsker et sygt Barn. Han lod den stærke Følelse omslutte hele sit Væsen uden at tænke paa Modstand; og han bar sin Kjærlighed vel forvaret i sit trohjertige Bryst med en stille, trist Glæde, idet han ikke havde stor Tro til at den vilde bringe ham noget godt.

Der var allerede nok at grue for — selv i det allerheldigste Tilfælde: at Kristine virkeligt syntes godt om ham. Thi hvad vilde Fru Statsraadinden sige! Og om han end kunde tænke sig Muligheden af at sætte sig ud over Moderens Modstand, hvor skulde han nogensinde faa Mod til at fremtræde for sin Fader og melde ham, at han agtede at gifte sig med en Bondepige!

Denne Fader — saa smuk og imponerende, var i Johan Bennechens Øine et Uddtog af alt hæderligt, ophøiet og fint.

Naar Oppositionens Blade kastede sig over Regjeringen, læste Doktoren det altid

med en stille Reservation for sin Faders Vedkommende. Det var jo ikke umuligt, at der inden Regjeringen kunde findes Personer, som trængte til Kritik; men at der var noget at udsætte paa Statsraad Bennechen, faldt ham ikke ind med en Tanke.

Medens Moderen kastede al sin Ømhed paa den smukke Alfred og kun havde lidet tilovers for „de to mislykkede" — som hun kaldte Hilda og Johan, var Faderen omtrent den samme i sit Forhold til alle Børnene, — ja det hændte endogsaa, at han vovede en svag Opposition mod Fruen, naar hun forkjælede Alfred altfor galt.

Dette var nok for Johan, som ikke var forvænt i saa Maade; og jo ældre han blev, desto mere steg hans Agtelse for Faderen, saa den tilslut blev næsten som en Religion for ham.

Men nu var det jo netop Faderens fornemste Egenskab — hans Livsprincip: det respektable, det fine, korrekte, som Johan vilde støde an imod — ja løbe Storm imod ved en saa absurd Forbindelse — med en stor rødhaaret Bondepige.

Johan tænkte sig, hvad vel Faderen vilde sige og gjøre, om han fik Nys om sin ældste Søns Daarskab. Var det ikke først efter uendelige Forhandlinger, det var bleven ham

tilladt at søge en Fattiglægepost i en af Byens Udkanter; — og hvad var det mod dette?

Men hvergang Doktoren naaede saa langt i sine Tanker, var det med noget, der lignede Beroligelse, han sagde: Ja — ja! — Det er jo ikke noget at spekulere over; hun bryder sig ikke et Gran om mig. —

IX.

Efterat Mortensen overtog Ledelsen af „Folkets Ven“, forandredes Bladets Navn til „Folkets sande Ven“; og istedetfor det temmeligt tarvelige Udstyr fra gamle Hansens Tid fik det nu smukt Papir og nye Typer.

Illustrationerne derimod forblev en tidlang paa det samme hjemlige Standpunkt: sortagtige Klatter med hvidt indimellem. Men en Dag underrettede Redaktøren sine Abonnenter om, at Illustrationerne vilde ophøre fra næste Kvartal.

Herved mistede Bladet selvfølgeligt endel Smaafolk; men Mortensen var glad alligevel. „Folkets sande Ven“ fandt snart sit Publikum, og hvad det pekuniære angik, saa syntes det at gaa over al Forventning.

Naar Mortensen om Morgenen bragte Bladet med sig i Departementet, blev det gjerne forelæst af den yngste i Kontoret, „hvis man havde Tid“.

Extraskriver Hiorth havde saaledes just endt Oplæsningen af en Leder, hvori paavistes Umuligheden af at bestemme, hvem eller hvad der nutildags mentes med Udtrykket: Folket; nærmest maatte det vel være Embedsstanden, der udgjorde Folkets Marv, — da Grosserer Falck-Olsen traadte ind i det forreste Værelse og spurgte efter Statsraaden.

Medens en viste Grossereren indover mod Statsraadens Værelse, spredtes den Tilhørerkreds, som havde samlet sig om „Folkets sande Ven", og hver søgte til sin Plads i de tilstødende Rum, for at fordybe sig i Papirhougene.

Alene gamle Hansen havde ikke rørt sig. Han lod altid, somom han ikke hørte disse Oplæsninger. Hvilket imidlertid ikke hjalp ham stort; thi naar der kom noget, som man vidste vilde ærgre ham, blev det brølet ham ind i Øret. Gamle Hansen var bleven et advarende Exempel for Departementets Ungdom, der viste, hvorhen det bærer at have stridige Meninger. Alle vidste, at længer kom han ikke. Der han nu sad med Ansigtet mod Væggen rodende i alskens Affaldsarbeide, skulde han sidde, til han lagdes i Kisten; medmindre man tilslut skulde blive nødt til at jage ham; thi gamle Hansen drak — blev der i den sidste Tid hvisket om.

Da Statsraaden saa sin Ven Grossereren træde ind, skjønte han, at der forestod en Samtale om Forretninger, og disse Samtaler vare ialmindelighed yderst pinlige.

Derfor spurgte han i en munter Tone, om Grossereren kom, forat invitere ham til et Jagtparti; det var en stille klar Vinterdag med let Frost og Solskin.

Men Falck-Olsen begyndte i en tør Forretningstone at tale om de slette Tider, Tab paa alle Kanter og intet Udbytte af nogenting.

„Ja — ja! —“ afbrød Statsraaden, idet han gik op og ned stødende Hænderne mod hinanden med udsprigede Fingre saaledes, at alle Fingertupperne mødtes; — „den indenlandske Industri og Handelsomsætning ligger nede for Tiden; — det kan ikke nægtes; men vi haabe —“

„Aa — det blir sgu ikke bedre paa lang Tid! — jeg ved ikke, hvad der er iveien hertillands. Det gaar en Stund — glimrende saagar; men saa staar det fast, falder fra hinanden, ingenting vil trives for os; der gaar Mak i alt, hvad vi tar os for. Se nu for Exempel denne Aktiebanken, som blev stiftet med saamegen Champagne; — ifjor og iaar gaar det rent Pokker ivold med den!“

Ved disse Ord udstødte Statsraaden et

Lettelsens Suk. Han havde frygtet for, at Grossereren var kommen, forat underholde ham med „Vanskeligheden ved at reise Penge," „store kontante Forskud" — og lignende Ubehageligheder, som han pleiede at komme med, naar han var i ondt Humør. Men Aktiebanken var et ganske uskyldigt Samtaleemne, og Statsraaden svarede derfor spøgefuldt: „Da maa jeg saamænd som Medlem af Bankens Repræsentantskab protestere mod deres Angreb. Vi har tvertimod — som Aarsregnskabet udviser —"

„Skidt paa Regnskabet", svarede Falck-Olsen sint, „det er mindst for at lave fine Regnskaber; det kan enhver Klodrian nutildags. Men hvad der mangler, det er Forretningsdygtighed i Direktionen. Hvad kan det blive til med alle disse kloge Jurister, som aldrig har gjort en Forretning i sit Liv, — alle disse Statsraader, Advokater og Assessorer — de forstaar ikke Tingen — nei gu om de gjør! — de forstaar ikke Tingen!"

Nu forstod imidlertid Statsraaden godt, hvad der var „Tingen"; han stødte lempeligt Fingrene mod hinanden og sagde: „Deri har De vist for en stor Del Ret — min Ven! — for en stor Del; — men —" han stansede og tog sin Ven ved det venstre Frakkeopslag, idet han tilføiede: „det er dog underligt, un-

derligt og beklageligt, at en Mand som De skal være saa aldeles blottet for Ærgjærrighed."

„He?" spurgte Grossereren og saa uvist op.

„Falder det Dem aldrig ind, at De altfor lidet benytter Dem af den Indflydelse, De har — eller ialfald kunde have. Se nu for Exempel i Aktiebanken, som De nævnte: hvis gamle Statsraad Falbe træder ud af Direktionen, som han sandsynligvis gjør ved næste Generalforsamling, saa vilde den Direktørpost netop være noget for Dem."

„Ja — det er jo den, jeg vil have", busede Grossereren ud.

„Umuligt — desværre! aldeles umuligt — min Ven!" — svarede Statsraaden, som atter gik op og ned paa Gulvet.

„Jasaa! maa jeg spørge hvorfor?"

„Fordi Konsul Lind sandsynligvis vil have den ledige Direktørpost."

„Vil? — vil! — har man hørt paa Mage!" — raabte Grossereren og lo tvungent, „jeg gad vide, hvorfor alting skal staa paa Pinde for den Fyr; han er da ikke stort rigere end jeg."

„Nei — ganske vist! men han er paalidelig."

„Hvad mener Hr. Statsraaden med det? — er jeg kanske ikke en paalidelig Mand?"

„Rolig — rolig kjære Ven!“ — sagde Statsraad Bennechen smilende og trykkede ham ned i en Stol; „jeg skal faa Lov til at forklare Dem min Mening ved et lidet Exempel. De gav — som De vil erindre — for et Par Maaneder siden et Bal, — en glimrende Fest kan jeg sige; der manglede intet, alt var smukt, korrekt, værdigt — kort sagt comme il faut. — Og dog! — tillad, at jeg minder Dem om en enkelt Scene.“

Nu var Statsraaden i sit Element. Smaa hemmelige Forhandlinger paa tomandshaand for lukkede Døre var hans mest yndede Situation. Hans Tale fik da en konfidentiel fortrolig Betoning, — somom han hvert Øieblik til Gunst for den, han talte med, aabnede sit Hjerte, omtalte, hvad han ellers ikke betroede nogen — ja egentlig helst burde fortiet; — alt paa en saadan Maade, at Folk gik fra ham med den Overbevisning, at de vare i Besiddelse af Statsraad Bennechens fulde og udelte Fortrolighed og havde alle Regjeringens Hemmeligheder i sin Haand. Og dog blev det sagt om ham, at hans væsentligste Egenskab som Statsmand var en smidig, men urokkelig Diskretion.

Han rykkede sin Stol tæt hen til Grossereren, vendte sit smukke, aabne Ansigt mod ham og fortsatte: „Det kan synes underligt

af en Gjæst at kritisere Værtskabet; — men — vi kjende jo hinanden, — og siden vi just er inde paa den Sag, maa det være mig tilladt at ytre en — en vis Grad af Forbauselse over Deres Invitationer".

„Naada? — det forstaar jeg ikke —"

„Ser De — min kjære Ven! — den Scene, jeg vilde minde Dem om, forefaldt ved Soupéen, som — i Parenthes bemærket — var charmant, — inde i Deres Cabinet. Som De uden Tvivl vil mindes, blev der disputeret om Politik —"

„Ja men ved De hvad — Hr. Statsraad! — det gjør man Skam overalt nutildags. Nævn mig et Selskab, hvor der ikke tales om Politik!"

„Ja se deri ligger det jo netop —" raabte Statsraaden, „der tales om Politik overalt — deri har De Ret — fuldkommen Ret. Men læg vel Mærke til den Omstændighed" — her slog Statsraaden ham smaa Slag paa Knæet i Takt med sine Ord; — „naar der disputeres om Politik, saa betyder det, at Selskabet er slet sammensat! — deri ligger Forskjellen!"

„Men der var jo lutter Folk af Betydning derinde. Den Dag havde jeg just inviteret mange fremragende Mænd, som jeg

ikke før havde havt den Fornøielse at se hos mig."

„Ganske rigtigt! — og det var det, som var Ulykken. Der var jo Mænd af alle Farver" — Statsraaden dæmpede Stemmen: „helt nedover til rødt! — og der blev sagt mange høist ubehagelige Ting — høist ubehagelige — maa jeg sige. Ikke for min Part — forstaar De; jeg brød mig ikke det ringeste derom; det var jo de almindelige Fraser og mest unge Folk, som kom med dem. Men for Deres egen Skyld — kjære Ven! finder jeg, at —"

„Bah!" — afbrød Grossereren og reiste sig; „det bryder jeg mig Pokker om; jeg er en uafhængig Mand; en self made man; jeg tigger ikke nogen om noget — jeg!"

„Nei — nei! — det er som jeg siger: De er ikke det mindste ærgjærrig, — og det finder jeg beklageligt, meget beklageligt;" Statsraaden gik op og ned, medens han gjentog: „meget beklageligt!"

„Naa — naa — ærgjærrig," sagde Falck-Olsen tilslut ærgerlig; „jovist er jeg ærgjærrig, forsaavidt som jeg nok ønsker, at — at opnaa den Indflydelse, som tilkommer mig. Men med Politik vil jeg ikke have noget at skaffe, det har jeg sagt Dem hundrede Gange; jeg tager ikke Parti, jeg — jeg staar midt

imellem — eller rettere: jeg staar over Partierne!"

Han var stolt over denne velklingende Slutning; men Statsraaden vendte sig mod ham med et Skuldertræk: „Det Udtryk, De der betjener Dem af, er paa sine Steder et godt Udtryk; jeg indrømmer, at det i visse Tilfælde kan anvendes endogsaa med stor Virkning. Men — kjære Ven! lad os være enige om — her paa tomandshaand, at det er en Talemaade — eller rent ud sagt: noget Nonsens. Nei — da er det gamle Ord bedre: Sig mig, hvem du omgaaes, og jeg skal sige dig, hvem du er."

„Men — men hvem er det da, jeg ikke burde have indbudt?" — spurgte Grossereren lidt mygere.

„Ah — bedste Ven! hvor kan De tro, at jeg saaledes vil gaa i Detaillen. Jeg mente bare saadan i sin Almindelighed, at Selskabet var mindre ensartet. Flere kunde uden Skade have været borte; og omvendt savnede jeg en og anden, som jeg synes burde været der. Tillad mig blandt disse sidste at nævne Redaktør Mortensen, en Mand, som uden al Tvivl —"

„Han med Fyrstikkerne! — nei hør — ved De hvad!" —

„Jeg vil sige Dem i Fortrolighed," hviskede

Statsraaden; „den Mand har Fremtid, hvorledes saa end hans Fortid har været. Har De lagt Mærke til hans Blad? — til Dem tør jeg betro det: det Blad vil faa Betydning — en meget stor Betydning!“

Idetsamme kom Mo ind med en Del Papir.

Grossereren var ingenlunde tilfreds med Audiensen. Istedetfor at sætte den anden Kniven paa Struben med en Gang havde han indladt sig i en Diskussion, i hvilken han — som sædvanligt — havde trukket det korteste Straa.

Han vilde dog ikke gaa uden at have spillet sin Trumf, og derfor sagde han halvhøit: „Ja jeg vil bare sige Dem, at jeg gjør sikker Regning paa Deres Stemme.“

Statsraaden følte et ubehageligt Stik indvortes. Grossereren saa paa ham med de gule Øine, som pleiede at ledsage „store kontante Forskud“ og lignende Ubehageligheder. Men han strakte sin Haand frem aabent og venskabeligt, idet han tog Afsked i Døren: „Nuvel — kjære Ven! — den Tid — den Sorg! ellers tænker jeg nok, vi til den Tid er kommen til Enighed i et og alt!“

Grossereren brummede noget, som ikke var let at forstaa, og Statsraaden lukkede Døren efter ham med en levende Følelse af, at næste Gang blev det værre.

Derpaa vendte han sig mod Mo, tog Papirerne og lagde dem ligegyldigt paa Bordet. „Har De Regningerne?“

Mo trak frem syv otte Regninger.

„Det er altfor meget — altfor meget! langt over Aftalen!“ — raabte Statsraaden forarget; „De maa sige Madame Gluncke, at det ikke er Meningen, at hun skal føie alle hendes Nykker; dette gaar aldeles ikke an.“

„Ja Hr. Statsraad!“ — svarede Mo beklagende; „det samme siger jeg ogsaa; men Malla Bimbam paastaar —“

„Hvem?“ spurgte Statsraaden strængt.

„Aa — Omforladelse! — jeg mente Madam Gluncke, hun paastaar, at de har det saaledes nutildags alle den Slags —“

„Hm!“ — afbrød Statsraaden og aabnede en liden Skuffe i sit Bord.

Mens han talte Pengene op, sagde Mo: „Ved Hr. Statsraaden, hvem Bureauchef Delphin omgaaes?“

„Nu da?“

„Gamle Hansen.“

„Gamle Hansen — derinde?“

„Ja; — forleden sad Bureauchefen hele Aftenen hos Hansen, og da han gik, stak han Madamen 40 Kroner i Haanden. Jeg ved det med positiv Vished“ — tilføiede Budet.

„Upaalidelige Personer, hvor man vender

sig," mumlede Statsraaden, idet han lagde Sedlerne hen til Mo.

„Ja det er sandt, mens jeg husker det; — De har en Søsterdatter i Huset, Mo?"

„En Broderdatter — Hr. Statsraad."

„Nuvel! — Jeg ønsker, at De sender hende bort. Se saa; De kan vente derude, til jeg ringer."

Statsraaden satte sig tilrette; men Budet Mo blev staaende.

„Var det mere? — Mo!"

„Jeg vilde meget nødigt sende min Broderdatter bort," begyndte Anders Mo ærbødigt.

„Reisepenge behøver hun naturligvis," sagte Stadsraaden og tog i Nøgleknippet, som endnu stod i den lille Skuffe.

„Jeg ønsker at beholde hende hos mig," — gjentog Mo tørt.

Statsraaden vendte sig: „Hvorfor?"

„Fordi — fordi jeg ønsker det," svarede den anden med sin underdanige Mine.

„Lad os ikke spilde Tiden — Mo! min Kone siger, hun fordreier Hovedet paa Gutterne; jeg har lovet det, og bort maa hun."

„Statsraaden maa have mig undskyldt; men jeg maa faa Lov til at beholde hende," svarede Anders Mo og forsvandt ud i sit lille Forværelse.

Statsraaden sad en Stund og grundede over dette. Det hændte jo, at Mo gjorde Vanskeligheder; men naar man først var kommen til den lille Skuffe, pleiede det at gaa glat. Det værste var, at nu fik han formodentlig en Scene med Fru Statsraadinden.

Den lille forskræmte Expeditionssekretær fik undgjælde for det; selv Bureauchef Delphin gik ikke fri; og Rygtet om Statsraadens onde Humør udbredte sig over hele Departementet. Der blev en Hvisken og en Løben og en Konferering fra Pult til Pult; de mest rystende Forudsigelser om Afsættelse eller Degradation gik fra Blækhus til Blækhus, og hver gjorde i Stilhed op sit Synderegister.

Alene Anders den Almægtige gled smilende om paa sine Listesko, og alle Mand saa op fra „Arbeidet", naar han passerede, saa hemmelighedsfuld og tilknappet med det hvide Haar udover Frakkekraven.

Statsraaden havde gjort rigtig Beregning. Saasnart Fruen saa ham, spurgte hun: „Nu? — har du ordnet det?"

Statsraaden vred sig lidt, før han svarede. Hans Kone var det eneste Menneske, han havde truffet, som han ikke kunde behandle i den overlegne Diplomattone. Derfor valgte han at svare: „Nei rent ud sagt — du! saa har jeg ikke faaet ordnet det endnu; men —"

„Hvad er der iveien?“

„Mo vil ikke; han vil saa nødigt sende hende bort.“

„Mo — altid denne Mo!“ — udbrød Fruen ærgerlig; „naar Mo ikke vil, saa staar du og maaber. Man skulde næsten fristes til at tro, at han paa en eller anden Maade har dig i sin Magt, saa du ikke vover at kny mod ham.“

„Hahaha — stakkels Mo!“ — lo Statsraaden; men det lød ikke synderligt hjerteligt, og han saa ivrigt ud af Vinduet, idet han svarede: „Du kan jo vide, at hvis det virkelig er dig saameget om at gjøre, at denne Pige kommer væk, saa er der intet iveien; jeg kan jo ligefrem befale Mo —“

„Ja synes du ikke, det er paatide, at du bruger din Magt, om du har nogen? Du ved ikke, hvilke Dumheder Johan gjør; Alfred fortæller hundrede Ting —“

„Undskyld! — men saavidt jeg har kunnet mærke, gjør Alfred vel saa hyppige Besøg i Portnerstuen som Johan.“

„Aa ja, hvad gjør saa det? Alfred er fornuftig, — en Mand af Verden! om han gjør Kur til en simpel Pige, saa ved vi dog, hvad det har at betyde. Men Johan — ser du! du har aldrig forstaaet, hvor farligt Johans Naturel er, hvor usigeligt dum han er —

mellem os sagt. Sætter han sig først noget i Hovedet, er han istand til at begaa de største Fadæser; — ja — det skulde ikke undre mig, om han en vakker Dag kom og fortalte os, at han vilde gifte sig med saadan et Fruentimmer."

„Ah — men bedste Adelaide! — hvor kan du tænke sligt! Det maatte naturligvis ikke ske; — ikke paa nogensomhelst Maade — naturligvis!"

„Ja — ja — jeg har seet meget af den Sort," svarede Fru Bennechen; „man siger saalænge: det er umuligt, indtil Skaden er skeet, og saa sidder man der til op over Ørene i Skandale. Nei sligt skal man tage itide, — det er min Mening; og bort skal hun, — den afskyelige, rødhaarede Tingest! — Tænk bare — Daniel! for en horribel Smag!"

„Ja, men du ved, at Alfred ogsaa —"

„Kommer du nu igjen med Alfred! — du har aldrig holdt af ham! Alfred har noget af en Kunstner i sig, som mange i vor Familie. Det røde Haar mod den hvide Hud — eller noget sligt er det, som tiltaler ham. Og desuden! — jeg tænker ikke, du heller var saa vanskelig paa det i den Alder — Far!"

Dette Argument var Fru Statsraadindens store Kanon, som aldrig undlod at afgjøre

Kampen; desuden blev der netop kaldt til-bords.

„Hvor er Alfred?“ — spurgte Statsraaden, da bare Jomfruen var i Spisesalen.

„Alfred — Stakkel! — han vil ikke komme til Middag,“ — svarede Fruen; „han var her-oppe i Formiddag og meldte, at han vilde gaa lige fra Departementet hen til Eriksen, — du ved, hans Ven — Kandidat Eriksen, som er saa syg.“

Statsraaden gjorde i sit stille Sind den Bemærkning, at Kandidat Eriksens Sygdom var meget langvarig.

„Men Hilda? — hvor er Frøkenen? — Jomfru!“ — spurgte Fruen.

„Frøkenen kommer strax,“ svarede Jom-fruen, „hun bad, at Pigen vilde sige hende til, naar Maden var sat ind. Hun er nede i Portnerstuen.“

„Hører du! — Daniel!“ — hviskede Fruen; „den listige Tingest begynder med at indynde sig hos Søsteren.“

Da Hilda kom, vilde hun fortælle om sin nye Veninde Kristine; men Moderen bed hende kort af. Og da hun hellerikke fik nogen Støtte hos Faderen, taug hun.

De spiste da alle sin Middag i Taushed, — en Hverdagsmiddag — treven og uhyggelig.

X.

Oldermanden havde hele Vinteren travelt med at skrive Breve for Njædel. Først til Kristine, saa til Anders om denne „Sagen", som aldrig fik nogen Ende. I Oldermandens Hoved begyndte der at røre sig en liden Mistanke til denne Farbror Anders; det kunde aldrig hænge rigtigt sammen med alle disse Penge, som uafladeligt krævedes. Men allermindst huede det ham, hvad Anders skrev om Kristine i de sidste Breve.

Men det kunde ikke nytte, at sige et ondt Ord om Broderen; thi Njædel blev bare sint. Og saa maatte Oldermanden sende Njædels Spareskillinger afsted, og da de tog Ende, maatte han hjælpe ham til Laan.

Njædel var bleven ligesom besat af den „Sagen"; han tænkte ikke paa andet, og hver Dag ventede han paa, at der skulde komme Bud fra Kongen, at han — Njædel — havde Ret.

Ligeledes maatte Oldermanden give Kristine de Raad og Formaninger, som Farbror Anders sagde, hun tiltrængte; thi Njædel forlangte paa det bestemteste, at der skulde skrives til hende aldeles som han Anders vilde, for han Anders var den, som forstod det, og den eneste, som vidste Raad for alt.

Derfor havde Kristine megen Møie med at forstaa Oldermandens Epistler; men hun fik en ubestemt Følelse af, at alt ikke stod saa godt til hjemme, skjønt der altid stod i Brevene, at Njædel havde det bare godt i alle Maader. Men endnu underligere var de mange Vink og Hentydninger til hende selv. Saaledes sad hun en Dag i Februar og grundede over et Sted i Oldermandens sidste Brev:

„Jeg har levet længe og seet megen Sorg og Sult formedelst Elskov og Bedrageri, naar han var af fine Folk, for de er ikke til at stole paa med Pigerne; men du skal bede, at dit Hjerte maa henføres fra den korte Elskovs Lyst og til en forstandig Mand, om han end er noget gammel, saa gjør det ikke noget, naar det er overstaaet, hvorimod et godt Udkomme er efter min Formening den største Gevinst og Fordel nota bena i Længden.“

Kristine sad endnu med Brevet i Haanden, da hun saa Frøken Hilda gaa forbi Vin-

duerne oppe paa Gaden og bøie ind i Porten. Det var en saa sikker Vane hos Hilda at komme indom, naar hun kom fra Byen, at Kristine halvt i Tanker reiste sig og aabnede Døren.

Hilda vilde først gaa forbi; men efterat have seet sig forsigtigt om til alle Kanter, smuttede hun ned og lukkede Døren efter sig.

Kristine betragtede hende forbauset.

„Du maa ikke sige til nogen, at jeg har været her — Kristine! Mamma har forbudt mig at gaa til dig."

„Hvorfor?" — spurgte Kristine alvorligt.

„Det kan jeg ikke sige," svarede Hilda og saa bort, „men jeg er vis paa, det er ikke sandt, hvad Mamma siger."

„Hvad siger din Moder?" — gjentog Kristine i den samme alvorlige Tone.

„Aa nei — ikke spørg mig Kristine! —" bad Hilda og vilde gaa igjen.

„Jeg vil vide det —" sagde Kristine og greb hende i Armen.

„Hun siger, vi gaar altfor ofte herned —"

„Hvem?"

„Jeg — og — og —"

„— og? — hvem andre?"

„Gutterne — Johan især, siger Mamma; men jeg tror det slet ikke; jeg er bare saa ræd Mamma. —"

Kristine slap hende, og da Farbror Anders idetsamme kom ind, smøg Hilda ud igjen, — forvirret og ulykkelig over det, hun havde gjort.

Men Kristine stod ganske bleg med knyttede Hænder; nu begyndte hun at forstaa. Det var det, man beskyldte hende for, at hun lokkede Husets Sønner til sig. Det var den største Skam, hun kunde tænke sig: at lokke Mandfolkene til sig; „helst Johan" — havde Frøkenen sagt; Doktoren — Statsraadens ældste Søn! — og det skulde hun have gjort.

„Jeg vil hjem — Farbror Anders."

„Saa vilde det se ud, somom de havde Ret", svarede han roligt.

„Ved du det ogsaa?" — raabte Kristine „men hvad er det da, jeg har gjort?"

„Du har Gud ske Lov ingenting gjort — kjære Kristine! — og du skal ikke være ræd. Jeg skal nok passe paa dig. Det har jeg ogsaa sagt til Statsraaden."

„Statsraaden; — ved han det ogsaa! — jeg vil hjem; lad mig komme hjem Farbror —" bad Kristine bønligt.

„Jeg er ræd, at de derhjemme skulde synes, det var leit, om du kom hjem af den Grund", sagde Farbror Anders.

Af den Grund — gjentog Kristine for sig

selv; Oldermandens Vink og Advarsler dukkede op for hendes det hele forvirredes, hun følte sig ganske hjælpeløs.

„Men hvad skal jeg da gjøre", udbrød hun og lagde Hænderne sammen.

„Du skal slet ikke ængste dig — Kristine! — jeg skal nok være Mand for at forsvare dig baade mod Statsraaden og Fruen; og hvis nogen fornærmer dig eller gjør dig Fortræd, saa kom bare til mig"; ved disse Ord rettede Farbror sig op og trykkede hendes Haand med et trofast Tag.

Det beroligede hende. Det var dog godt, at hun havde Farbror Anders at stole paa; alle de andre fik hun Frygt for, og hun bestemte sig til at holde sig dem alle fra Livet.

Kristine tog igjen fat paa Oldermandens Brev og satte sig til at besvare det; hun vilde ikke, at de skulde ane derhjemme, at noget var iveien:

„Kjære Fader og Lodsoldermanden! — mine Tanker ere næsten altid hos Eder; men om jeg ogsaa længes hjerteligt og vemodigt mangengang, saa maa jeg dog altid takke Gud, at jeg har det saa godt til Legeme og Sjæl. Først maa jeg fortælle, at Farbroder siger, at nu staar det til Forbedring med Sagen; han vil selv skrive en af Dagene, men

har saa travelt, og han siger, at han stræver svært med Sagen til Far, og at der burde flere Skillinger til, naar det skulde gaa rigtigt fort. Men alle her siger, at Farbroder Anders er den flinkeste i Departementet, og han er meget snild mod mig, og jeg har det godt i alle Maader.

„Her er ikke nogen Sjø, men gult Vand, som lugter ondt og ikke som Sjøen hjemme; men en forskrækkelig Mængde Skibe og store Huse af Sten og Trær, som er saa høie, at jeg har aldrig seet sligt før. Men nu maa jeg slutte med kjærlig Hilsen til min kjære Fader og Lodsoldermanden

fra din hengivne Datter
Kristine."

— Hilda Bennechen havde nogle Veninder til The om Eftermiddagen; skjønt hun var lidet oplagt til at holde Selskab. Hun baade ærgrede sig og sørgede over sit Besøg hos Kristine; men hendes Frygt for Moderen var i Virkeligheden saa stor, at hun skjælvede for hende som en liden Pige, uagtet hun nu var voxen for længe siden.

Fra ganske liden havde hun hørt, at hun var mislykket. Hun havde vænnet sig til at opfatte Moderens Sorg over den eneste Datters Hæslighed mere som en Bebreidelse

end som en Beklagelse. Og deri var Fru Bennechen for største Delen selv Skyld.

Thi hun, som selv var saa smuk og som fremfor alt satte Pris paa et godt Udvortes, kunde blive utaalmodig og beklage sig bittert over, at netop hun skulde have den Straf at sætte en saadan Datter i Verden. Og mangengang under Hildas Opvæxt hændte det, at Moderen, naar hun havde pyntet hende paa det bedste, tilslut kastede alt, brast i Graad og raabte: „Hvad hjælper det saa altsammen? du er og bliver mislykket — uforbederlig mislykket!"

Alle Moderens Taarer brændte sig dybt ind i Hildas bløde Sind. Og alt, som med Aarene vilde voxe frem i hende, forkrøblede i Modløshed, og hun blev saa ræd sin Moder, at hun næsten ikke turde røre sig, naar Fru Bennechen var tilstede.

Frøken Hilda var 23 Aar. Hjemme i Huset fik hun ikke Lov til at bestille noget; der var Husjomfru; og i Selskabslivet blev hun paa Grund af sin Hæslighed kun taalt, — udsat for de utallige bitre Smaakrænkelser, der saa rigeligen falde af for de stygge og ubetydelige, der samles i Krogene.

Hendes eneste Glæde var igrunden Johan; de to mislykkede holdt sammen. Engang havde hun faaet Lov til at gjennemgaa et

Gouvernantekursus; — Statsraaden fandt, at man „til en vis Grad" burde opmuntre Kvindens Uddannelse —; men da hun ved anstrængt Flid — thi hun var ikke synderligt begavet — havde arbeidet sig sammen en respektabel Mængde Kundskaber, fik hun ikke Lov til at aflægge Examen; det passede ikke for hende. Dermed var den Historie ude.

Hilda Bennechen var hverken lykkelig eller ulykkelig. Hendes Liv var i Virkeligheden ganske fladt — fladere endogsaa end en Dames Liv pleier at være i hendes Forhold; thi om hendes Udseende kunde der ikke være delte Meninger, saaat hun helt savnede de smaa Triumfer eller Nederlag, der ellers pleier at følge Ungdommen. Hun havde en Gang for alle lidt et kapitalt Nederlag: at være født som hun var; og den Kreds, hvortil hun hørte, havde ikke yderligere nogen Chance at byde hende.

Derfor havde Delphins Tilnærmelse i Løbet af den sidste Vinter gjort et saa stærkt Indtryk paa hende. Han forsømte aldrig Françaisen efter Bordet, naar de mødtes paa et Bal, og de blev efterhaanden gode Venner.

At ærte hende med Kammerherren var almindeligt blandt hendes Veninder, og Sofie Falck-Olsen begyndte ogsaa idag, da Damerne

vare komne tilro om Thebordet: „Hvordan var det egentlig, det hang sammen med Kammerherre Delphins Forlovelse? — du Hilda! maa vist vide Besked om det?“

„Jeg? — hvorfor skulde jeg vide det?“ — spurgte Hilda og blev rød.

„Gud! — du er jo den eneste af os yngre ialfald, som nyder den Udmærkelse at faa danse med Kammerherren.“

„Du maa saamænd ikke tro, at jeg holder paa ham. Jeg siger tvertimod hver Gang, at han slet ikke maa plage sig med den Française, hvis han ikke har Lyst —“ forsikrede Hilda.

„Aa — jeg kan saa godt tænke mig, han synes, han maa holde ud, naar han først engang har begyndt. Men forresten —“ tilføiede Sofie lidt ondskabsfuldt, „var det jo aabenbart en Spøg første Gang; det var paa vort Høstbal — saavidt jeg husker.“

„Jeg kan fortælle om Delphins Forlovelse,“ raabte nu Caroline Hjelm, som havde været optaget med at høre et Skriftemaal af Louise henne i Sofaen; „han blev forlovet med en Kusine af Mamma, men otte Dage efter tvang Familien hende til at hæve Forlovelsen; nu er hun forresten gift med en Proprietær i Sverige.“

„Ja Tak! — det vidste vi før —“ svarede

Sofie overlegent, „men hvorfor tvang de hende til at slaa op?“ — Sofie følte en nervøs Interesse for alt, hvad der angik Delphin.

„Ja tror du ikke, jeg ved det ogsaa? —“ svarede Caroline, „det var endda, fordi det kom op, at Delphin havde havt en fæl Historie med en gift Kone derhenne paa Vestlandet, hvor han var Fuldmægtig. Og jeg kan ogsaa fortælle dig, hvem hun var, hvis du vil vide det, for hun var endda Søster til Kandidat Hiorth, — nu ved du det!“

„Til Hiorth! — hvor heldigt!“ raabte Sofie og glemte sin Overlegenhed; „saa kan jeg da faa det hele at vide; for ham kan jeg da vrænge ud og ind som en Hanske.“

„Var det saadan en fæl Historie?“ — spurgte Hilda usikkert.

„Af de aller- allerfæleste —“ svarede Caroline afgjørende.

„Aa pyt!“ mente Sofie, „den har vel ikke været værre end de fleste Mandfolkehistorier af den Art. Der maa saamænd ingen tro, at Herrerne ere saadanne Dydsmønstre; — og det vilde da heller ikke være godt, om de var det.“

„Hvad mener du? Sofie! —“ spurgte Louise forfærdet henne fra Sofaen.

„Aa du da med din dydige Hans! — jeg mener, hvad jeg sagde, at uerfarne, altfor

skikkelige Herrer er det kjedsommeligste, — det væmmeligste, jeg ved."

Denne Sentens blev lagt til Grund for en Debat. Men da de snakkede paa det ivrigste, kom Fru Statsraadinden frem i den halvaabne Portiere og sagde: „Godaften Smaapiger! — nu — her gaar nok Sladderen rigtig for sig! — Pas dig dog — Hilda! — du sætter Koppen udenfor. Her er to unge Kavallerer, som beder om en Kop The, hvis Damerne tillader."

De Herrer Extraskriverne Hiorth & Bennechen kom nu tilsyne bagved Fruen; thi det var en svoren Aftale mellem disse to Mønstervenner, at de skulde søge at vinde den Elskede under fuldstændigt lige Chancer. Alfred tog derfor Hiorth med, naar Sofie var hos Hilda.

Der var imidlertid blevet mørkt, og Fru Bennechen lod Lamperne tænde i den store Salon, saaat Lyset faldt dæmpet gjennem den halvtaabne Portiere ind i Kabinettet, hvor Ungdommen lo og snakkede.

Alfred førte Ordet med stor Behændighed, og Frøken Sofie lo og koketterede med ham.

Jonas Hiorth havde derimod valgt en anden Methode. Han sad henne i Halvmørket taus og tungsindig, og hvergang hun saa paa ham, fixerede han hende med et

Blik, som skulde udtrykke: Falske Slange! jeg elsker dig alligevel!

Samtalen blev livlig uden at dreie sig om noget bestemt; man lo, kom med Hentydninger, ærtede hverandre, var ondskabsfulde eller elskværdige, eftersom det kunde falde sig.

Doktor Bennechen kom; men da han hørte Latteren fra Kabinettet, vilde han gaa igjen.

„Nei — kom Johan! — og drik dig en varm Kop The!“ — raabte Hilda til ham.

Johan kom da helt ind og hilste paa Selskabet, men trak sig igjen tilbage til Salonen med sin Thekop. Han var i ondt Humør; thi i Porten havde han mødt Kristine, og hun var gaaet ham forbi uden at lade som hun saa ham.

„Min lærde Broder har steget mange Trapper op idag —“ raabte Alfred inde fra Kabinettet.

„Hvad mener De med det? —“ spurgte Sofie, som kunde høre paa Lyden, at der stak noget under.

„Jo — jeg skal sige Dem, min Broder ynder ikke Trapper; han holder sig helst til første Etage, ja stundom endnu lavere!“

„Det var da uheldigt for en Doktor at være ræd for Trapper,“ bemærkede en af Damerne, som ikke forstod Meningen.

„Aa — De maa ikke gaa irette med min Broders Sympatier og Antipatier; han har i alle Henseender en barok Smag. Ved for Exempel mine Damer, hvorledes hans Ideal af en Kvinde ser ud?“

„Nei — lad os høre! — aa lad os høre —“ blev der raabt.

„Alfred! —“ raabte Doktoren.

„For det første maa hun være halvfjerde Alen høi — paa Strømperne —“

Damerne lo og klappede i Hænderne; men Hilda forstod, hvor han vilde hen.

„Alfred —“ bad hun halvhøit, „gjør ikke det.“

Men han blev ved. „Dertil maa hun have ildende rødt Haar — stridt som en Hestemanke; bondefødt maa hun være og lugte af Fjøs —“

„Alfred — Alfred! —“ raabte Moderen halvt leende halvt skjændende inde fra Stuen.

„Aa — aa! jeg ved det! —“ raabte Sofie, „det er Kristine — den store Kristine nede i Portnerstuen — ikke sandt?“

Doktoren satte Koppen fra sig, saa det klirrede.

„Ikke forraader jeg min Broders Hjertes Hemmeligheder —“ sagde Alfred.

„Sig — er det ikke Hildas nye Veninde

Kristine? —" spurgte Sofie og bøiede sig over mod ham.

Beruset af den Lykke, han gjorde, fortsatte Alfred: „Aa! det er en hel Roman — forsikrer jeg Dem. Den høibaarne Elsker, den simple, men yderst dydige Pige, Søsteren som fortrolig Veninde —"

„Alfred!" raabte Johan i en Tone, saa det hoppede i dem alle.

„Nei men Johan —" sagde nu Fruen, „hvorledes er det, du bærer dig ad, jeg maa bede —"

„Ja Mor! — jeg har sagt ham det før; dette taaler jeg ikke længer," sagde Doktoren heftigt og trampede i Gulvet.

„Mamma!" raabte Alfred inde fra Kabinettet, „var det med det lange eller det korte Ben?"

Johan gjorde et Skridt henimod Døren; men Fruen stansede ham: „Men Johan! — er du ikke rigtig klog idag? Fy, skam dig, at du ikke kan taale lidt Spøg. Naar du bare vil bringe Ufred med dig, var det bedre, du holdt dig borte. Nu sad vi saa hyggeligt, før du kom."

Johan gik. Men det var som Fru Statsraadinden sagde: han havde forspildt Stemningen for dem. Damerne hviskede to og to,

og ikke engang Alfred formaaede at faa Munterheden igang igjen. —

— Men om Aftenen, da de gik tilsengs, fortalte Fru Bennechen sin Mand Optrinnet mellem Brødrene. Hun fik i en Haandevending hele Skylden over paa Johan og skildrede selve Scenen endnu voldsommere, end den i Virkeligheden havde været.

„Synes du ikke nu, det er paatide, at det Fruentimmer kommer væk?“ — sluttede hun.

„Jeg indrømmer, at dette ser betænkeligt ud,“ svarede Statsraaden; „men hvis Sagen virkeligt er kommen saa vidt, er jeg bange, det lidet vilde nytte, om hun kom bort. Thi med en Natur som Johans, vilde Hindringerne bare opflamme ham — frygter jeg; han vilde efterspore hende og finde hende; og da vilde det sidste kanske blive værre end det første.“

„Ja er det ikke netop det, jeg har sagt for længe siden,“ jamrede Fruen, „men aldrig vil du lyde mit Raad; altid skal du —“

„Rolig — bare rolig — kjære Adelaide! — ser du! — kan vi ikke faa hende bort, saa — saa —“ han gjorde en liden diplomatisk Pause.

„Hvad saa? —“ spurgte hun.

„Nuvel! saa sende vi ham bort.“

Saadanne smaa Overraskelser var Statsraaden Mester i; Fruen saa paa ham: „Ja ved du hvad — Daniel! — det var kanske ikke saa galt.“

„Bare rolig — som jeg siger — kjære Adelaide! — saa finder man altid en Udvei. Du ved, hvor gjerne Johan vilde til Wien ifjor. Nu kan han faa reise.“

„Og blive længe borte —“

„Et Aar idetmindste, hvis det skal være ham til nogen Nytte i videnskabelig Henseende.“

„Videnskabelig! — din Skjælm!“ sagde Fruen spøgefuldt: en Sten var falden fra hendes Hjerte.

Men før de lagde sig til at sove, maatte Statsraaden afgive det Løfte, at saasnart Johan var reist, skulde han tvinge Mo til at sende Kristine bort, saa at hun kunde være ganske afveien og glemt, naar Johan kom tilbage fra Udlandet. —

XI.

I April skulde Doktor Bennechen reise. Han blev saa glad, da Faderen forkyndte ham, at han kunde faa Lov til at reise, at han i Førstningen næsten glemte at tænke paa, hvor ondt det vilde blive at skilles for saa lang Tid fra Kristine.

Endnu mindre faldt det den skikkelige Doktor ind at ræsonnere over denne Reisetilladelse, der blev ham meddelt som en stor Naade.

Dengang Johan blev Kandidat, havde han havt stor Lyst til at ligge et Aars Tid i Udlandet. Men Faderen fandt det for kostbart, og Fru Statsraadinden erklærede ligefrem, at det vilde være latterligt at reise til Udlandet for ham, der kun havde et maadeligt „Haud“ til Examen.

Dette havde bragt Johan til ganske at slaa enhver Tanke om en Udenlandsreise af Hovedet; og da han nu „fik Lov“, var han bare

opfyldt af Taknemmelighed, uden at det faldt ham ind, at han jo igrunden var sin egen Herre og selv kunde bekoste sin Reise.

Men jo mere Dagen nærmede sig, desto uroligere blev han. Der var saa meget, han absolut maatte sige Kristine, før han reiste. Først vilde han paa en eller anden fin Maade lade hende forstaa, hvormeget han holdt af hende, og saa vilde han bede hende — ja det vilde han netop! — han vilde bede hende tænke paa ham, mens han var borte.

Dette var en god Ide — syntes han; der kunde lægges meget i de Ord; og Doktoren gik og øvede sig, idet han bøiede og forandrede denne Sætning: hvis De vilde — eller: om De vilde være saa snil — eller: hvis jeg bare vidste, at De vilde være saa snil at tænke lidt paa mig; — mon han skulde sige lidt, eller skulde han vove at sige meget? — eller ofte?

Og endnu en Ting maatte han faa sagt. Han vilde advare hende mod Alfred. Det var egentlig det, han gruede mest for: at lade hende alene med Alfred. Han kjendte — ja han beundrede næsten Broderens Behændighed, og han forestillede sig, hvor let en uerfaren Pige som Kristine kunde lade sig bestikke af hans belevne, elskværdige Væsen.

Men Alfred var ikke til at stole paa, det

vidste han; det var hans Pligt, hans ligefremme Pligt at give Kristine en Advarsel.

Men at finde Anledningen var saa vanskeligt. Mangfoldige Gange i de sidste Dage før Reisen passerede han forbi Vinduerne eller gjennem Portrummet uden at vove sig ned de to-tre Trappetrin. To Gange traf han hende; men da fik han en saadan Beklemmelse for Brystet, at han var glad, han slap forbi. Heller ikke saa hun saaledes ud, at han fik Mod.

Paa denne Maade gik det lige til Dagen, han skulde afsted. Nu maatte det altsaa ske; men endnu engang opsatte han det i Portrummet; han vilde først sige Farvel ovenpaa.

Johan var saa besynderlig aandsfraværende, at de lo af ham allesammen. Men Hilda græd og lovede at skrive flittigt til ham.

Da han steg ned de to-tre Trin til Kristines Dør, gik det ganske rundt for ham, og han kom tumlende ned i Stuen med et Rabalder. Heldigvis var der ingen; men Kristine kom strax ind fra Kjøkkenet, forat se, hvad det var.

„Det er bare mig," mumlede Doktoren, „jeg snublede lidt, — jeg — jeg skal reise."

Ja — Kristine havde hørt det.

„Jeg vilde indom og sige Farvel."

Kristine tørrede sin høire Haand paa Forklædet.

„Jeg — jeg vilde bede Dem“ — alle de forskjellige Varianter af den vigtige Sætning for saa fort forbi, at det ikke lykkedes ham at gribe nogen.

Kristine maatte mod sin Vilje smile lidt. Det gav ham Mod: „Jeg vilde bede Dem tænke meget — lidt paa mig, mens jeg er borte;“ — derpaa blev han ganske rød; han vilde gjerne sagt det omigjen, forat faa det bedre til; men det syntes han ogsaa var flaut.

Kristine blev ogsaa rød; hun saa ned, men smilte alligevel.

Da blev Doktoren dumdristig: „Og saa vilde jeg bare sige Dem, at De bør passe Dem for Alfred —“

Men det skulde Johan Bennechen ikke have gjort. Thi neppe vare Ordene ude af hans Mund, før Kristine reiste sig iveiret, gik et Skridt frem og spurgte: „Hvad mener du med det?“

Hun talte i sit eget Maal, og da han saa hende i Ansigtet, veg han tilbage og stammede: „Ja undskyld! — jeg — jeg mente bare —“

„Jeg skal passe mig selv —“ sagde Kristine haardt.

„Ja ja! — det var ikke saa ment! —

Farvel —;“ Johan Bennechen tumlede op de to-tre Trappetrin.

Men da han var gaaet, kastede Kristine sig paa Sengen og græd bitterligt: at ogsaa han kunde tro saa ondt om hende!

Den stakkels Doktors Hjerne arbeidede og tumlede med tusinde uryddige Tanker; og tilslut satte han sig fast i den Tro, at hun elskede Alfred.

Bybudet, som skulde tage hans Tøi, fik ikke Greie paa nogenting. Et Par Venner kom, forat sige Farvel; han drak Vin med dem, snakkede bagvendt, saa fra den ene til den anden, somom han vilde spørge om noget, men sagde tilslut ingenting, medens de andre lo af ham og erklærede, at han led af akut Reisefeber.

Saaledes kom han afsted. —

Et Par Uger senere gav Statsraaden efter for den tause Bebreidelse, han hver Dag mødte i sin Kones Øine; og da han en Formiddag var alene med Mo i Kontoret, sagde han: Hun maa alligevel bort — hun — Deres Broderdatter.“

„Det gjør mig ondt — Hr. Statsraad! — men —“

„Sig mig nu engang, Mo! hvorfor vil De absolut beholde hende?

„Ja — ser Hr. Statsraaden, jeg har alle Dage været en ensom Mand, —“

Et Lys gik op for Statsraaden; han saa ned paa den lille smilende Mand og sagde med Uvilje: „Nei men Mo! hvad tænker De paa? — i Deres Alder, — og desuden —“

„Desuden? — Hr. Statsraad!“ — spurgte Budet og saa op fra Siden.

„Ja det er jo et ubehageligt Emne; men naar De selv spørger, saa — saa har De jo et Par Gange været — hm! været temmelig — syg — Mo!“

„Kun én Gang; den anden Gang var det bare Ansigtsrosen.“

„Jajaja! — jeg gider ikke rode i Deres Affærer! men jeg synes gjerne, De kunde skaffe det Fruentimmer bort, naar jeg beder Dem.“

„Statsraaden maa intet Øieblik tvivle om min Hengivenhed og absolute Lydighed“ — svarede Anders Mo og bøiede sig dybt; — „men jeg formener, at Hr. Statsraaden selv ved, hvor stærk denne Følelse er hos Mennesket, og hvor —“

Statsraaden stansede ham med en utaalmodig Grimace. Han gik op og ned; men han stødte ikke Fingertuppene mod hinanden. Naar han var ærgerlig og udiplomatisk, stak

han Hænderne i Lommen og raslede med Nøglerne.

Statsraad Bennechen tænkte paa al den Fortræd, han vilde faa hjemme, hvis ikke Kristine kom væk. Og han var ikke saa ræd for hele den samlede oppositionelle Presse som for sin Kone, naar hun begyndte et regulært Felttog. Thi da snusede hun omkring overalt, udspeidede hvert hans Fjed; og meget kunde da komme for Lyset, som laa gjemt og vel forvaret, saalænge Forholdet var venskabeligt og Fruen i godt Humør.

Mens han gik op og ned, stellede Mo med Ovnen og gav sig god Tid.

Statsraaden saa af og til hen paa ham; og som han nu endnu en Gang resumerede alle Momenter i denne fortrædelige Sag, kom han til det Resultat, at et Giftermaal mellem Mo og dennes Broderdatter igrunden var den bedste Udvei.

Det vilde uden Tvivl berolige og tilfredsstille Adelaide, og det var Hovedpunktet. Dernæst vilde det gjøre ham Mo endmere forpligtet. Dernæst sorterede det ingenlunde under hans Departement at paase, at de, der indgik Ægteskab, vare sunde.

Og tilslut — hvis Mo vilde gifte sig, hvad kom det saa ham ved? — kunde han —

Statsraaden — kanske forbyde det? Men hvorfor gik han egentlig her og ærgrede sig?

Statsraaden stødte Fingrene mod hinanden, idet han i den almindelige Kontortone spurgte: „Har De talt med Deres Niece om — om en saadan Forbindelse?"

„Direkte har jeg ikke berørt Sagen; jeg vilde intet gjøre, inden jeg havde indhentet Statsraadens Samtykke —"

„Aa — hvadfornoget? — Samtykke? det er jo en privat Sag for Dem, — Mo! — som jeg ikke har noget med."

„Jeg vilde dog aldrig tilladt mig et saadant Skridt uden først at have indhentet —"

„Godt — godt!" — afbrød Statsraaden ærgerlig, „hvis De tror, at Pigen vil, saa —"

„Tusind Tak — Hr. Statsraad!" udbrød Mo og vilde gribe hans Haand; „jeg tvivler ikke paa, at naar jeg har Statsraadens Samtykke —"

„Jeg vil ikke høre et Ord mere om den Sag — Mo! — forstaar De?"

Statsraaden var nu saa ærgerlig, at Mo bare smilte taknemmeligt og trak sig tilbage.

Men Statsraaden virrede med Hovedet og pustede ud efter denne ubehagelige Affære, inden han tog fat paa Dagens Arbeide.

Om Aftenen sagde han til sin Kone: „Min kjære Adelaide! — det gjør mig ondt,

at maatte underrette dig om, at Mo fremdeles fastholder sin Bestemmelse med Hensyn —"

„Ja — ved du hvad — Daniel!" brød Fruen ud, „saa begynder jeg virkelig at tro, at du paa en eller anden Maade er i det Menneskes Magt."

„Rolig — Adelaide! — bare rolig," sagde Statsraaden, idet han løftede sin smukke Haand en liden Smule i Veiret; „hun — jeg mener dette Fruentimmer kan gjøres ganske uskadelig, uden at vi behøver at sende hende bort."

„Saa — hvorledes det? — om jeg maa spørge."

„Hun kunde for Exempel gifte sig."

„Her i Huset!"

„Javist — kjære Adelaide! med sin Onkel."

„Med Mo! — den unge Pige med det gamle Spøgelse?"

„Ja ser du —" svarede Statsraaden og løste sit Halstørklæde foran Speilet, „det kom jo egentlig ikke os ved."

»Nei — det kan du have Ret i," svarede Fruen nølende; „men jeg synes dog —"

„Det vilde gjøre hende ganske uskadelig," — vedblev Statsraaden.

„Det vilde det," indrømmede Fruen; „men

— men den ækle Mo! — har du ikke desuden engang fortalt mig, at han har været —"

„Officielt er der intet bekjendt af den Art; — og desuden! skulde man ved ethvert Ægteskab granske nøie efter —"

„Ja — du har Ret — Daniel! I ere nogle nette Fyre, I Mandfolk! — og — som du selv sagde — det kommer da ved Gud ikke os ved!"

„Netop hvad jeg mener — kjære Adelaide! — vi er jo ganske udenfor det hele."

Da Fru Bennechen havde overveiet en Stund, kom ogsaa hun til det Resultat, at denne Udvei var den bedste af alle.

„Var det du, som havde den Ide? — Daniel!" spurgte hun skjælmsk.

„Naa — det vil jeg ikke netop paastaa — hm!"

„Du er dog en fin Mand," sagde Fruen; „kom herhen Daniel!"

— Kristine begyndte nu at forstaa, hvad det gjaldt. Farbror Anders havde efter varsomme Indledninger forklaret hende, at Statsraaden ønskede en Betryggelse mod alle de Rygter, som hun selv vidste vare i Omløb.

Et Ægteskab med Farbror Anders var efter hendes Begreber et overmaade godt Parti. De Omgivelser, hvortil hun hørte, havde gjort hende fortrolig med det, man

kalder Fornuftpartier, og naar dertil kom, at Faderen tydeligvis ønskede det, saa var der forsaavidt ikke noget iveien.

Hun havde ingen Forpligtelser; aldrig havde hun opmuntret nogen Mand. — Derfor harmede det hende dobbelt, at man havde beskyldt hende for det.

Især blussede hendes Vrede op, naar hun tænkte paa Doktoren; men det var en Vrede — smerteligere end noget, hun nogensinde havde følt.

Og skjønt hun ikke havde nogen Kjærlighed at begræde, laa hun dog og hulkede hele Natten efter den Aften, da Farbror Anders ligefrem havde spurgt, om hun vilde være hans Hustru. Men da hun havde udgrædt, blev hun kold og fornuftig, og hun styrkede sig ved den Tanke, at nu skulde hun da vise dem alle — og Doktoren først og fremst, hvilken Uret de havde gjort hende.

Om Morgenen gav hun Farbror Anders sit ja.

XII.

Langs opefter Nilen sad tæt af Fugle og stegte i den gloende Sol. De pillede og ordnede Fjærene, slog et Par Slag, forat prøve Vingerne, snappede dovent en Orm eller et Firben, hvoraf det myldrede i Sumpen.

Men der var altformegen Mad, altfor varmt, altfor stille; de længtede efter koldt Regn, graa Luft og friske Storme.

Talløse Flokke af Graagjæs svømmede om i de aabne Steder mellem Sivene ind over de vidtstrakte Sumpe. Heirer og Storke ragede op hist og her; sammenkrøbne stod de paa et Ben og hang med Næbbet; de kjedede sig noget ganske forskrækkeligt.

Alslags Snepper og Vandfugle, Viber, Brushaner, Ringgjæs, Vandhøns, Vagtler, Svaler — ja lige til den simple Stær — alle kjedede de sig, saaat Fjærene holdt paa at falde af.

Ibisen forargede sig over dette fremmede graaklædte Pak og nedlod sig endogsaa til at beklage sig for de taabelige Flamingoer, som den ellers foragtede saa dybt. Krokodillerne plirede med de slimede, lysegrønne Øine og snappede af og til en fed Gaas, saa der løftede sig et Skrig og et Skraal, der besvaredes opover og nedover Floden, døde hen langt — langt borte; og Stilheden fra Ørkenen lagde sig atter over det gloende Landskab og den træge Mylder af Fugle, der sad og ventede — de vidste ikke rigtig hvad.

Da fløi en liden graa Fugl bent op i Luften, stod stille deroppe et Øieblik og slog uhyre hurtigt med Vingerne, mens den kvidrede en kort Stump; derpaa dalede den ned igjen og skjulte sig i Græsset.

Hele Fugleskaren havde løftet Hovedet og lyttede. Og saa blev der en Snadren og Kvidren og en urolig Mudder i hver en Krog. Unge lapsede Viber fløi op og gjorde Rundkast i Luften, forat vise, hvor godt de fløi.

Men Tranerne, som tog det fornuftigt, holdt Generalforsamling forat overveie Lærkens Reiseforslag. Thi alle havde strax kjendt Lærken paa Lyden; skjønt det var ikke mere end to-tre Toner, han havde faaet til; Sangen

var ikke rigtig kommen i Struben endnu. Men medens Tranerne raadslog, lød der et forskrækkeligt Plask, og Luften blev ganske formørket.

Det var Graagjæssene, som lettede. I store Flokke delte de sig, sværmede om i Luften, ordnede sig derpaa i lange Rækker og forsvandt nordover, medens deres Skrig tabte sig i det fjerne.

Stæren reiste sig i sorte Masser og brød op, Viberne fulgte; Storkene skruede sig parvis høit op i Luften, indtil de næsten blev borte, og tog saa Veien nordover. Tranernes Generalforsamling gik aldeles overstyr i den almindelige Forvirring og Uro; alverden vilde afsted, der var ingen Besindelse mere; hvert Øieblik passerede nye Flokke udover Nord-Afrika — hilsende hver med sit Næb det smilende blaa Middelhav dernede.

Nattergalhannerne lurede sig afsted om Natten i smaa Selskaber; de vilde finde de kjendte Steder i Provences Rosenbuske eller i Bøgeskovene paa Sjælland, saaat de kunde have sine smukkeste Sange færdige og indøvede, naar Hunnerne kom.

De norske Lærker ventede i det længste; men da de danske drog, fulgte de med for gammelt Venskabs Skyld. Reisefeberen greb i den Grad om sig, at endogsaa Svalerne og

Gjøgen maatte afsted; de vilde ialfald flyve over Middelhavet, saa kunde man betænke sig.

Ibisen gjenvandt sin Sindsro og skred gravitetisk som en Erkebisp henover Stranden; og de rosenrøde Flamingoer veg ærbødigt tilside for Hans Hellighed, idet de med en andægtig Mine sænkede sine taabelige Hoveder med de knækkede Næb.

Stillere og varmere blev der langs opefter Nilstrømmen. Krokodillerne maatte nu nøie sig med Negerkjød eller en sjelden Gang en seig engelsk Turist.

Men Nat og Dag fløi Trækfuglene nordover. Og alteftersom de kom over kjendte Steder, dalede hver Flok til sit Hjem, raabende Farvel til dem, der skulde endnu længer, spredende Liv og Lystighed over det gamle, forfrosne Evropa — i Skov og Mark, rundt Menneskenes Huse og langt ude i Sivet i de store stille Søer.

Der var tæt af smaa røde Rosenknopper i Italien; Æbletræerne vare ganske oversneede med blegrøde Blomster opefter Sydfrankrige, og paa Boulevarderne i Paris begyndte Bladene paa Kastanjetræerne at sprænge de glinsende, seige Hylstre. De gode Borgere af Dresden stod paa Brühlsche Terasse og solede sig, medens de iagttog Isstykkerne,

der kom drivende med Floden og taarnede sig op foran de svære Bropiller.

Men nordenfor blev det koldt; Sneflækker hist og her og en sur Vind fra Nordsøen. Lærkeflokken minkede, altsom den fløi. En hel Mængde skulde ned paa Sletterne ved Leipzig og siden paa Lüneburger Heide; og da Resten kom opover Slesvig, spurgte de danske Lærker, om de norske ikke havde Lyst til at vente lidt og se Veiret an.

Sneen laa langs Grøfter og Gjærder i Jylland, og Nordvesten ruskede i gamle Danmarks Bøge, hvor de brune Bladhylstre sluttede forsigtigt om de sammenkrøllede Blade. Fuglene krøb sammen bag Stene og indunder Lyngen; somme vaagede sig helt hen til Bøndernes Huse, hvor Spurvene grasserede, somom de eiede det hele.

Alle vare enige om, at man var kommen altfor tidligt afsted, og havde de bare havt Tag i den Galning, som lokkede dem fra Ægyptens Kjødgryder, havde de vist ribbet ham. Endelig kom der da Sønden-vind; de norske Fugle sagde Tak for sig og fløi over Havet.

Hjemme i Norge saa det fra først af bedrøveligt ud. Sneen laa langt nede i Dalene og alenhøi inde i de tætte Skove. Men Sønden-vinden var kommen med Regn, og saa

gik det i en Ruf, — ikke gradvis og fredeligt, men med Bulder og Brag og Sneskred og fossende Elve, saa Landet lignede en Jette, der vasker sig, medens det iskolde Vand skyller nedover de senestærke Lemmer.

Og lette Slør af lysegrønt lagde sig over de unge Birketræer i Lierne; inde i de stille Bugter i Fjordene; over Sletterne vestude mod Havet, over Multemyrene og Heiene; opefter Rifter og Kløfter og trange Dale mellem Fjeldene. Men paa Toppen blev Sneskavlen og Bræen liggende, somom de gamle Fjelde ikke gad lette paa Hatten for slig en flygtig Galning af en Sommer.

Og Solen skinnede saa varmt og fornøiet, og Vinden kom bærende med endnu mere Varme søndenfra, og tilslut kom Gjøgen — som Overceremonimester, forat se, om alt var iorden; han fløi hid og did, satte sig saa i en ung Birk inderst inde i en lun Vig og gol: Vaaren var kommen; Gamle Norge var endelig færdigt!

Og der laa det — høit og skinnende fagert i det blaa Hav; — saa fattigt og magert, — saa friskt og sundt og smilende som et renvasket Barn.

I Havnene langs Kysten blev der Liv og Travelhed, og hvide Seil krøgede sig ud gjennem Skjærgaarden og forsvandt henover

Havet. Skierne bleve stukne op under Bjælken, Slædefælden blev drysset godt med Kamfer og hængt væk; og ligesom Bjørnen, naar den kommer ud af Hiet og ryster sin lodne Pels, saaledes rystede Folket sine tunge Lemmer, spyttede i Næverne og tog fat paa Vaarvinnen.

Nedover Elvene drog Tømmerfløderne og slapsede i det kolde Snevand; i de brede frugtbare Bygder skar Plougen lange sorte Striber; langt nordpaa gik Folk og stellede med Klipfisken, som laa udover de nøgne Berg; paa de flade Sletter vest mod Havet kjørte de Tare udover Markerne, og inde i Heien stod en liden surøiet Mand og stirrede efter en gulblak Hoppe.

Her var endnu friskt og lifligt, medens Folk i Paris faldt om paa Gaden af Solstik, og Boulevardernes Træer vare tørre og støvgraa. Paa Brühlsche Terasse drak de gode Borgere af Dresden Maibowle i Aftenkjøligheden, medens de disputerede, saa Fillerne fløi, om Wagners Musik. Thi andet havde de ikke Lov til at disputere om i fri Luft, og disputere maatte de.

De, som havde Raad, begyndte at snuse i Bædeker. Og snart kom en hel Indvandring af skjævbenede Tyskere og langtandede Englænderinder, forat trække frisk Luft mel-

lem Fjeldene og føre lidt af den friske Luft med sig hjem igjen tilligemed velmente Karrikaturer af Gamle Norge.

Men idet det brogede Tog af Fremmede drog ind over Landet, mødte det en anden Strøm, der søgte udover mod Kysten.

„Was sind das für Leute?“ — spurgte der Stadtrath Schulze aus Berlin.

En dannet Nordmand svarede paa Tysk: „Emigranten.“

Det var alvorlige Mænd og Kvinder i nye Vadmelsklæder. De førte Børn ved Haanden, ved Brystet, paa Armen, paa Ryggen — en Sværm af sunde, rødkindede Børn, der saa sig om med blanke, forundrede Øine.

Ved alle Jernbanestationerne og paa Dampskibene paa de store Indsøer stod Kister opstablede med tydelige, malede Adresser og Navne — norsk og engelsk om hinanden. Der var et Præg af en vel overveiet, langsomt modnet Beslutning over alt dette: den knappe, solide Bagage, de nye, stærke Klær, ingen unyttige, sentimentale Smaating i Hænderne — bare Børnene; men de blev ogsaa holdt fast med et troværdigt Tag, som man kunde se ikke vilde slippe, før de var vel over i den nye Verden.

Men ingen Glæde, neppe nok det, man kunde kalde Haab, var at læse i disse An-

sigter; — kun en fast, sørgmodig Beslutning; og en tung Smerte laa paa Bunden af alle disse Øine, som græd eller ikke formaaede at græde.

Der Stadtrath Schulze aus Berlin undrede sig meget over dette. At man emigrerede fra Tyskland, kunde han vel forstaa; der havde man Krigstjeneste, Militærregjering, Socialisme, Bismarck og alskens Elendighed. Men her! — i dette skjønne, fredelige Land med sin bekjendte fri Forfatning — hvad kunde dog her være iveien?

Og selve Landet syntes at spørge: hvad er der iveien? medens Solen fik Lierne til at smile saa lysegrønt og venligt, Elven brummede saa fornøiet forbi, og fra Skoven kom den lokkende Duft af Graner med friske unge Naale.

Paa Perronen stod Slægt og Kjendinger og græd, fordi de reiste — alle græd — indtil den fattige Husmand, som græd, fordi han ikke havde Raad til at være med.

Og som Toget brusede nedover Dalen, saa de ud af Vinduerne. Og de vidste, at skjønnere Land er ikke paa Jorden, intetsteds skinner Solen slig, intetsteds er der slig Duft, slig Jubel i Luften, intetsteds galer Gjøgen som hjemme.

Og op til Øinene steg de hede Taarer,

og der hulkedes høit i Kupéerne; de glemte, hvorfor de sad der, og fra Øie til Øie gled det hjælpeløst: hvad er der iveien? — hvad er der dog iveien?

Imidlertid skred Foraaret frem med Sang og Klang, Slagsmaal og Elskovsintriger — ligefra de smaa Skarnbasser, som gjorde Kur i Græsset, til Bjørnene, der sloges inde i Skovene, saa Blodet flød.

Vistnok spiste de store de smaa som altid — det kan ikke nægtes; men det var dog mere leilighedsvis — halvt gemytligt. Ingen behøvede meget Mad; naar man er forelsket, har man andet at tænke paa. Livets Kamp tager sig ganske anderledes ud frempaa Sommeren og Høsten, naar man skal slæbe Føden hjem til Madamen og en Flok sultne Unger.

Vaaren lagde et Skjær af Ridderlighed over det brutale Madstræv, og Hannerne havde travlt med at udfolde sin Elskværdighed, medens Hunnerne nød sin korte Triumf og gjorde sig kostbare.

I Skov og Mark lød der smeltende Længsel, haabløs Klage og jublende Lykke; og mange smaa Hjerter brast i stille Fortvivlelse, og mange smaa Uregelmæssigheder gik for sig under det tætte Løv og i de ensomme Fjelde, og mangen liden Kamp udfægtedes

paa Liv og Død, mens den Skjønne sad ligegyldig og saa til.

To Linerler sloges i Luften saa længe, til de faldt ned i Mølledammen og skvat op igjen gjennemvaade og fortumlede. Og imens fløi hun, som de sloges om, bort med en tredie, der tilfældigvis kom strygende forbi. Mølledammen laa saa stille og blank, at de to Rivaler kunde speile sig i den, mens de rystede sig og ordnede de ødelagte Toiletter.

Rumpetroldene i Dammen havde kastet sin toga puerilis med den generende Svands tilligemed det uhøviske Navn. De optraadte nu flot som unge Padder, idet de svømmede med lange Drag og kraftige Spænd med Bagbenene som examinerede Svømmelærere.

Men langs hele den lange Kyst gik Havet og smøg kjærtegnende som en Kat ind mellem Skjærene. Hvor Skummet kunde sprøite og koge i Vinterstormene — der gled nu grønne Smaabølger ud og ind; det store, blaa, solbeskinnede Hav sluttede saa smilende varmt om det gamle barske Land, somom de aldrig havde været Uvenner.

Og langsmed de nøgne Odder og Stene og inde i Fjordene groede Taren rød og gul og lysegrøn, — blankt som det prægtigste Silketæppe. Og dernede krøb og myldrede det af Klør og lange Horn og Sugearme og

bløde Finner og smygende, falske Føletraade, solide Skal og Huse paa Ryggen — en fantastisk Verden af snedige Vaaben og stærke Rustninger.

Paa det glatte Fjeld, som skraanede ned mod den blaahvide Sandbund, sad mellem frodige Dusker af Bladtare og Søgræs Kobunger, Rødskjæl, piggede Isboller og prægtige røde Søstjerner.

Totre Stinter stak Snuderne ind under er Taredusk og bed smaa Bid af et eller andet derinde. Saa kom der en tyk Bergsugge og jog dem, saa de skvat tilside. Den stak Næsen indunder, forat se, hvad det var. Men saa var det formodentlig ikke noget, den gad spise, for den vendte sig bort med et foragteligt Kast og roede mageligt videre langs Berget.

Solstraalerne faldt blaat og hemmelighedsfuldt paa det underlige Liv dernede og paa de lyse Sandflekker, som glimtede frem hist og her udover, indtil de tabte sig, og alt gik over i det store, dybe, uendelige Blaa.

XIII.

Den første Juli blev Departementsbud Anders Mo og Jomfru Kristine Vatnemo viede i Trefoldighedskirken.

Foruden de indbudne var der noksaa mange Folk i Kirken; thi Statsraad Bennechen var selv i Følget, og desuden var det jo et interessant Par: den gamle Mand og den unge Pige.

Forresten saa det slet ikke saa galt ud. Naar undtages det hvide Haar, var Farbror Anders en ret statelig Brudgom med sit høie, stive Halsbind, sort Kjole og Guldkjæde — en Present fra Statsraaden. Og Kristine var saa stor og bondsk, at hendes Ungdom ikke faldt saa meget i Øinene; dertil var hun bleg og alvorlig.

Statsraad Bennechens Familie var flyttet ud paa Landet; og Fruen havde drevet sin Velvilje saa vidt, at hun havde overladt

Spisesalen og det tilstødende Værelse til Bryllupsfesten.

Da Følget derfor kom fra Kirken, blev der drukket et Glas Vin nede i Portnerleiligheden, hvorved Statsraaden udtalte en kort Lykønskning. Men derpaa forlod han Selskabet, som nu begav sig ovenpaa, hvor Bryllupsbordet var dækket.

Brudeparret tog Plads i Værelset udenfor Spisesalen og modtog Gjæsternes Gratulationer, efterhvert som de ankom; thi foruden det egentlige Følge var der inviteret et helt Selskab.

Redaktør Mortensen, som nu var den fornemste Gjæst, efterat Statsraaden var gaaet, bevægede sig ugenert i Salonen, snakkede høit og var vittig. Men de øvrige sad tause og høitidelige rundt Væggene med Fødderne trukne helt ind under Stolen.

Kristine sad og undrede sig over alle de Bekjendtskaber, hendes Mand havde, og det imponerede hende at se saamange fine Byfolk forsamlede. Tilslut var alle Siddepladse optagne af pyntede Madamer, et Par unge Piger sad endogsaa paa Fanget til hinanden. Herrerne samledes ude i Gangen, naar de havde været inde og gjort et høitideligt Buk for Brudeparret. Der var stille som til en Begravelse, og der hørtes ikke andet end nu

og da et Ord fra Redaktøren eller en dæmpet Støi fra Kjøkkenet.

Der var et Par Departementsbud med Koner og Døtre; Politibetjent Andersen og Politibetjent Knudsen — den sidste var imidlertid blot antaget paa Prøve og stod derfor under Andersens Opsigt.

Saa var der Kommandersergeant Knoff i Uniform og Hansker, Skorstensfeier Lunde med Frue — en Søster af Politibetjent Andersen; — Høiesteretsbud Paalsen — bekjendt for sit selskabelige Talent, og Madame Grüner, som kogte for Kongen, naar han var i Byen.

Blandt det øvrige Selskab var der en Havnebetjent, totre Sergeanter og Jernbanefunktionærer i Uniform med samt sine respektive Damer.

Kokkekonen kom hvert Øieblik tilsyne ude i Gangen og gjorde Miner til Brudgommen; men han rystede paa Hovedet og saa paa sit Uhr.

Endelig blev der Bevægelse blandt Herrerne ved Døren, og to Damer traadte ind. Den første var en høi, vakker Pige med blondt Haar og store, glimrende Øine. Hun bar lys Silkekjole, Ørendobber af Filigran og en Sølvkjæde med stor Medaillon om Halsen.

Den næste var en trivelig Kone paa en 40 Aar eller saa med sort glat Haar og to smaa Favoriter ved Ørene. Paa den ene Side af Hovedet havde hun en høirød Rose og paa den anden en liden Kolibri i en Knude af skotske Baand. Hendes fyldige Buste var indspændt i en Trøie af mørkerød Fløiel — udskaaret foran og sammenholdt af en Guldbrosche i Form af en Hestesko. Nedentil havde hun sort Silkeskjørt med Ophæftninger af smaa Rosenbuketter.

Redaktør Mortensen udstødte et Raab af Beundring, da de gik over Gulvet, og den ældste af Damerne slog spøgefuldt efter ham med Viften.

„Min kjære Kristine", sagde nu Brudgommen med den ham egne Værdighed, „maa jeg forestille dig Frøken Eveline Nielsen, som vil gjøre os den Ære —"

„Aa — Hr. Mo! baade Æren og Fornøielsen er paa min Side," svarede den unge Dame og smilede venligt. Hun havde deilige, friske Tænder, og Kristine følte sig strax tiltrukket af hende; naar hun bare ikke havde været saa fin.

Derpaa presenterede Brudgommen: „Min mangeaarige Veninde — Fru Gluncke."

Den lille trivelige Dame fløi lige paa Kristine og gav hende et blødt fugtigt Kys

paa Munden, idet hun med mange Ord forsikrede, at Kristine var den sødeste Brud, hun nogensinde havde seet — uden Overdrivelse! — den allersødeste.

Nu skulde man tilbords.

Redaktør Mortensen nærmede sig med Hatten i Haanden og bukkede dybt for Frøken Nielsen: „Vor Vært har anbetroet mig den særdeles Ære at føre Frøkenen tilbords," — han bød hende sirligt Armen og fulgte bagefter Brudeparret.

Dernæst kom Kommandersergeant Knoff og Madam Gluncke, saa kom Skorstensfeier Lunde og Madam Paalsen og Politibetjent Andersen og Madam Grüner og Høiesteretsbud Paalsen og Madam Lunde, — og siden Resten af Selskabet parvis efter de modtagne Smaakort, der vare fordelte af Statsraadens Kusk ude i Gangen.

Brudebordet var dækket i Hestesko. Midt paa den korte Side sad Brudeparret, tilvenstre Knoff og Madam Gluncke, tilhøire Redaktøren og Frøken Eveline. Midt foran inde i Hesteskoen sad Lunde og Paalsen med sine Damer, og det øvrige Selskab ordnede sig nedover begge Fløie.

Politibetjent Andersen var yderst ivrig og foranstaltede mange Ombytninger af Plads,

indtil det endelig lykkedes ham at faa Knudsen placeret midt foran sig.

„For jeg skal sige Dem — Madam Grüner", — hviskede Betjenten, „han er antaget paa Prøve — ser De! og det er jeg, som skal passe paa ham."

Madame Grüner gad ikke høre paa ham; hun var misfornøiet med sin Plads og sin Bordherre. Thi hun havde smurt sig med at faa Kommandersergeanten tilbords og Plads ved Siden af Brudeparret. Derfor lagde hun ogsaa Skeen fra sig, da hun havde smagt Suppen, og mumlede foragteligt: „Liebig!"

Ellers blev der fra først af spist under dyb Taushed; der hørtes ikke andet end en jævn Raslen med Skeer, der haandteredes med Forsigtighed, og af og til et halvhøit Ord eller en Latter fra Redaktøren og hans Dame.

„Jeg maa bede mine Herrer fylde Glassene —" sagde Brudgommen med et Tonefald, der stærkt mindede om Statsraad Bennechen; „min Kone og jeg tillader os at ønske mine Damer og Herrer velkommen tilbords."

Det første Glas Rødvin blev drukket med stor Høitidelighed, idet alle hilste henover til Brudeparret.

Kristine saa nu nedover de to Fløie af

Bordet, og hun følte sig næsten overvældet af al denne Pragt. Hilda Bennechen havde uden Moderens Vidende pyntet op med Blomster og alt det Glas og Sølvtøi, som ikke var flyttet med paa Landet.

Det var en Opdækning, som efter Kristines Begreber var over al Maade glimrende. Hun ønskede bare, at de derhjemme kunde se hende som Midtpunktet i al denne Overflod.

Imidlertid holdt Politibetjent Andersen sit skarpe Øie fæstet ved Knudsen; og hvergang denne gjorde Mine til at røre ved en Flaske eller et Glas, raabte han dæmpet advarende: „Knussen!"

„Her! — Hr. Betjent! —" svarede Knudsen og rettede sig paa militær Vis.

Madame Knoff, der havde en af Jernbanefunktionærerne tilbords, sad saaledes, at hun ikke kunde holde Øie med sin Mand — Kommandersergeanten —, medmindre hun vendte sig helt fra Bordet. Dette var imidlertid meget ubekvemt baade for Madamen og for hendes Sidemand. Thi hun var en svær Dame med gulagtig, tyk Hud og et usundt Udseende, der foranledigede Redaktøren til at paastaa, „at Madame Knoff saa ud, somom hun havde Miltbrand."

Men da der endnu ved første Ret var

dødsstille rundt Bordet, hviskede Mortensen til Brudgommen bag Kristines Ryg: — „De maa begynde med Skaalerne — Mo!“

„Jeg mente, det gik ikke an før Stegen —“

„Jo da! — tvertimod! — det er høist moderne, at Talerne begynde ved Suppen —“; Redaktøren slog stærkt paa sit Glas, og Brudgommen reiste sig og talte:

„Mine Damer og Herrer! det er mig i denne betydningsfulde Stund en dybtfølt Trang at udtale, hvormeget jeg beklager, at jeg ved dette Bord — hvor dog saa mange af mine Kjære ere forsamlede — maa savne den, jeg især idag helst maatte ønske at se hos mig. Jeg mener min Kones Fader Gaardbruger Niels Vandmo.“

Kristine tog sit Lommetørklæde frem.

„Du ved selv — kjære Kristine! hvor inderligt jeg hænger ved min eneste Broder, og hvor stor Pris jeg sætter paa det Klenodie, han anbetror mig —“

Her fik Madame Gluncke et høist upassende Anfald af Hoste. Taleren sendte hende et hurtigt Blik og fortsatte: „Derfor — mine Damer og Herrer! ville vi drikke en Skaal for min Kones Fader, skjønt han er fraværende, idet vi ønske, at Gud vil trøste ham og ikke lade ham føle Savnet af sin elskelige

Datter altfor tungt. Kristine! — din Faders Skaal!"

Da Brudgommen satte sig, hviskede han nogle hurtige Ord til Madam Gluncke.

„Jeg kunde saagu ikke hjælpe det," hviskede hun tilbage, „men du var saa ubetalelig!"

Et Øieblik efter reiste Skorstensfeier Lunde sig. Det var en høi, tør Mand med spids Næse og graat Haar. Sin Funktion lod han forlængst udføre af leiede Folk, medens han dog beholdt sin officielle Stilling som Feiermester i Byens fineste Strøg. Han havde Penge, og en af hans Døtre var gift med en Telegrafist.

„Som den ældste i Lauget," begyndte han, „maa det være mig tilladt at udbringe Brudeparrets Skaal. Vi vide alle fra vor Børnelærdom, at Herren selv sagde: det er ikke godt for Mennesket at være alene."

Stilheden ved Bordet blev næsten trykkende. Pigerne, som kom, forat sætte Tallerkener til Stegen, maatte staa og vente, medens Taleren udviklede Ægteskabets Historie fra Adam og Eva, Abraham og Sara — til Isak og Rebekka. Derpaa sprang han behændigt over Jacob med de to Hustruer, berørte hverken David eller Salomo, men gjorde en let Overgang til Nutiden og det

daglige Liv, idet han sluttede med at nedbede Himlens Velsignelse over Dagens Brudepar.

De fleste af Damerne græd, Kristine især. Frøken Eveline bøiede sig frem og nikkede venligt til hende. De høitidelige bibelske Ord, selve den prægtige Fest — alt dette greb hende saa underligt, at hun et Øieblik var nær ved at tro, at dette kanske endnu kunde vende sig til Lykke for hende.

Men Frøken Eveline hviskede til Mortensen: „Det er dog blodig Synd for den stakkels Pige."

Efter Skorstensfeier Lundes Tale blev der en lang Pause, medens Pigerne satte Tallerkener omkring.

Madame Knoff, som hele Tiden paastod, at hendes Mand „fingererede paa den væmmelige Malla Bimbam", var saa uheldig at rive sin Tallerken ned, da hun ved en uformodet Vending vilde overraske Kommandersergeanten.

Støien bragte den forskræmte Knudsen til at fare iveiret, og Politibetjent Andersen raabte et dadlende: „Knussen!"

Men Madam Gluncke lo høit og puffede til sin Bordherre. Denne Latter var det første Pust af Munterhed, som gik over Bordet. Mortensen satte Hedvinskaraflerne igang, og der blev drukket flittigt.

Derpaa reiste Redaktøren sig og talte: „Mine Damer og Herrer! — naar jeg lader mit Blik glide ud over denne Forsamling, slaar den Tanke mig uvilkaarlig: hvad er det, som danner — om jeg saa maa sige — Bindeleddet mellem os alle?“

Han havde en bred overlegen Tone og velformede Avissætninger, og da han følte sig som Situationens Herre, slog han om sig med en Mængde fremmede Ord og latinske Sententser, idet han udviklede, at alle de tilstedeværende vare Dele af det store Statsmaskineri, offentlige Funktionærer, Led i den Kjæde af Mænd, „til hvem Nationen skuer op med Tillid og Ærefrygt“.

Herfra tog hans Tale et høiere Sving, medens han kortelig udviklede „Embedsværkets“ Betydning for Landet, og det var idet han bestandig steg høiere og høiere, at han naaede „Systemets Spidse“ og sluttede med et høitideligt: „Mine Damer og Herrer! — Hans Majestæt Kongens Skaal!“

Skaalen blev drukket med Begeistring. Frøken Eveline betragtede Redaktøren fra Siden; men hun kunde ikke blive klog paa, om han virkelig var høitidelig eller om han bare gjorde Nar af hele Stadsen.

Nu optraadte Høiesteretsbud Paalsen med en Tale for Statsraad Bennechen, hvilken

Tale Brudgommen besvarede med en Tale for Fædrelandet, en af Jernbanebetjentene talte for Broderriget, og Havnebetjenten for Damerne.

Men pludseligt raabte Kommandersergeanten med sin Kommandorøst: „Giv Agt! ingen Snak i Geledderne, før Stegen er spist! — her er jo ikke Raad til at faa en ordentlig Mundfuld for bare Snak!"

Disse Ord løste Lystigheden ganske, og der blev en ustanselig Latter nedover Bordet. Kristine lo ogsaa; alligevel skottede hun halvt ængstelig forbi sin Mand hen paa Madam Gluncke, som laa bagover og skoggerlo, saaat Taarerne trillede ned forbi hendes lille fede Næse.

Madame Grüner, som hidtil kun havde pillet ved Maden, tog nu alvorligt fat paa Stegen, da hun saa, at ingen gav Agt paa hendes Demonstrationer. Men hun forblev lige muggen, og hendes Bordherre havde ikke Tanke for andet end at holde Øie med Knudsen. Og medens han drak Glas paa Glas, hviskede han hemmelighedsfuldt til Madam Grüner: „Det er ikke farligt med mig — ser De! men Knussen derover, han er bare antaget paa Prøve — ser De! — og det er jeg, som skal passe paa ham; —

Knussen!“ — raabte han saa med stigende Kraft, jo længer Maaltidet skred frem.

Ved Desserten var Munterheden almindelig, og Støien øgede for hvert Minut, efter som den indvundne Varme af Mad og Vin turde slippe sig løs.

Høiesteretsbud Paalsen, der var en anerkjendt Humorist, optraadte paa almindelig Opfordring med forskjellige Selskabskunster; han kunde for Exempel gale som en Hane, banke sig paa Kinden, saa det klukkede, som naar man hælder af en Flaske, bevæge Ørerne op og ned og meget sligt.

Kristine syntes ikke, at dette var ganske i sin Orden. Et Bryllupsbord burde efter hendes Smag ikke være fuldt saa lystigt paa den Maade.

Men da Værten vilde takke Paalsen, kaldte han ham for Spøg: „Hr. Høiesteretsjustitiarius!“

Dette greb Redaktøren strax og raabte høit: „Hr. General Knoff! — maa jeg have den Ære?“

Selskabet studsede først; men snart var Ideen gjennemført med alle Herrerne: Skorstensfeier Lunde blev Overinspektør — man udelod Feier —, og Brudgommen blev Statsraad.

Men Kristine var glad, at man ikke

ænsede hende. Derimod kunde hun ikke forstaa, hvorfor Selskabet var nær ved at revne af Latter, da Paalsen henvendte sig til Frøken Nielsen: „Fru Statsraadinde! — tør jeg udbede mig den Ære at drikke et Glas med Dem?“

„Tak! — Hr. Justitiarius!“ — svarede Eveline og blev lidt rød; men strax efter lo hun og hviskede nogle Ord til Mortensen.

Overinspektør Lunde vilde plent finde en Titel for Madam Gluncke; men hun skreg og holdt sig for Ørene. General Knoff vilde drikke med Politimester Andersen, som sad og stirrede paa Knudsen med stive Øine. Og da Generalen ikke kunde faa ham til at høre, greb han med militær Resoluthed et Stykke Apelsin og kastede over Bordet. Uheldigvis traf dette Madame Grüner midt i Ansigtet.

„Surt imod surt!“ — raabte Justitiarius Paalsen.

Madame Grüner vilde gaa — som rimeligt kunde være; og baade Politimesteren og Jernbanedirektøren maatte holde paa hende.

Imidlertid glemte man snart denne lille ubehagelige Scene, idet Frøken Eveline fik et godt Indfald. Hun tog det røde Papir af en Smældbonbon og fæstede det i Redaktørens Knaphul.

Alt hvad der fandtes paa Bordet af blankt og broget, blev nu anvendt til Dekorationer for Herrerne, og det blev tilslut en meget glimrende Forsamling. Man vedtog paa Forslag af Mortensen, at der skulde drikkes Kaffe og røges Cigar ved Bordet, „saaledes som man gjør i Paris". Støien blev nu saa voldsom, at man neppe kunde høre sin egen Stemme. Der blev en vild Cancan af store Titler, som krydsede hinanden over Bordet; det gik uafladeligt paa med General! Jernbanedirektør! Havnefoged! Statsraad! Justitiarius! — og indimellem brølede Politimester Andersen: „Knussen!"

Kristine følte sig mere og mere ilde. Hun saa nedover Bordet til begge Sider, og hun skammede sig for, hvorledes der saa ud. Store røde Flækker af Vin og brune af Sauce; Blomster og Agurksalat, Rosinstilker, Cigaraske, Apelsinskal, krøllede Servietter og Stykker af Kransekage — alting hulter tilbulter mellem Glas og Flasker. Ansigterne røde som en Rad af Pioner; Damerne lo, og Herrerne skraalede til hverandre — bøiet helt fremover Bordet, medens Røgen af Cigarerne blandede sig med den tykke Madluft og Lugten af Vin og Kaffe.

Flere Gange saa hun spørgende paa sin Mand; men han smilede beroligende og hvi-

skede noget, hun ikke forstod; han talte igjen saa utydeligt.

Da Selskabet endelig kom fra Bordet, blev Værelset foran Spisesalen snart for trangt, og Madame Gluncke gik da uden videre gjennem Kjøkkenet og Entreen og aabnede Dørene til den øvrige Leilighed.

Her var kun halvt møbleret, Overtræk over Speil og Lysekroner, og Ruderne vare overkalkede. Men dette kjølige Halvmørke var netop saa hyggeligt, og Selskabet spredtes i alle Værelserne.

Pianofortet blev aabnet, og den yngste Frøken Lunde foredrog: „Hun gik langsmed Stranden".

Man kunde høre, at hun havde lært „den nyeste Methode" — som hendes Moder sagde; thi hun sang: „hanne mahalede Strannæn og hæænne mehed, hæænne mehed."

Men saa forefaldt der et lidet Optrin ved Pianoet, idet Madam Gluncke paa Død og Liv vilde synge: „Der stod to Piger og plantede Kaal", medens Frøken Lunde bestemt vægrede sig ved at spille til „det Slags Sange".

Lykkeligvis drev Uveiret over, idet Høiesteretsjustitiarius Paalsen tog Malla Bimbam om Livet og dansede Polka.

Det blev til et Bal, et lystigt Bal udover Natten i den store, tomme, halvmørke Stue.

Bag Døren sad Madame Grüner og hørte paa Madame Knoff, som græd over sin Mand. De vare begge enige om, at det var et sjofelt Bryllup, og at Malla Bimbam aldrig burde komme blandt Folk.

Kristine gik omkring og følte sig forladt og ulykkelig. Men da hun udpaa Natten saa sin Mand halvveis hænge om Halsen paa Madam Gluncke henne i en mørk Krog, blev hun saa beklemt om Hjertet, at hun gik ned og laasede sig inde i sit Værelse.

Da de sidste Gjæster drog hjem, skinnede det graa Dagslys ind gjennem de kalkede Ruder. Redaktør Mortensen havde allerede for et Par Timer siden fulgt Frøken Nielsen hjem. Politimester Andersen stod lænet til Trappegelænderet og hviskede hjælpeløst: „Knussen!"; han havde mistet sit Maal og kunde ikke gaa alene.

Brudgommen tumlede ned af de to-tre Trappetrin; men da han fandt Kristines Dør laaset, begyndte han at raabe og banke.

Kristine slukkede Lyset og gik hen og aabnede for ham.

XIV.

Om Sommeren boede Statsraad Bennechen i et lidet Schweitzerhus paa Ladegaardsøen helt nede ved Stranden. Det var bygget paa Falck-Olsens Eiendom, og hans store Villa laa bare et Par hundrede Skridt høiere oppe i Bakken.

Siden Afstanden var saa kort, levede de to Familier halvveis i Fællesskab; og da Statsraadens Hus var saa indskrænket, holdt begge Familier helst til oppe i den smukke, rummelige Hovedbygning.

Fru Bennechen, der var en Kone, som forstod sig paa Økonomi, havde aabent Øie for Fordelene ved denne Art af Husholdning. Og Fru Falck-Olsen var paa sin Side henrykt over det Liv, som altid fulgte Statsraadens Familie.

Saaledes havde de to Familier levet hver Sommer til gjensidig Hygge og Fornøielse. Men iaar vilde det sletikke gaa.

Og det kom altsammen af den kjedsommelige Aktiebank.

Generalforsamlingen var bestemt til 20de August. Gamle Statsraad Falbe havde ganske rigtig frabedt sig Gjenvalg, og nu havde Falck-Olsen sat sig i Hovedet, at han vilde have Statsraad Bennechens Stemme ved Direktørvalget, medens Bennechen med usædvanlig Seighed fastholdt, at han ikke kunde stemme paa Grossereren uden under visse Betingelser.

Udover hele Sommeren laa dette i Lufften og fordærvede Fornøielsen for dem alle. Fruerne debatterede Sagen i smaa nervøse Samtaler. Fru Falck-Olsen syntes, at Statsraaden gjerne kunde føie hendes Ole Johan; og Fru Bennechen mente, at Grossereren nok kunde følge en Mands Raad som hendes Daniel.

Om Eftermiddagen den skjæbnesvangre Dag, da der skulde vælges Direktør i Banken, sad begge Fruerne hver i sit Hus og ventede det lille Dampskib, som pleiede at bringe Mændene hjem til Middagen.

Fru Bennechen var i ondt Humør. Alle hendes Overtalelser havde været uden Virkning. Statsraaden havde i sin mest ophøiede Tone sagt: „jeg kan ikke — Adelaide! jeg tør ikke!“ — og naar han en sjelden Gang

talte i den Tone, vidste hun, at han var ubøielig. Nu sad hun der i sin lille uhyggelige Dagligstue, som igrunden slet ikke var til at være i hele Dagen; ude regnede det, og ind til hende trængte Madlugt og Kjøkkenstøi gjennem de tynde Sommervægge.

Fru Falck-Olsen derimod gik sin Mand imøde nedover mod Bryggen, da Dampskibet kom om Odden. De to Herrer steg iland og gik sammen opover; og nu brød Grossererens Vrede løs. De vare komne lige fra Generalforsamlingen ombord i Dampbaaden, og der havde været pakfuldt af Folk.

„Det havde jeg rigtignok ikke troet!" — snerrede Grossereren, „det undrer mig — ja minsæl gjør det saa! — at De vover sligt — Bennechen!"

„Det gjør mig ondt — Hr. Grosserer! men jeg sagde Dem det paa Forhaand; jeg kunde ikke gjøre andet. Høiere Hensyn —"

„Hensyn! — jeg synes, De skylder mig temmeligt meget Hensyn — temmeligt meget!"

„Saa — saa — Ole Johan! — bare ikke sint," beroligede Fruen, som nu mødte dem.

„Aa jeg ved ikke, hvad du blander dig i det — Mor! — han d e r" — her pegede Grossereren med en tygget Cigarstump paa Statsraaden, „han stemte paa Konsul Lind, og det uagtet han ved, at hvis jeg bare vil,

saa — — men han skal komme til at angre denne Dag, det kan han forlade sig paa!"

„Hør mig et Øieblik — Hr. Grosserer Falck-Olsen," begyndte Statsraaden, han var bleg, og Mundvigerne dirrede paa ham, da han vilde smile; „har det aldrig faldt Dem ind, at De tiltrænger — at De mangler noget der —" Statsraaden pikkede ham lempeligt paa det venstre Frakkeopslag.

„Aa skidt paa Deres fine Talemaader! — jeg mangler s'gu hverken noget paa Hjertet eller Forstanden, det skal De snart faa se" — og dermed løb han opover mod Huset.

Men Fru Falck-Olsen, hvis kloge Øine nøie havde fulgt de to Herrer under Samtalen, vexlede et hurtigt Blik med Statsraaden; han nikkede.

„Kan vi stole paa det?" spurgte hun.

„Ganske sikkert, hvis han opfører sig klogt; det vil da sige — efter nogen Tids Forløb."

Nu nikkede Fruen: „Saa skal jeg nok greie det!"

„Ja — om De kunde det! — kjære Frue!" raabte Statsraaden varmt. Han vilde gribe hendes Haand; men den var saa forgjemt i Regnkaaben, at de maatte nøies med at hilse med Øinene, idet de skiltes. —

Da Fruen kom ind, sad Grossereren med

Hatten paa og skrev i Kabinettet, saa hun hørte det kradse.

„Du skriver — Ole Johan!“ henkastede hun ligegyldigt.

„Ja — jeg giver Ordre til Kontoret, at de skal gjøre Bennechens Conto op iefter-middag — strax — intet Øieblik at spilde!“

„Jeg kan tænke det — ja! du bryder dig naturligvis ikke om hans Tilbud.“

„Tilbud! — hvad for et Tilbud?“

„Du har jo altid gjort Nar af det Slags Dingeldangel“ — fortsatte Fruen, idet hun tog Regnkaaben af.

„Hvad er det for noget, du staar der og væver om? — hvad mener du?“

„Forstod du det virkelig ikke?“ spurgte Fruen og satte op et Ansigt fuldt af For-bauselse.

„Hvad forstod jeg ikke? — staa ikke der og skab dig som en gammel Høne —“ raabte Grossereren og vendte sig.

„Nei — men sig mig — Ole Johan! — forstod du virkelig ikke, hvad Statsraaden mente? Lagde du da ikke Mærke til, at han bankede dig der?“

„Begynder nu du ogsaa med det Tøv? — det skulde vel betyde, at jeg manglede Be-sindighed, at jeg burde være slig en Bom-uldsdot, som han selv er; men jeg skal —“

Grossereren stansede og stirrede paa sin Kone; thi hun slog op sin muntreste Latter og raabte:

„Aa du kloge Ole Johan! — hvorledes skulde det gaa dig, naar du ikke havde mig? Hvad er det," — hun tog et Tag i hans venstre Frakkeopslag, — „hvad er det, store Mænd pleier at bære der? hvad er det, du mangler der? — nu?"

Grosserer Ole Johan Falck-Olsen tumlede tre Skridt tilbage og blev staaende foran Speilet; han stirrede afvexlende i Speilet og ned paa sit venstre Opslag, medens han pillede uvist ved Knaphullet.

„Tror du virkelig, det var det, han mente?"

„Naturligvis! — men saa maatte du ogsaa tage Parti — som han siger; og det vil du jo ikke."

„Aa — det skal du dog ikke være saa forbandet skraasikker paa!" — raabte hendes Mand og svingede sig rundt paa Hælen; „den ene Tjeneste er den anden værd; er det ikke andet, de forlanger, saa —"

„Men Kjære! — saa kunde du jo ogsaa faaet Direktørposten, naar du først vil gaa over —"

„Aa — den lumpne Direktørpost! tror du, jeg gad gjøre noget for den. Men dette — ser du! er en helt anden Sag; det er da

noget! bare jeg nu kunde faa det til at gaa fort!"

„Du gjorde forleden Dag Nar af det gule Chor; det saa jeg godt, at Statsraaden ikke ligte."

„Bravo — Malene! — jeg vil bede Statsraaden skaffe mig ind i det gule Chor. Aa du Malene! — har ikke Salomo Ret, naar han siger: den som fanger en god Hustru — eller noget lignende —"

„Jeg synes ikke, du just skulde holde dig til Salomo i Ægteskabssager," svarede Fru Falck-Olsen, idet hun godmodig lod sig omfavne. —

Da Hilda Bennechen, som ogsaa var kommen med Dampskibet, traadte ind i Stuen, gik Pigen og dækkede Bordet; der var ingen Spisestue.

„Nu! — kommer du der! — gjennemvaad naturligvis; Gud ved, hvad du skulde til Byen i sligt et Veir; men saaledes er det altid med dig —" sukkede Fru Bennechen.

„Jamen Mama! — imorges saa det da rigtig saa straalende ud —"

„Aa Tøv! — du er uheldig — det er Sagen, i et og alt! derfor gjør du heller ikke andet end Dumheder og Fortræd. Er ikke Alfred med?"

„Nei — jeg skulde hilse, at han skulde

spise i Hotellet hos en Svoger af Hiorth — tror jeg."

„Den væmmelige Hiorth! —" sukkede Fruen og saa ud efter Dampskibet, som gik videre.

Hilda var vant til sligt. Hun tog af sig og hængte Tøiet ud. Da hun kom ind igjen, vovede hun at sige: „Stakkels Kristine! — hun er slet ikke frisk. Jeg gad vide, om det ikke var bedst, at snakke til Doktor Rohde —"

„Hør nu Hilda!" sagde hendes Moder og reiste sig ganske rød i Hovedet, „det er ikke første Gang, du plager mig med det Fruentimmer. Men nu siger jeg dig en Gang for alle: jeg vil ikke høre hende nævne mere — ikke med et Ord — hører du! Vi har gjort mere for hende, end de fleste i vor Stilling vilde have gjort, og du ved selv, hvorledes der saa ud inde i Byen efter det Bryllup. Nu kan det være nok, og du sætter ikke dine Ben indenfor hendes Dør — forstaar du! Uf — der er da ikke andet end Ufred og Plage med dig, hvor du saa vender dig!"

Statsraaden kom nu ogsaa ind; men da han saa, hvad Slags Veir der var, reddede han sig ind i Sovekammeret, hvor han vaskede sig uafladeligt, til han blev kaldt tilbords.

Da de havde sat sig, sagde Statsraaden venligt til Hilda, — thi han saa, hun havde faaet Skjænd: „Havde du spadseret længe med Kammerherren, da jeg traf dig?“

„Kammerherren?“ — for Fruen op; „har du nu plaget ham igjen! du gjør dig ganske latterlig — Hilda! saaledes som du løber efter ham; — ja — hvad værre er, du gjør næsten ham latterlig —“

„Nei — men Adelaide!“ indvendte Statsraaden forsigtigt.

„Du kan dog selv begribe — Daniel, at for en smuk, feteret Herre som Delphin kan det ikke være andet end generende at sees jævnlig med en Dame — saa lidet distingveret — forat bruge et mildt Udtryk — som vor Hilda. Det er da soleklart — alligevel!“

Hilda reiste sig med et fra Bordet og styrtede ovenpaa. Hun lukkede sig inde paa sit lille Skraaværelse og hulkede i Hovedpuden. Det var dog det værste af alt. At hun var saa hæslig, at en Mand blev latterlig ved at vise sig med hende. Mon Delphin da gjorde bare Nar af hende? — og hun, som troede ham saa godt!

Fru Bennechen græd ogsaa. „Det er din Skyld altsammen — Daniel! — havde ikke du brouilleret os med Falck-Olsens, saa var alt godt og vel, men nu —“

„Rolig — kjære Adelaide! — bare rolig; — Forsoningen er nær —“

„Aa kom mig ikke med dit: rolig Adelaide,“ — hærmede Fruen, idet hun tog Laaget af. Det var Kalv i Carry.

Men idetsamme lød Skridt paa den lille Veranda; hun fik neppe Tid til at sætte Laaget paa igjen, før Grosserer Falck-Olsen stod i Døren.

„Ah! — hvor heldigt!“ — raabte han straalende, „Herskabet har endnu ikke begyndt Middagen. Jeg kommer nemlig, forat bede specielt Dem Frue! — fra min Kone, at De absolut maa komme op og smage paa nogle Kyllinger, hun er saa stolt af. Og De — Hr. Statsraad! maa gjøre mig Selskab ved en hvid Portvin; ikke sandt?“ — tilføiede han, idet han strakte sin Haand frem, „vi kan begge trænge til lidt Extraforpleining idag.“

Statsraaden modtog hans Haand og trykkede den varmt. Men Fruen sad endnu som himmelfalden, indtil hendes Mand fik hviske til hende: „sagde jeg ikke, Forsoningen var nær?“

Hun stirrede næsten med Ærbødighed paa ham og lod sig villig føre bort af Grossereren; medens Statsraaden raabte op til Hilda, at hun maatte komme efter, saasnart hun kunde.

Gjenoprettelsen af det gode Forhold mellem Familierne blev feiret med en Række Festligheder. Men det var ikke længer „de store Bespisninger“ — som Delphin sagde, men derimod mindre Herremiddage, hvor man sad længe tilbords og holdt mange Taler.

Delphin lugtede snart Lunten og morede sig paa sin Maade. Han forfulgte Redaktør Mortensen, som nu blev en stadig Gjæst, med den mest udsøgte Høflighed, saa den anden blev helt forvirret. Eller han skræmte Livet af den skikkelige „Mam Olsen“ ved at forsikre hende, at en eller anden af de nye Gjæster var Nihilist og gik med Revolver i Baglommen.

Men Grossereren selv havde antaget en ny Holdning — stram og reserveret. Han foretog intet, uden først at have raadført sig med Statsraaden, og i sine Selskaber saa han aldrig mere noget Menneske, som han ikke havde Tilladelse eller Ordre til at invitere.

Det store „Dansebal paa Olsesalen“, som gaves hver Høst, blev iaar til en fin „thé dansant“; og Grossereren gav sin Datter et Vink om, at hun ikke skulde slaa Vrag paa Hr. Extraskriver Hiorth.

Men herover blev Sofie fornærmet, især da Faderen ikke vidste mere Besked. Idetheletaget var hun misfornøiet: Kammerher-

ren nærmede sig ikke, og Valget mellem Hiorth eller Bennechen syntes hende en tarvelig Triumf.

Ellers havde disse to Venner havt en anstrængende Sommer. Thi foruden Departementstjenesten havde de ogsaa havt i Kommission at more en Svoger af Hiorth — Grosserer Garman, som laa ved Grefsen; og det havde de gjort saa grundigt, at de ikke havde havt Tid til at varetage sine Hjerteanliggender.

Da derfor Vintersaisonen begyndte, skulde der tages fat med Alvor. Især var det Alfreds Plan at lægge alle Aarer ud, forat vinde den unge Kone nede i Portnerleiligheden. Men Fru Bennechen tog en Dag sin Søn Alfred for sig og betroede ham noget inde i Soveværelset, hvoraf Følgen var, at han lod Kristine være iro.

Det var forresten besynderligt, hvor hurtigt hun tabte sig. Det glinsende røde Haar blev ligesom saa tørt, og hele Vinteren udover var hun daarlig, havde ofte ondt i Halsen og Værk i Lemmerne.

Hendes Mand gled omkring mere smilende og lydløs end nogensinde. Hun havde beholdt en stærk Modbydelighed for ham fra Bryllupet; men deres Liv gik stille og ensformigt, og han behandlede hende godt.

Med Lodsoldermand Seehus vexlede An-

ders Mo mange Breve, og han fik nu og da et Bancobrev vestenfra. Men en Dag under Jul modtog han følgende Skrivelse:

„Hr. Departementsbud Mo! nu gaar det ikke an længer, desformedelst, at han har ikke mere, men Gjæld; hvorfor jeg skriver i mit eget Navn, og Njædel ved ikke af det, fordi jeg ikke tror, at det hænger rigtigt sammen med disse Penge, som nu er gaaet op til 950 Kroner. Hvis det er Kongens Folk, som fortærer disse Penge, saa er vi ikke bedre end de Russer i Rusland og Petersburg, og jeg skal skrive i Avisen, for Manden er fattig og arm bleven, og han har fanget Sygdom i Blodet formedelst Græmmelse over den Taren, og Grøften er nær paa rabet sammen igjen, og han er et klageligt Syn, hvisaarsag jeg skriver til Eder, som er hans Broder, at I for Guds Barmhjertigheds Skyld maa se at faa Ende paa denne Sag, som nu er snart to Aar indsendt til Kongen foruden Svar, men bare Omkostninger. Ligervis længes han meget efter Brev fra sin Datter Kristine, som nu er Eders Hustru, og forundrer sig over, at hun nu intet har at skrive, aldenstund I dog haver hyppigen skrevet os til, at hun alene eftertragtede at blive Eders Hustru, men skammede sig for Alderen, hvorfor vi ogsaa skrev

saaledes som ombedet af Eder med Overtalelser og sligt; men jeg tror ikke noget af alt nu herefter

ærbødigst
Lauritz Boldeman Seehus."

Farbror Anders læste dette Brev i det lille Forgemak han havde udenfor Statsraadens Kontor i Departementet. Han foldede Brevet sammen og stak det i Ovnen, medens han rokkede med Hovedet og smilte hen for sig.

Statsraaden aabnede Døren: „Hører De ikke? — Mo! — jeg har ringet to Gange."

Anders Mo reiste sig og saa paa Statsraaden med det samme meningsløse Smil.

„Men Mo!" — raabte Statsraaden, „jeg tror ved Gud, De begynder at blive gammel!"

XV.

Doktor Johan Bennechen opholdt sig et helt Aar i Wien. Den eneste, han korresponderede med hjemme, var Hilda; og gjennem hende fik han ogsaa vide udpaa Sommeren, at Kristine var bleven gift med sin Farbror. Fra dette Øieblik skrev han ikke mere hjem, og det var længe hans Beslutning at forblive i Wien eller reise til Amerika.

Men da han havde gaaet og tumlet med sin store Sorg hele Vinteren udover, kom der over ham en saadan Længsel efter endnu en Gang at se hende og om muligt faa en Forklaring, at han reiste hjem i Midten af Marts.

Mangfoldige Tanker og Uvisheder kjæmpede i ham, da han nærmede sig Hjemmet. Alfred var det altsaa ikke, hun havde elsket; men hvorfor ialverden havde hun taget den Gamle?

Uagtet han ikke svarede mere paa hendes

Breve, var dog Hilda vedblevet at skrive til ham, og saaledes vidste han, at Kristine havde været sygelig i Vinter. Da han gik ind ad Porten i sin Faders Gaard, saa han ikke ned i Kjældervinduerne, men gik lige ovenpaa, forat hilse paa sine.

Fru Bennechen udstødte et Skrig, da hun saa ham; thi hans Hjemkomst var forsaavidt en Overraskelse, som der kun løseligt havde været Tale om, at han kanske kom engang til Vaaren.

„Omforladelse Moder! — jeg burde have telegraferet, —“ sagde Johan.

Fruen saa endnu paa ham med et underligt, spændt Udtryk; men da han kom henimod hende med sit gode, tungsindige Ansigt, mumlede hun, idet hun kyssede ham: „Du er saa forandret Johan! jeg kjendte dig ikke strax.“

Hilda kom nu ogsaa ind og kastede sig om Halsen paa ham: „Velkommen — velkommen — kjære Johan! nei — hvor du er forandret.“

„Siger du ogsaa det?“ spurgte Johan.

„Du er ti Aar ældre; der er jo graa Haar i Skjægget dit, og — ja sandelig! — du begynder at blive skaldet! — Johan!“

Broderen smilede paa sin sædvanlige tunge Maade; men Hilda gav nøie Agt paa

ham; hun syntes, han var saa besynderlig, og hun havde aldrig før lagt Mærke til, hvor meget han haltede.

Da Statsraaden kom hjem, havde han en Samtale med sin Kone i Soveværelset; og ved Middagsbordet var baade han og Fruen saa venlige mod den hjemvendte Søn, at Johan følte sig ganske varm om Hjertet; selv Alfred var elskværdig. Det var hans Plan at tale med Hilda om Eftermiddagen; men Fruen sendte Hilda ud i Byen efter et eller andet, med det samme de havde spist.

I Skumringen sneg han sig da ned ad Trapperne; men da han kom til de totre Trin, som førte ned til Kristines Dør, kom den gamle Beklemmelse over ham — bare usigeligt smerteligere.

Tilsidst tog han sig sammen og bankede paa. En gammel Pige, som han ikke kjendte, aabnede for ham. Det var den Stue, han saa mange hundrede Gange havde drømt om; hvor han havde ladet utallige Scener og Møder med hende foregaa i Tankerne, mens han var langt borte; først fulde af Haab, — siden — da hun var gift — vemodige; og dog havde han bestandig havt en Følelse af, at hun skyldte ham et Regnskab.

Den kjendte Lugt i Stuen vakte alle hans

Erindringer, og det var saa vidt, han fik frem: „Er hun hjemme?“

Pigen saa paa ham: „Madamen er derinde.“

Det for gjennem ham, da hun sagde Madamen. Døren til Kristines gamle Værelse stod aaben. Der var ikke Lys i nogen af Stuerne; men Gaslyset oppe fra Gaden kastede store gule Firkanter paa Gulvet, saaat Doktoren kunde se en, som laa i Sengen derinde.

Han nærmede sig og sagde: „Godaften — Kristine!“

Den Syge reiste sig i Sengen og stirrede paa ham. Johan greb fat i Dørkarmen — var dette Kristine? Men hun udstødte et Skrig og bevægede Armene, forat holde ham fra sig; Pigen lukkede Døren og sagde fortørnet: „Jeg troede, Madamen kjendte Dem!“

„Hvad feiler hende?“

„Det ved jeg ikke noget om,“ svarede Pigen og aabnede den ydre Dør for ham.

Doktor Bennechen steg op de totre Trin. Han havde seet hende, — han havde seet hendes Ansigt tydeligt nok til ikke at glemme det, om han blev hundrede Aar. En ubestemt Rædsel greb ham. I en Fart knappede han

sin Frakke og skyndte sig afsted, forat opsøge Doktor Rohde.

Han traf den gamle Huslæge i sin Armstol læsende Aviser.

„Ei ei! — se den hjemkomne Professor! — velkommen Gutten min! hvorledes har du det?“ — Doktor Rohde sagde endnu du til Statsraadens Børn, som han havde seet voxe op fra smaa af.

Johan svarede ikke paa denne venlige Tiltale, men spurgte kort og aandeløst: „Hvad feiler Kristine?“

„He? — Kristine?“ — spurgte Rohde og tog Brillerne af, „aa — du mener hende i Portnerstuen. Har du seet hende?“

„Ja.“

„Nuvel — saa ved du, hvad der feiler hende“, sagde den gamle Læge alvorligt, „det er et af de styggeste Tilfælde, jeg har havt. Det synes, somom hendes sunde Blod og prægtige Legeme var mer end almindeligt prædisponeret for Giften —“

„Men — men hvem? — hvem har smittet hende?“ — Johan Bennechen var ligbleg, og Sveden piblede frem paa hans Pande.

„Men kjære Gutten min, hvor du tager dig nær af dette!“ sagde Doktor Rohde, som begyndte at forstaa; „det er naturligvis hendes Mand. Han har ligget paa Hudafdelingen to

Gange — vidste du ikke det? — jeg har ham her i Protokollen — et gammelt Svin — ser du! —" og Doktoren begyndte at slaa efter i en tyk Bog paa Skrivebordet.

„Og dette vidste De! — og sagde ingenting! — Fy Doktor Rohde! — det var lumpent af Dem!" — Johan stod med knyttede Næver.

„Kjære Gutten min! — det gjør mig ondt for dig!" svarede den Gamle, „havde du været hjemme, vilde jeg vel sagt det til dig som Kollega. Men du ved selv, at skulde man fortælle alt, hvad man ved af det Slags, saa vilde mange Ægteskaber forpurres — ikke at tale om, at man selv vilde gjøre sig aldeles umulig. Og forresten saa syntes jeg den Gang, at det var en Sag, som din Far var nærmere til at passe —"

„Vil De ovenikjøbet insinuere, at Far vidste det! — aa De er en gammel Cyniker, — det har De altid været! —" Johan Bennechens gode Øine lynede, da han sagde dette, og han gik uden Farvel.

„Stakkels Gut! —" sagde den gamle Doktor og tog fat paa Avisen igjen, „han har nu alle Dage været uheldig."

Johan Bennechens Bekjendte fandt, at Opholdet i Udlandet havde gjort ham yderst besynderlig. Han besøgte ingen, var aldrig

hjemme, gjenoptog heller ikke sin Praxis. Men om Natten eller sent paa Aftenen kunde man træffe ham vandrende med opslaaet Krave, — helst i Gaderne omkring Statsraadens Hus. Derfor mente man, at han holdt sig meget hjemme i Familien.

Men det gjorde han hellerikke. Hele Dagen drev han om i Byens Udkanter, og først, naar det mørknede, nærmede han sig det Sted, om hvilket alle hans pinlige Tanker kredsede.

En Aften mødte han Doktor Rohde, just som denne var paa Veien til Kristine.

„Kom gaa med; du kan hjælpe mig —“ sagde den Gamle, som ganske syntes at have glemt deres sidste Møde.

Johan fulgte; det var ham umuligt at modstaa Lysten til at komme i hendes Nærhed.

Kristine for sammen, da hun saa ham. Men Doktor Rohde lagde sin Haand paa hendes Arm og sagde næsten mildt: „Se saa — lille Ven! nu skal vi ikke skabe os. Livet har været Dem mørkt nok; De skal være glad, om der kommer et lidet Glimt tilslut. Og saavidt jeg kan skjønne, er det al den Lykke, I to kan vente sammen, at de lader Dem pleie af ham den Stund, som er igjen. Se saa — Børn! — snak nu ud!“

Dermed gik „den gamle Cyniker"; men længe laa Johan Bennechen paa Knæ ved Sengen og fortalte hende af sit fulde Hjerte.

I Førstningen forstod hun ham ikke; men efterhvert som han talte, skrumpede den store Umulighed ind; det klarnede mere og mere for hende; Dør efter Dør sprang op, og mens Taarerne en for en trillede ned i Puderne, slog hendes dulgte Kjærlighed berusende varm ud over hendes Sjæl — løftende hende ud af det elendige forgiftede Legeme i en Salighed, hun aldrig havde drømt.

Hun glemte at sige De og alle de fine Ord, man havde lært hende, og gjenfandt sit brede, stærke Bondemaal, idet hun forklarede ham, hvorledes det hele var gaaet til, og bad ham tilgive, at hun saa lidet havde forstaaet ham.

Og de tilgav hinanden, og de udslettede hele Fortiden, forat leve i hinandens Kjærlighed „den Stund, som var igjen".

Fra den Dag overtog Doktor Bennechen Kristines Pleie. Hans Moder saa forskende paa ham, da han fortalte det; og han kunde ikke lade være at iagttage hende ligesaa skarpt. Men det var ham en stor Lettelse, da Fru Bennechen i en deltagende Tone sagde: „Den stakkels Kristine! — jeg er

bare saa bange for, at hun har faaet den slemme Gigt af at bo i Kjælderen; det skal være saa usundt — læste jeg forleden."

Kristine og Johan nævnte aldrig sig imellem Farbror Anders's Navn; og han paa sin Side passede nøie paa aldrig at møde Doktor Bennechen.

De talte ikke meget idetheletaget. Men naar han var færdig med at bytte Omslag og skaffe hende al den Lindring, han kunde, vilde hun gjerne, at han skulde sidde nær indved Sengen. Hun laa da stille og saa paa ham; men hun ligte ikke, naar han saa paa hende; skjønt han høit og dyrt forsikrede, at hun i hans Øine var næsten som før.

Kristine havde hele den Skræk for Sygehuset, som er saa indgroet og saa vel begrundet hos Almuen. Men tilslut fik Doktoren hende overtalt til at lade sig flytte op paa Hospitalet.

Den Dag, som var bestemt til hendes Flytning, var en Solskinsdag i Begyndelsen af April. Posten bragte et Brev fra Oldermanden, som hun med Møie stavede sig igjennem.

„Kjære Kristine! Lensmanden sagde, jeg maatte give skriftlig Klage, og jeg har saa gjort, og nu er min Klage kommen til mig igjen, og du kan tro, at den saa ud, for-

medelst Paategninger og saaledes: Oversendes Rodemeisteren, tilbagesendes Amtmanden, og Veiingenøren, og hele Kleresiet har skrevet paa den, og tilslut var der bare en yrenes liden Plads igjen nede paa den sidste Side, og der skrev jeg: Ganske som jeg ventede — Seehus; men Amtmanden er nok gal paa mig for det. Men det er ikke det værste; men det er godt, at du har det godt, som du skrev sist, for vi har det ikke godt, som jeg ikke vilde fortælle dig før, formedelst jeg vilde ikke bedrøve dig, men nu maa det ud i Pennen, for det gaar nu altfor galt. Far din er Fant — ganske Fant, eier ingenting, alt er strøget med til den Sagen, som din Mand steller med, og desuden er han nu saadan, at han ikke arbeider mere, saa kan du selv tænke, men sidder helst og glor i Væggen. Dette maatte jeg nu fortælle dig, for du maa komme hjem og greie det, for nu gaar det langt over min Forstand, og jeg tror, han mister Ved og Sans; men kan du ikke komme, saa skriv ham noget godt, helst om Sagen

Din gamle Ven
Lauritz B. Seehus."

Kristine lagde sig tilbage i Sengen og græd. I Vinterens Løb havde hun tvunget sig til at skrive fornøiede Breve hjem, og

Oldermanden havde svaret i samme Tone. Nu forstod hun, at de bare havde narret hinanden, og hun fik en mægtig Længsel efter Faderen og Hjemmet og Kysten der vest. Hun satte sig tilrette i Sengen, forat skrive et godt Brev til Faderen.

„Kjære Fader! naar jeg hører, at du har det saa ondt, befalder der mit Hjerte stor Jammer og Skamfuldhed. Thi jeg forstaar nu, at jeg aldrig burde reist fra dig. Men nu maa du tilgive mig og tænke fuldt og forvisset, at jeg har dig saa inderlig kjær i mit Hjerte. Jeg kan ikke komme til dig, for jeg er ikke frisk; men jeg har det ellers godt."

Kristine stansede; hun skrev hvert Ord med Anstrængelse; og hun tænkte, at Gud vilde nok tilgive hende, at hun ikke sagde den fulde Sandhed, for ikke at bedrøve Faderen, der havde nok at bære før.

En Vogn bøiede ind i Portrummet; Pigen kom ind og hviskede: „Doktoren". Det var Hospitalsvognen, som kom, for at hente hende.

Der for en Skræk gjennem hende, og da hun igjen greb Pennen, var det hende ikke længer muligt at skjule noget.

„Nei kjære Fader! det er ikke sandt, jeg har det ikke godt; jeg har det værre end

den værste, og nu henter de mig, for jeg skal dø, og jeg ser dig aldrig mere og aldrig Sjøen og Husene hjemme, hils Oldermanden — Farvel Din Kristine."

Da Doktoren kom hen til Sengen, var hun saa udmattet, at han maatte kvikke hende op med Nafta. Han skrev Adressen paa hendes Brev, derpaa hjalp han til at bære hende ud i Vognen.

Skjønt Flytningen blev foretagen med al mulig Omhu og Forsigtighed, var den Syge dog yderst medtaget, da hun var kommen iseng oppe paa det gamle Hospital.

En lang Stund laa hun med lukkede Øine; men da hun omsider slog dem op, gled der et Smil over hendes Ansigt. Gjennem Vinduet saa hun ud i den klare Foraarshimmel; Solskinnet faldt fuldt ind i det lyse venlige Værelse, som han havde ordnet for hende.

Kristine vendte Hovedet mod Doktoren og sagde: „Nu faar du have saa mange Tak — Johan! her skal blive godt at dø."

Og hun strakte sig i de glatte, rene Lagen og lukkede Øinene igjen.

Men Smilet blev liggende over de vansirede Træk og gjorde hende i hans Øine skjøn som i fordums Dage.

XVII.

Det store Postdampskib, som kom fra Kristiania og skulde helt op til Tromsø, gik ud gjennem Flekkefjorden en regntung Stormnat i April.

Postmesteren havde været oppe og leveret Posten iland ved Bryggen, — det var en liden, beskeden Seildugspose med Aviser og to, tre Breve, som skulde iland i Flekkefjord.

„Faar vi Sjø? — Styrmand!“ — raabte Postmesteren op til Kommandobrættet.

„Jagu faar vi Sjø — Postmester!“ svarede Styrmanden og bøiede sig udover; „jeg skal varsko, naar vi gaar ind til Egersund.“

„Tak —“ brummede Postmesteren og skyndte sig tilbage til sin lune, lille Lugar, hvor der brændte en Parafinlampe med Skjærm.

Der var kommen en stor Udenlandspost ombord i Kristiansand; den trange Kahyt var opfyldt af Sække og Seildugsposer mærkede med et Posthorn. Paa den lille Sove-

sofa laa Pakker opstablede, og Bordet foran Hylden med de mange Rum var bedækket med Breve og Postsager.

Postmesteren, som var en fed, ung Mand med blondt Skjæg, satte sig paa sin Taburet, hængte den guldsnorede Hue fra sig, blaaste i Fingrene og tog fat paa at ordne, kartere, putte i Hylder, pakke ind, lægge store Houge hen i Sofaen, forat faa det fra sig, — arbeidende stille og ivrigt, — benyttende Tiden, mens man var i smult Vande.

I Salonen brændte kun to Lamper halvt nedskruede; indhyllede i Plaids laa nogle Herrer og sov paa Sofaerne. Der var stille i Damekahytten, hvor de sov saa godt, de kunde, gruende for det Øieblik, da man atter skulde stikke ud udenskjærs.

Maskinen arbeidede med tunge, taktfaste Slag, som bragte Agterskibet til at sitre jævnt. Et Lampeglas slog med irriterende Regelmæssighed smaa hurtige Slag mod et eller andet af Messing; medens en utrættelig Fodgjænger oppe paa Halvdækket vandrede frem og tilbage — frem og tilbage henover Hovederne paa dem, der vilde sove.

Stormen kastede ned fra Fjeldene og hylede i Riggen; men der var ganske sjøstilt i den trange Fjord. Styrmanden raabte ned

i Lugen, at de maatte surre og forsyne alting forsvarligt nede paa Mellemdækket, før de stak ud i Søen.

— Inde i Postmesterens lune Lugar laa Brevene og flød mellem hverandre. Han skubbede den vidtløftige Nordlandspost tilside og ordnede Poserne for de nærmeste Stoppesteder. Der var Breve af alle Slags og med de forskjelligste Udskrifter: kluntede skjæve Bogstaver, der bedækkede hele Siden; smaa fine Dameskrifter som Flueben henover det glatte Velin; store dumme Embedsskrivelser i Karduspapirkonvoluter forseglede med Lak og portofri; Lotterisedler og Kjærlighedsbreve, Rykkerbreve og Pengebreve — en hemmelighedsfuld Rede af Overraskelser, Skuffelser, Vrøvl, Sorg, Ruin og uventet Lykke var den lille lune Lugar, hvor Postmesteren rolig og flittig lod Brevene glide mellem sine fede Fingre.

Skibet begyndte at tage lange Duvninger, saa Postmesteren forstod, de vare ude mod Mundingen af Fjorden. Han gjorde alt istand, saa godt han kunde, idet han lagde det meste paa Gulvet, saa kunde det ikke falde ned. Derved fik han Sofaen fri, og med den lille Seildugspose for Egersund i Haanden satte han sig til at sove i Hjørnet

af Sofaen, medens Lampen svingede frem og tilbage i sin Ballance.

Elendigheden i Damekahytten begyndte igjen; man hørte dem stønne derinde, hvergang Opvartningspigen gik i Døren. Den utrættelige Fodgjænger sad tilintetgjort og kastede op paa sin egen Frak; han var bitterligt skuffet; thi en af hans Venner havde indbildt ham, at man umuligt kan blive søsyg, naar man bare holder sig i frisk Luft og stadig Bevægelse.

Herrerne, som sov i Salonen, maatte trive i Bordpladen, for ikke at falde i Spyttebakkerne, og den klirrende Lyd af Lampeglasset var afløst af hundrede smaa, utaalelige Lyd, der gjentog sig, efter som Skibet hev i de lange Søer.

Det knagede og knirkede i Salonens Træværk, naar det duvede ned i den ene Side, og alle Restauratørens Kopper, som hang i Rader under Taget ude i Restaurationen, klirrede mod hverandre. Derpaa reiste Skibet sig og faldt over i den anden Side, og alle Kopperne raslede med. En Tabouret og et Par Spyttebakker kom paa Farten inde i Salonen, — rasede først ned i den ene Side og saa over i den anden; en Dør sprang op og stod og slog taktfast frem og tilbage, me-

dens Maskinen arbeidede med Anstrængelse, snart knurrende dybt nede, snart bragende og rystende med skrækkelig Allarm, naar Propellen et Øieblik kom helt op i Vandskorpen.

— Men inde i Postmesterens lune Lugar sov Brevene i fredelige Pakker, og Mesteren sov med Egersundsposen i Haanden; og alle de langs Land og Strand, som skulde have Brevene, laa og sov hver paa sin Kant — undtagen en og anden, der gik urolig op og ned udover Natten, ventende den afgjørende Efterretning, mens han lyttede efter Stormen og beregnede, at Posten kanske blev forsinket.

„Postmester!“ — raabte Styrmanden ind ad Døren, „nu gaar vi ind til Egersund.“

„Her er den!“ — for den anden op med Posen i Haanden.

„Haahaa! De har nok faaet en god Lur!“ lo Styrmanden, „holder De Dram, saa holder jeg Øl?“

„Javel —“ mumlede Postmesteren halvvaagen.

Styrmanden kom strax igjen med Flaske og Glas. Der var netop saavidt Plads, at han kunde faa lukke Døren efter sig.

„Et Hundeveir!“ sagde han og rystede

sig; Søvandet drev nedad Olieklæderne hans og blinkede i klare Draaber i hans krøllede Skjæg, mens han drak.

Der lød en liden skarp Klokke inde fra Maskinrummet.

„Heisan!“ — raabte Styrmanden, satte fra sig Flasken og løb; „er vi alt inde.“

Postmesteren reiste sig og strakte sig saa godt det lod sig gjøre, fik fat i den guldsnorede Hue og gik op med Posten.

Dagen brød just frem — kold og vaad med et trist graat Lys. De nøgne Fjelde vare ganske sorte i den tykke Stormluft, og Regnet faldt stridt og tæt.

Egersund var snart expederet; og medens Dampskibet gik videre paa sin lange Reise, sad Postmesteren atter og ordnede sine Pakker og Poser.

Men da det blev Dag, aabnedes alle disse Pakker og Poser, som var bragte iland langs Kysten, og Brevene spredtes ud over Land og Strand. Og den, som havde ventet Brev, fik ikke noget; og den, som stod op om Morgenen og hverken tænkte paa Brev eller Post, sad før Middag og lo eller græd over et Stykke Papir.

Men enten de ventedes eller de ikke ventedes, saa fandt Brevene frem til sin

Mand; og fra Postmesterens lille, lune Lugar spredtes over Land og Strand en Sværm af Overraskelser, Skuffelser, Vrøvl, Sorg, Ruin og uventet Lykke, medens Dampskibet arbeidede videre og videre nordover, og den søvnige Postmester kom op med en ny Pose ved hvert Stoppested.

XVII.

Klokken var allerede ti om Formiddagen; men Njædel Vatnemo havde endnu ikke taget Haand i Arbeide.

I Stuen, hvor han sad, var Gulvet sort som Jord, Sengen fuld af graa Halm med et Par Filletæpper; Dørklinken var faldet af, saa Døren til Kjøkkenet var halvaaben, og i Skorstenen stod en svart Kaffekjedel paa to-tre Torvglør.

Njædel sad og stirrede sløvt ud gjennem de smaa Ruder. Han var ikke halvfærdig med Vaarvinnen, og det var midt i April. De svære Lemmer hang slapt ned paa ham; det filtrede Skjæg var blevet graat omkring Munden, og Ryggen var mere kroget end før. Der laa en dump Hjælpeløshed over den hele Kjæmpekrop, der sad saaledes sammenfalden i den lave Stue, mens Regnet faldt tungt derude, og Vinden knurrede i Skorstenen.

Hans Tanker gjennemløb den lille Ring, hvori de havde løbet nu i snart to Aar. Det var denne „Sagen", som der aldrig blev Ende paa.

Alle de Penge, som var gaaet med, alle Broderens gode Ord og Løfter, alle de Haab og alle de Skuffelser, alt dette, som havde holdt ham i Spænding gjennem den lange Tid, — det begyndte nu at lamslaa ham, — som en dunkel, hemmelighedsfuld Magt, med hvilken han kjæmpede i Mørke, uden at forstaa.

Oppe i Fjeldene havde han havt Stenskredet at slaas med. Men det var da en ærlig Sag, og da han havde tabt, saa var den Ting ude. Men hernede blev han forfulgt af noget andet. Hvor han vendte sig, tørnede han mod noget koldt, blødt, som ikke lod sig knuse og ikke gav efter. Han mødte det, naar han kom til Kirke, og Folk veg afveien for ham; ved Thinge, naar det ved alle Leiligheder blev ham noteret, at han havde været under justitiel Tiltale; naar han vilde gjenoptage Arbeidet paa Grøften, var det der igjen; — han var bunden; der laa ligesom et Forbud i Luften, og han blev ved med at gaa og stelle og søle med Fjøs og andet Kvindfolkarbeide uden at skaffe sig Hjælp.

Som han sad og saa udover, kunde han knap skimte Linien efter den halvfærdige Grøft længer. Den havde været hans store Plan, da han kom til Krydsvig. Den Grøften skulde sætte Grændse mod Sandet og beskytte hans Gaard mod Sandflugten. Det havde ogsaa været hans Tanke at plante Pil og Marehalm dernede, saaledes som han havde læst om i Bladene.

Nu laa det og faldt sammen, medens Børevigsfolkene vare flittige paa Taren og skar op Udmarken hans med dybe Hjulspor, saa Sandet fik endnu mere Magt.

Lodsoldermand Seehus kom ind fra Kjøkkenet. „Goddag Njædel! — her er Brev fra Kristiania."

Njædel saa op og smilte. Kristines Breve var hans eneste Glæde.

„Vil du have Kaffe — Oldermand?"

„Nei Tak —" svarede denne; han havde ingen Tillid til Njædels Kaffe.

Han aabnede Brevet og studsede over de besynderlige skjæve Linier og den usikre Skrift; desuden var Blækket løbet ud i Flækker, hvor hendes Taarer vare faldne.

Han læste det op, stansede og læste igjen — det korte Brev, som indeholdt saa meget.

Njædel sagde ikke et Ord; men han blev

tilslut ganske hvid i Ansigtet. Da Oldermanden lagde Brevet fra sig, tog han det og satte sig til at stirre i det, skjønt han ikke kunde læse Skrift.

Men det havde længe smaakogt i Oldermanden, han reiste sig heftigt og raabte: „Der er noget Fanteri i dette — Njædel! saa sandt jeg hedder Lauritz Boldeman Seehus, er der noget Fandens Spilfægteri i hele Stellet. Jeg tror ikke paa Bror din — jeg! — det er saameget, du ved det! — Først gik han og fortalte os, at Kristine hun vilde plent have ham; hun var bare ræd, du skulde have noget imod det. Saa fik han os til at raade og besnakke hende; og saa indbildte han os, at alt var Fryd og Glæde. Men jeg har længe mærket paa Kristine, at —" længer kom han ikke; thi Maalet svigtede ham, og han gik sig en Tur ud i Kjøkkenet, hvor han snød sig et Par Gange med stort Rabalder.

„Nei — nei — nei —" svarede Njædel og rokkede med Hovedet; „du maa ikke snakke ondt om han Anders; hvis du bare kjendte ham, —"

Døren til Gaarden blev forsigtigt aabnet, og Søren Børevig listede sig ind i Kjøkkenet.

„Hvad vil du?" skreg Njædel og for op.

Søren nærmede sig forsigtigt holdende sig nær til Oldermanden.

„Jeg vilde bringe Hilsen og godt Budskab“, sagde han fredsommeligt, „fra Kjendinger i Amerika. Jeg har ogsaa faaet Brev idag.“

Njædel gjemte i en Fart Kristines.

„Der er nu først Hilsen fra Søster til Oldermanden; hun er bleven Enke, — det ved du vel?“ fortsatte Søren blidt.

Nei — Oldermanden vidste ikke det. Søren Børevig tog nu Brevet frem, som var fra hans Broder, og læste: „Misstress Johnson — Søster til Oldermanden paa Krydsvig beder mig hilse, om han ikke vil komme over til Amerika og bo i Huset hos hende eller tage Land tæt ved.“

„Det har jeg saamænd mange Gange tænkt paa,“ — mumlede Oldermanden.

„Saa var der ogsaa noget til dig — Njædel! —“ blev Søren ved og ledte i Brevet.

„Jeg har ingen Kjendinger i Amerika,“ svarede Njædel kort.

Søren smaalo: „Har du ikke længer Minne? Her staar det: Der er ogsaa en Pige hos Misstress Johnson fra Krydsviggaarden; hun hedder Ane, og hun vil, at jeg skal skrive Hilsning hjem til Njædel Vatnemo, at hun har det godt, og at Gutten hendes trives vel og har rødt Haar ligt Far sin.“

Njædel saa op og betænkte sig lidt, sagde derpaa stille: „nei — har han rødt Haar!“

Søren saa fra den ene til den anden og fandt, at Øieblikket var gunstigt.

„Du er kanske ikke færdig med Vaarvinnen — Njædel?“ begyndte han varsomt.

„Hvad skiller det dig?“ — for Njædel strax op igjen.

„Nei — nei —, det kan du have Ret i. Men det er nu saa, Naboer holder gjerne lidt Øie med hverandre. Det var jo syv og tyve hundrede Species Daler, du gav for Gaarden — hm?“

Njædel bare brummede lidt.

„Jeg snakkede med Sagfører Tofte, han var her forleden Dag,“ fortsatte Søren og saa ligegyldigt ud af Vinduet; „han mente, du var ikke saa lidet skyldig paa Gaarden.“

„Lad mig være i Fred — Søren,“ raabte Njædel truende.

„Naa — naa —“ mente Oldermanden, „lad Søren komme frem med det, han bærer paa, for du kan da se, det er noget. Naa — Søren! — snak ud!

Søren Børevig ligte aldeles ikke disse to; de forhandlede ikke efter hans Hoved; men det maatte til: „Ja — jeg mente, at siden Njædel eier saa lidet i Gaarden, kunde han kanske have Lyst til at sælge.“

„Hvad byder du?“ — spurgte Njædel.

„Hæ — jeg har jo ikke sagt, at jeg netop vilde —“

„Hvad byder du? — gjentog Njædel.

„Femogtyve hundrede Daler.“

„Det gaar ikke an!“ — raabte Oldermanden forarget, „det er jo netop saa vidt, at Njædel kommer ud af Gjælden. Desuden er her dobbelt saa stor Indmark, som da han kjøbte; — nei Søren! — jamen faar du strække dig længer — Far!“

„Jeg tager imod Tilbudet,“ sagde Njædel og stak Haanden frem, „Handelen er sluttet.“

Oldermanden vilde gjøre Indvendinger; men Njædel stansede ham. Søren Børevig var aldeles forvirret; dette var ikke hans Maade — langtfra. Imidlertid drog han frem et Dokument i Avispapir: „Det var — det var kanske ligesaagodt at have det skriftligt. Her har jeg — hm! — noget, som de kalder for en Kjøbekontrakt, hvis —“

„Du er en betænkt Mand,“ sagde Njædel haansk; „kom med Pennen — Oldermand.“

Det hjalp ikke, hvad Oldermanden sagde. Den anden tog Pennen og malede nogle tykke Stolper, som skulde betyde Njædel, mere blev der ikke Plads til; men det blev anseet for tilstrækkeligt.

Derpaa tog han sin Vadmelstrøie, satte

Hatten paa Hovedet og gik ud af Stuen med tunge Trin.

„Du skal lade Handelen gaa omigjen, hvis han trænger paa det; for han er ikke rigtig i Hovedet," sagde Oldermanden, før han fulgte efter.

Søren Børevig foldede Kjøbekontrakten sammen og stak den til sig med en Mine, som Oldermanden lykkeligvis ikke saa.

Njædel gik foran, Oldermanden bagefter opover Bakken. Da de kom op, sagde Oldermanden: „Jeg mener, du faar følge med mig til Amerika."

„Med to tomme Hænder," svarede Njædel mistrøstig.

„Med slige Næver som de kan du reise langt", svarede Oldermanden, „jeg for min Del har god Lyst. Det, jeg eier, staar hos en god Mand, og Huset er solgt i en Haandevending. Kom — Njædel — her er vi færdige. Jeg betaler for dig, indtil du kan begynde at tjene noget. — Og desuden! — derover har du jo en Gut, — og etslags Kone ogsaa, hvis du vil; — kom!"

Njædel var stanset og stod og stirrede udover.

Heroppefra saa det smaat ud — det, han havde udrettet i disse Aar. Han fulgte Gjærderne om Agrene sine; han kjendte hver

Sten, der laa, og han mindedes Arbeide efter Arbeide, som han havde slidt med.

Dernæst saa han udover Landet og den halvfærdige Grøft; og hans Sind blev alt bitrere, mens han tænkte paa alle sine Planer fra det første, han kom her. Saa mindedes han ogsaa den store Ane og den lykkelige Tid, da Kristine var hjemme og alt gik godt. Udover Sandet med den skinnende Krands af Brændinger vandrede hans Blik. Havet laa graat og haabløst for ham, stængende med tykke Skoddebanker for Tanken, der vilde vestover.

Og ligesom den tunge Regnluft blev alt tættere, eftersom Stormen gav sig, saaledes sænkede der sig Mismod over ham efter den stærke Opbrusning, i hvilken han havde solgt Gaarden og var gaaet fra det hele.

Men i al sin Kummer over Kristine, over sig selv og sit spildte Liv, i al den Tyngsel, som rugede over ham, var det, somom der kom en liden Rift ved Oldermandens sidste Ord. Midt i det mørke trøstesløse graa, han stod og stirrede i, skimtede han ligesom et lysere Punkt; og Straaler kom og samlede sig paa det, indtil det skinnede, og han saa, at det var et Barnehoved — en liden, hvid Nakke med rødt, krøllet Haar.

Han drog en lang Pust og saa sig for-

undret om. Det havde han aldrig tænkt paa; der var endnu noget at knytte et Haab ved.

„Vil du være med? —“ spurgte Oldermanden igjen.

„Ja —“ svarede Njædel og rettede sig helt op, „men først vil jeg ind til Kristiania og se Kristine og faa Greie paa Sagen!“

„Aa nei! — kan det nu ikke være det samme med den Sagen —“

„Jeg vil bare, de skal sige, at jeg havde Ret,“ svarede Njædel, og det lyste op i Øinene hans.

„Jaja —“ svarede Oldermanden føielig, „der gaar vel Emigrantskibe derfra ogsaa nu om Vaaren.“

I sit stille Sind tænkte Lodsoldermanden, at igrunden var det sletikke saa galt at komme til Kristiania. Først for Kristines Skyld; men dernæst havde han et hemmeligt Haab om, at derinde i Hovedstaden maatte det vel tilslut lykkes ham at faa Tag i den, som stod over alle Lensmænd, Rodemeistere og Kafteiner. Det skulde dog være morsomt at vide, om det gik an i Norges Land og Rige at lade en Vei ligge slig som denne. —

XVIII.

Kristine havde ikke ligget længe paa Sygehuset, før det viste sig, at hun maatte dø snart. Sygdommen, der i saa kort Tid havde ødelagt hendes stærke Legeme, slog sig paa Hjernen; og efterat hun havde ligget et Døgn uden Bevidsthed, sluknede hun sent en Søndag Aften.

Johan havde været hos hende til det sidste; og da alt var forbi, vandrede han nedover Gaderne — med Kraven opslaaet, som han pleiede, uden at ændse nogenting.

„Godaften — Doktor Bennechen!“ sagde Kammerherre Delphin, som just stod i Begreb med at aabne sin Gadedør; „kom gaa op med mig og tag Dem en Cigar og et Glas Vin.“

Snurrig Fisk — den Doktor Bennechen, tænkte Kammerherren, da den anden bare gik videre uden at give en Lyd fra sig.

Han tændte sin Lampe, da han kom op,

trak Kjolen af — Kammerherren kom fra et Selskab —, og iførte sig sin Slobrok. Da han dernæst havde faaet sin Cigar tændt, drak han et Glas Vin, og begyndte saa at vandre op og ned i sine to smukke Stuer, medens han tænkte over Dagen.

Siden hint store Høstbal hos Falck-Olsen var hans Forhold til Hilda Bennechen blevet altid mere fortroligt. Men i den senere Tid — hele Vinteren igjennem havde hun igjen trukket sig tilbage fra ham. Vistnok kunde han endnu en enkelt Gang faa hende ind paa den gode gamle Tone, men bare for et Øieblik; saa stødte hun ham fra sig paa en underlig sky Maade, som han ikke kunde forstaa.

Kammerherre Delphin slog Asken af mod Ovnen og tænkte paa andre Ting.

Iaften havde hun sagt ham rent ud, at hun ikke længer vilde spadsere med ham, helst slippe for at danse med ham —

Atter slog han det væk, og det kom igjen, indtil han stansede foran Speilet og saa sig selv stivt i Øinene: „Men Georg! — hvad er der iveien med dig?"

Han slog Skrivepulten op og skrev hurtigt:

„Kjære Georg! — det gjør mig meget

ondt at erfare, at ogsaa du, — til hvem jeg havde saa god Tro, er gaaet i Hundene. Thi:

„Wer zum ersten Male liebet
— Sei's auch glücklos, ist ein Gott.
Aber — wer zum zweiten Male
Glücklos liebt, — der ist ein Narr.

„Og Madame Børresen har fortalt mig det hele: du er forelsket.

„Se — det skulde jeg nu endda lade gaa. Men at du er forelsket i en ung Abinde med Hundeøine og flad Næse — det tyder paa en Depravation af de ædlere Organer, og det gjør mig bitterligt ondt for dig.

„Var du endda en hel Mand; men det er du ikke, og det ved du selv; thi du mangler mig. Men var du os to, saa vilde jeg sige til dig: Det er ret — Gutten min! det er den allerbedste Lægedom for dig, — den eneste Maade, hvorved du kunde redde Stumperne af dit fillede Liv. Tag hende — jo hæsligere jo bedre; gaa lige ind i Salonerne med hende og sig det høit: Mine Damer og Herrer! — jeg er stolt over, at hun har valgt mig. Da vilde der kanske endnu være Haab for dig; da var du ikke længer den elendige Pjalt, du er og forbliver at være i al Evighed — Amen!"

Han kastede Pennen fra sig og tømte Glasset, som stod for ham. —

Johan Bennechen var kommen til at passere Wergelandsveien, fordi han havde gjort en stor Bue helt opover i Homannsby, da han kom fra Hospitalet. Men nu dreves han halvt af Vane henimod sin Faders Gaard, for at gjense — nu da alt var forbi — de lave Kjældervinduer, hvor han havde elsket og lidt saameget.

Da han nærmede sig, saa han en Mand, som puslede ved Gadedøren. Doktoren kjendte strax Mo og vilde gaa forbi. Men han blev opmærksom paa, at Mo af og til tog et Trin til Siden og ikke syntes at kunne finde Nøglehullet.

Johan Bennechen forstod, at Manden var fuld, og tiltrods for den Væmmelse, han følte for dette Menneske, gik han dog hen og hjalp ham ind.

Anders Mo var ikke mere fuld, end at han mærkede, hvem det var.

„Ja — Doktoren er en snil Mand," begyndte han i sin ydmyge Tone, „rigtig en snil Mand; det siger Kristine ogsaa —"

Men da han nævnte hendes Navn og paa samme Tid vilde lægge sit Ansigt i de andægtige Folder, blev Johan saa gal, at han greb ham i Skulderen og rystede ham.

„Hun er død!" — raabte han gjennem

Tænderne; „og det er du, som har dræbt hende!“

Mo skyndte sig indenfor og fik sat Nøglen i paa Indsiden, forat laase Porten efter sig; han rystede paa Hovedet og mumlede i Ørsken: „Ah — ah — stakkels Kristine! er hun død? hvem skulde nu troet det, — hverken Statsraaden eller Fruen —“

„Bland ikke min Fars Navn ind i Deres Forbrydelse!“ — raabte Johan og satte Foden mod Porten.

Der gik et Glimt over det halvdrukne Ansigt. Den Gamle trykkede lempeligt Porten i, saa der bare blev en smal Stribe aaben. Gaslyset faldt lige ind i det blege Ansigt med de lange falske Smilerynker ved Munden og det sølvhvide Haar bag Ørerne, og med tydelig, halvhøi Stemme sagde han: „Baade Statsraaden og Fruen vidste det; men de vilde, jeg skulde have hende, forat du ikke skulde faa hende!“ — og med en ubeskrivelig Grimace af Ondskab stak han Tungen ud, idet han hurtigt smækkede Porten i og dreiede Nøglen to Gange om.

Johan Bennechen var tumlet tilbage mod Gaspælen; en lang Stund stod han som lamslaaet.

En Gut med en Stige kom løbende nedad Fortouget: „Aa — Omforladelse Di! vil Dem

ikke slænge Dem mod Væggen lidt; jeg skulle sløkke Gassen."

Doktoren gik afsted, somom Jorden brændte under ham. Det lysnede i Øst, først graat, siden rødere og rødere, indtil Solen gik op; — en venlig, straalende Vaarsol — det var den første Mai — skinnede over Hustagene og forgyldte Kirketaarnene.

Han blev ved at gaa og gaa; kom helt udover i Gamlebyen, vendte om og gik tilbage — bestandigt stirrende ned for sig, gjentagende de samme Tanker, de samme Tvivl.

At Moderen kunde have vidst det; — saa stygt som det var at tænke saa ondt om sin Mor, saa kunde han dog nok tænke sig en saadan Mulighed. Hun var jo saa over al Maade ængstelig for alt, hvad der kunde ligne Skandale.

Men Faderen — den store, ædle Mand — umuligt! — det kunde han ikke tænke sig. Mo var jo fuld, en ren Djævel desuden; han havde sagt det bare af Ondskab.

Men hvad hjalp det altsammen. Tvivlen var der som en gloende Plet, der brændte og brændte i ham, saa han følte, der maatte Vished til. Da han havde taget den Beslutning at gaa lige op til sine Forældre og spørge dem aabent, blev han roligere. Imid-

lertid kunde der ikke være Tale om at søge dem endnu paa et Par Timer, og Doktoren drev udover mod Bryggerne, hvor Dagen allerede var i fuld Gang.

Arbeidsfolk og Sjauere kom nedover mod Havnen; Læregutter løb afsted til Værkstederne med det lille Kaffespand og Smørogbrød i Papir. Fabrikpiger raabte efter hverandre og slog Følge — leende og fortællende Historier fra Natten, medens søvnige Konstabler gik og ventede Afløsning.

Det var en eiendommelig ensartet Befolkning, der færdedes paa denne Tid, fattige og tarvelige Skikkelser. En enkelt velklædt Herre, som havde tilbragt Natten ude, listede sig hjemover med Halen mellem Benene — bleg og skamfuld i den klare Morgensol.

Og imidlertid sov de fine Kvarterer opover Byen for nedrullede Gardiner og lukkede Porte. Det var en ophøiet, majestætisk Søvn, som vederkvægede dem, der vaagede over Staden, over Staten, over Folket og dets Klenodier; og hvor klar end Morgensolen var, kunde den dog ikke klare det Mysterium, at de, som sov, var de, som vaagede; og de, som vaagede, var de, som der vaagedes over af dem, som sov. Men Travlheden

greb om sig i Smaagaderne, langs Kaierne og udover Havnen.

De smaa Dampbaade peb og pilede afsted; et Stykke udpaa laa et af de store Dampskibe vestenfra og ventede, til Havnebetjentene fik arrangeret en Plads ved Bryggen. Fiskere kom ind; og de, som alt var komne, kjæglede med Opkjøbere og tykke Kjærringer med store, flade Kurve.

Johan Bennechen gik udover mod Fæstningsbryggen; der laa et stort, grønt engelsk Dampskib. Dampkranen arbeidede; Folk løb frem og tilbage; Tønder og Ølkasser stod langs Kaien, og i en særskilt Pyramide var solide Kasser opstablede med norske Navne og amerikanske Adresser malet paa Siderne.

Ud af en Gruppe af Mænd og Kvinder med Børn og nye Vadmelsklæder kom en høi, tynd Fyr i kuløret Skjorte og Vaarfrak.

„Godmorgen — Johan! — er du saa tidligt oppe. Kjender du mig ikke?"

Johan kjendte ham strax; det var en gammel Skolekammerat, han ikke havde seet i mange Aar.

„Hvor har du været saalænge?" — spurgte han.

„I Amerika — Gut!" — svarede den anden flot; „Emigrantagent — prægtige Affærer! — men Fandens meget Klat og Bryderi.

Her staar jeg nu ganske fast — ser du! For paa Billetterne, som disse Folk har kjøbt, staar der: norsk Læge medfølger; og nu gjør han Vrøvl, den Fyren, jeg havde tinget. Men — du er jo Doktor — Johan! come along! — gode Vilkaar — hør her!"

Agenten udviklede alle Fordelene i en rivende Fart; og mens han snakkede, syntes hans egen Ide ham saa ypperlig, at han sluttede med at sige: „Altsaa er det afgjort; Forretningen sluttet; se her er den nye Doktor — Folk!"

Johan maatte smile over sin Ven; men imidlertid svarede han hverken ja eller nei. Naar alt kom til alt, var det vist det klogeste, han kunde gjøre.

Klokken nærmede sig syv. Han lovede at give nærmere Besked udpaa Dagen og begav sig derpaa opover mod sin Faders Hus.

Nu begyndte det ogsaa at blive livligt i de finere Kvarterer. Butikerne bleve feiede og Speilglasruderne gnedne. Nogle brave Borgere i Carl Johans Gade stak Flagstænger ud gjennem Tagvinduerne; thi man ventede Kongen udpaa Dagen.

„Hvem er det?" — raabte Fru Bennechen, da Johan bankede paa Døren til Soveværelset.

„Det er mig — Johan; jeg maa tale med Far."

„Nei — nei — Johan! — du maa ikke komme ind;" — men han trykkede Døren op.

„Men Johan da!" raabte Fruen fornærmet og traadte bagom Sengeomhænget; hun var i Negligée; men Statsraaden laa endnu i Sengen.

„Ja — undskyld! — men jeg maa snakke med Eder;" hans Hjerte bankede, saaat han neppe kunde tale, „jeg kommer, forat spørge dig — Fader! — om du eller Mor vidste noget om Mo's Sygdom, dengang han blev gift med Kristine?"

Efter en liden Pause begyndte Statsraaden: „Jeg finder din Opførsel høist upassende —"

„Svar mig! — svar mig!" — raabte Johan.

Statsraad Bennechen reiste sig overende i Sengen og prøvede at se imponerende paa sin Søn. Men det vilde ikke lykkes ham i Natskjorte, med det tynde, graa Haar strittende ud til alle Kanter. Havde han været i sin fulde Glands, vilde han kanske endnu have klaret Situationen; men som han sad der i Sengen — som en ganske almindelig ubarberet ældre Herre, faldt pludselig hele Sønnens umaadelige Respekt sammen som

et Korthus, og med en Kulde, som næsten forfærdede ham selv, sagde han: „Far — Far! — jeg har taget feil af dig!“

Men nu gjenvandt Fruen sin Aandsnærværelse: „Vil du behage at være artig mod din Fader — Johan! og hør saa et Øieblik fornuftigt paa mig. Du ved bedst selv — som Læge, at den Sygdom, du hentyder til, er af den Beskaffenhed, at anstændige Folk ikke nævner den —“

„Det er det netop!“ — for Sønnen op, „jeg har mange Gange tænkt paa det! — at den værste Sygdom af alle faar Lov til at snige sig omkring — incognito, fordi det ikke er anstændigt at nævne den. Aa — du ved ikke, hvad du har gjort — Mor!“

„Hvad jeg har gjort! men er du da gal Gut!“ — raabte Fruen opirret; hun kunde slet ikke sætte sig ind i, at det var den Klodrian — Johan, som kom her med denne Dommermine.

„Adelaide —“ sagde Statsraaden forsigtigt henne fra Sengen.

Men Johan fortsatte ganske roligt; — efterat han havde faaet Vished, kjendte han sig næsten som udslukt: „At I vilde forhindre mig fra at faa hende, det kan jeg forstaa; og det kunde jeg kanske tilgive

Eder; men at I lod hende gaa saaledes i Fordærvelse — aa — I ved ikke, hvad det Menneske var værdt, og hvad hun led. Nu er hun død, og jeg reiser iaften — Farvel!"

„Hvorhen?" spurgte Moderen.

„Til Amerika," svarede Johan i Døren.

„Til Amerika! — paa ingen Maade! — Daniel!" — raabte Fru Bennechen.

„Dette er en alvorlig Sag; lad os fremfor alt være rolige," sagde Statsraaden.

I Stuen kom Hilda halvklædt løbende efter Broderen; hun havde fra sit Soveværelse hørt det meste af Samtalen.

„Johan — Johan!" — raabte hun halvhøit, „hvad er det? reiser du bort igjen?"

„Ja Hilda! — nu reiser jeg for bestandigt — til Amerika. Det bliver ondt for dig Stakkel —" han tog hende ind i sine Arme.

„Ak — ja — ja!" — hulkede Hilda; „kan du ikke tage mig med?"

Hun sagde det uden at mene stort med det; men Broderen greb det strax; og da Hilda indvendte, at hun aldrig vilde faa Lov af Moderen, svarede han haardt: „Aa — det er jo bare de to mislykkede, som gaar. Desuden spørger vi ikke nu længer om Lov. Kom følg med og hjælp mig, indtil du finder noget bedre."

„Nei — men Johan! — er det virkelig dit Alvor?“

„Hvorfor ikke? — hvad skal der blive af dig herhjemme? — gift bliver du neppe — undskyld Kjære! og til at arbeide er du for fin. Du passer netop for Amerika.“

Idetsamme kom Fru Bennechen ind fra Soveværelset. „Ah — se, du er ikke gaaet endnu — Johan! — det var godt, jeg fik snakke med dig.“

„Hilda reiser med —“ sagde Johan.

Fru Bennechen gjorde en Anstrængelse for at le: „Naa det fornøier mig at høre; det hele var altsaa Spøg; ja jeg tænkte det nok!“

„Nei Mor! det er Alvor,“ svarede Johan tørt, „Hilda! gaa ind og pak dine Sager; vi gaar ombord iaften.“

Hilda var saa forvirret, men alligevel saa slaaet af den myndige Tone hos den ellers saa forsagte Broder, at hun adlød og gik ud.

„Hør nu Johan!“ — sagde Fru Bennechen og stillede sig midt foran ham, „er du gal, eller er du bare fuld? tror du, din Fader og jeg vil lade os paaføre en saadan Skandale?“

„Jeg henter Hilda iaften; og er hun ikke færdig, saa kan du forberede dig paa en større Skandale —“ han gik mod Døren.

Fru Bennechen udstødte et Skrig og lod sig falde i en Lænestol.

„Men Johan!“ — raabte Statsraaden, som kom ind med Benklæderne i Haanden; „hjælp dog din Moder; du ser, hun er besvimet.“

„Hun er ikke besvimet,“ svarede Johan.

Dermed gik han sin Vei.

XIX.

Emigrantagenten gned sig i Hænderne over sit Held med Doktoren, medens han stod og iagttog Dampskibet vestenfra, som nu halede ind til Kaien og lagde sig forenom det engelske.

Hans skarpe Øie, som overalt var paa Jagt efter Udvandrere, opdagede strax Njædel og Oldermanden; og saasnart de vare komne iland, borede han sig frem til dem.

„Emigranter — ser jeg?“ — sagde han og hilste.

Lodsoldermanden hilste igjen; men da Agenten greb efter en Sæk, han gik med i Haanden, kunde han paa ingen Maade tillade, at den fine Herre uleiligede sig med hans Tøi. Imidlertid snakkede Agenten uophørligt, medens han førte dem ud af den Sværm, som havde samlet sig ved det ankomne Skib; Njædel fulgte, men betragtede det hele med afgjort Mistro.

„Se der — der ligger Deres Skib; first class — altogether! — har De Billetter?“ — spurgte Agenten.

„Nei —“ svarede Oldermanden.

„Very well! — Billetter udstedes ombord; værsaagod — stig paa!“

„Hvad Tid gaar Skibet?“ — spurgte nu Njædel.

„Imorgen tidligt,“ svarede den anden. Og i en Fart, saa det svimlede for Njædel, udviklede han alle Fordelene ved sin Linie; — hvor heldigt, at de netop traf ham; — og hvor bekvemt, at de nu kunde gaa lige ombord og slippe Udgiften med Logis iland.

Dette sidste slog dem begge, og de fulgte ombord med Agenten, som i Løbet af et Kvarter skaffede dem Køier forud paa anden Plads, besørgede Billetter, tog imod Forudbetaling, kvitterede og sluttede med et Klask i Hænderne: „all right! first class — altogether!“

Da nu dette var iorden, gik de iland; men Njædel hviskede til Oldermanden: „Bare han ikke var en Fant — den fine Fyren; han snakkede saa fort.“

Men Oldermanden lo overlegent og sagde, at det var amerikansk. Nu gjaldt det bare at faa Greie paa Sagen og saa finde Kristine paa Sygehuset. Njædel vilde, de skulde

gaa lige til Kongen; men Oldermanden lo igjen af ham og begyndte derimod at spørge alle, de traf, om Veien til Departementet.

Men han var ikke heldig; de fleste lo eller svarede med en Vittighed; andre blev staaende, forat glo efter dem. Det var ogsaa et usædvanligt Par: den lille rødkindede Oldermand i gul Søtrøie og Pelshue, og den lange, krogryggede Kjæmpe med det vilde Skjæg og de underlige lyse Gutteøine.

De begyndte at føle det selv, da de kom op i de finere Gader; Oldermanden spurgte ikke længer saa freidigt, og da de kom til Hjørnet af Posthuset, sagde han modfaldent: „Jagu er hun alt ti.“

De stod og betragtede Vor Frelsers Kirketaarn, da en fin Mand med Papirer under Armen bøiede om Hjørnet.

Oldermanden tog Mod til sig: „Omforladelse! — kan De sige os, hvor Departementet er?“

„Hvilket Departement?“

„Er der fler end et?“ spurgte Oldermanden modløs.

„Ak — Høistærede!“ svarede den fine Herre, „hvorledes skulde Gamle Norge kunne bestaa med ét Departement! — men hvad var det, De vilde i Departementet?“

„Spørge efter Sagen —“ sagde Njædel.

„Det vil sige," forklarede Oldermanden, „det var om en Tarestrand og en stor Grøft —"

„Ja store Grøfter er der nok i alle Departementer," sagde den godmodige Herre, „men Tarestrand er det værre med."

„Det er det Departement, hvor der er Statsraad," forklarede Oldermanden.

„Ak — brave Landsmand! hvor er der ikke Statsraad! — vi har elleve af det Slag."

Nu gav Lodsoldermand Seehus sig ganske over og saa raadløs paa sin Ven.

„Bror min er der," sagde Njædel.

„Jasaa — hvad heder han?"

„Han har Navn af Anders — Anders Mo."

„Ah — Mo! — ham kjender jeg godt! — saa det er Deres Bror! kom følg med, jeg skal samme Vei."

Dermed gik den fine Herre foran, og de to fulgte nogle Skridt bagefter.

„Han er af det rette Slag," hviskede Njædel, „for han skjæmmes for at følges med os."

„Jeg tror ham nu saa maadeligt," svarede Oldermanden forsigtigt.

„Her bringer jeg Dem to ægte Specimina af den uddøde Dyrerace: Folket," sagde Georg Delphin til Kopist Mortensen, da han traadte ind med Oldermanden og Njædel; „og her — mine Herrer!" han vendte sig til

de to, „her maa jeg forestille Dem „Folkets sande Mortensen."

Redaktøren reiste sig høitideligt og bukkede, skjønt han aldrig følte sig rigtig sikker, naar Bureauchefen spøgte. Han udtalte i nogle høitravende Ord den Glæde, han følte ved saaledes at stedes Ansigt til Ansigt med Folkets Marv, — Norges gjæve Odelsbonde — og sligt noget.

Denne lille Komedie tilkaldte Ørseth og tre-fire andre Herrer fra de tilstødende Rum. Men Oldermanden stod og betragtede Mortensens blegfede Ansigt, og noget, som længe havde kogt i ham, begyndte at røre sig. Men han forblev ganske rolig.

„Disse Herrer —" sagde Bureauchefen, idet han vilde gaa videre, „anbefaler jeg til Deres specielle Omsorg — Hr. Mortensen! idet jeg ikke tvivler om, at De med Glæde vil gribe Anledningen til at vise Dem som Folkets sande ogsaavidere."

„Undskyld — Hr. Bureauchef!" — svarede Mortensen lidt ærgerlig, „men idag synes jeg virkelig ikke, vi har Tid til Spas."

„Spas! — sagde Mortensen Spas? hørte nogen af mine Herrer, om Kopist Mortensen sagde Spas? — jeg kan ikke tænke mig —" fortsatte Delphin med det lille, skjæve Smil, som var en Skræk for hans Fiender, „jeg

kan ikke tænke mig Muligheden af, at Kopist Mortensen skulde kunne opfatte en Ordre fra mig som Spas. Disse to Herrer spørge efter en Sag om en Tarestrand og en stor Grøft, som skal være her hos os. Vil Kopist Mortensen behage uopholdelig at sætte sig i Bevægelse, forat finde frem de vedkommende Dokumenter og give disse Herrer Besked."

Redaktøren blev ildrød i Hovedet; og da de andre mærkede, at Komedien tog den Vending, piltede hver til sin Plads og duppede dybt over sin Papirhoug.

Men nu tog Lodsoldermand Seehus Ordet: „Omforladelse! — men vi vil helst snakke med Statsraaden selv; — jeg vil ikke have noget med ham der."

„Det holder jeg med Dem i," svarede Bureauchefen og førte de to Bønder med sig gjennem Værelserne helt ind til Statsraadens eget Kontor. Her bad han dem vente; Statsraaden var ikke kommen endnu.

Det varede næsten en Time, inden han kom; og da var han i et frygteligt Humør. Men i Tidens Løb havde Statsraad Bennechen lært sig til at se stedse mere straalende ud, jo værre det gik. Forresten holdt det haardt idag; thi Ærgrelserne havde begyndt tidligt og været meget vedholdende.

Først havde han efter den ulykkelige Scene med Johan havt en lang og møisommelig Udvikling med Adelaide. Det var endelig lykkedes ham at forklare den energiske Dame, at Tvang og Indespærring ikke var effektive Midler mod Skandale. Altsaa vare de stansede ved den Plan: at gjøre gode Miner til „de mislykkedes" Spil og fortælle Sagen saaledes, at Johan tog en Trip til Amerika, og Hilda skulde faa følge med for sin Fornøielse.

„Ak Gud! — der er ikke et Liv, som vil tro det!" — klagede Fruen.

„Det kommer ganske an paa, hvorledes vi fortæller det," svarede hendes Mand.

Men ikke saasnart var han færdig med den Ting, før Extraskriver Alfred fremstillede sig med en begrædelig Mine. Han havde — været nødt til — at udstede en Vexel, og den forfaldt idag og — og — og —

Statsraaden blev vred og begyndte en Tale; men Fruen fik Alfred puffet ud i Entreen og lovede ham Bistand af Husholdningskassen.

Og at alt dette just skulde komme paa denne vigtige Dag, hvor Majestæten ventedes efter lang Fraværelse; — i en Tid, da det netop gjaldt at gjøre Kongens Indtog saa festligt og saa betydningsfuldt som muligt.

Da derfor Statsraad Bennechen traadte ind i Kontoret gjennem sin private Dør, var det med Møie, han undertrykte en Ed ved Synet af de to besynderlige Figurer, som sad der.

Oldermanden reiste sig strax og begyndte at udvikle Sagen saaledes, som han havde forberedt sig, idet han til Njædels uforstilte Beundring titulerede Statsraaden: „Hans Høihed.“

Statsraaden stirrede et Øieblik paa ham, aabnede derpaa Døren til Expeditionssekretæren og spurgte: „Hvad er det for Folk, som sidder her?“

„Jeg ved ikke — nei saamænd om jeg gjør — Hr. Statsraad! — det ved jeg slet ikke —“ svarede Expeditionssekretæren — en liden tør graahaaret Mand; „det var Bureauchef Delphin, som førte dem ind, — ja saamænd var det saa; jeg ved ingenting om det — aldeles ingenting!“

„Det var saa ligt Dem,“ mumlede Statsraaden, „bed Bureauchefen komme herind.“

„Strax — strax — Hr. Statsraad! det skal strax blive besørget —“; den lille Mand hoppede ned af Stolen, svirrede et Par Gange rundt, forat finde sin Hat, mindedes, at han jo ikke skulde paa Gaden, og løb saa hen til den anden Dør, forat kalde paa Delphin.

Statsraaden gik et Par Gange op og ned, mens han ventede; Oldermanden var forstummet; han begyndte at finde det hele temmeligt besynderligt.

Statsraad Bennechen havde selv for en Del medvirket til den hurtige Karriere, Delphin havde gjort. Men i det sidste var han bleven lidt mistænkelig overfor Kammerherren; Statsraaden bestemte sig til ved Leilighed at raade ham til at søge et Embede i en af Smaabyerne. Imidlertid var dog Georg Delphin med sin frygtede Tunge og sine gode Forbindelser altid en Mand, man burde holde sig tilvens med — allerhelst, naar det trak op til Skandale.

„Kjære Hr. Kammerherre!“ — begyndte han derfor, da den anden kom ind, „jeg har en stor Tjeneste at bede Dem om. Ser De — Hans Majestæt kommer — som De ved, Klokken fire. Og nu vil en stor Del af Byens Honoratiores samles hos mig, forat indtage en liden dejeuner a la fourchette før Indtogshøitideligheden; — jeg haaber naturligvis ogsaa at have Æren af Hr. Kammerherrens Nærværelse —“

Delphin bukkede.

„Men nu var det egentlig det, jeg vilde bede Dem om — kjære Delphin! at De vilde gaa hjem til min Kone og hjælpe hende lidt

med Arrangementet, — det er nu en af Deres mange Fuldkommenheder. For — jeg skal sige Dem — Adelaide var lidt echaufferet, — flere sammenstødende Omstændigheder — hm! —" Statsraaden prøvede et let Smil: „som De uden Tvivl oftere har hørt, har Johan længe talt om at tage en Tur til Amerika?"

Delphin var artig nok til at svare samtykkende.

„Det er nu et af hans Indfald," vedblev Statsraaden spøgefuld, „og nu er her just en fortræffelig Leilighed: han følger med som Emigrantlæge, og Hilda for sin Fornøielse."

„Frøken Hilda!" — raabte Delphin og faldt ganske ud af Rollen.

„Javist —" lo Statsraaden, — „en forfløien Ide — ikke sandt? Adelaide syntes nu slet ikke om det i Førstningen; men jeg sagde saamænd: lad hende reise; en Amerikatur nutildags er en ren Fornøielsestur; og da saa til og med Doktor Rohde mente, at Søluften — hm!" —

Delphin mumlede nogle høflige Talemaader, og Statsraaden var fornøiet med sig selv. Men i Døren hviskede han fortroligt: „Hvad er det dog for to Bukolikere, De har ført mig paa Halsen?"

„Det er Bønder vestenfra, som spørger

efter en Sag, som skal være indsendt til os. Jeg tog mig af dem, fordi Mortensen var lidt ubehagelig. Jeg syntes ikke, det var værdt at give nogen Anledning —"

„Fuldkommen rigtigt — kjære Delphin; jeg skal tage mig af dem. Den Mortensen er — unter uns — en Smule raa."

Da Bureauchefen var gaaet, vendte Statsraaden sig til de to, som ventede, og sagde venligt: „Se saa! mine Venner! — nu er jeg ganske til Deres Disposition. Det var altsaa en Sag om —"

„— om en Tarestrand," sagde Oldermanden.

„— om en Tarestrand —" Statsraaden ringede — „vær saa god — tag Plads; det skal vi snart faa ordnet," — han ringede igjen; „er Sagen nylig kommen os ihænde?"

„Til Høsten bliver det to Aar siden —" sagde Njædel.

Statsraaden for iveiret ved denne grove Stemme. Han aabnede Døren til Forværelset ved den private Indgang og raabte: „Mo!"

Men Mo var der ikke; Statsraaden gik til den anden Dør og skræmte næsten Livet af Expeditionssekretæren ved at rasle med Nøglerne og spørge efter en Sag om en Tarestrand.

Expeditionssekretæren kastede sig over

sine Protokoller, rev og sled i Bladene, slog frem og slog tilbage, forat finde denne fordømte Sag, som skulde være indleveret for snart to Aar siden.

Saa drog Statsraaden videre indover Værelserne, naaede helt frem til Mortensen, hvor han aldrig før vidstes at have sat sin Fod, — overalt udbredende Skræk og Forfærdelse med sine Nøgler og med denne famose Tarestrand, som intet Menneske kunde mindes nogensinde at have hørt nævne.

Mortensen prøvede lidt ondskabsfuldt: „Bureauchef Delphin er allerede gaaet; kanske kunde han vide noget."

„Bureauchef Delphin er gaaet i Forretninger, og desuden maa Sagen forlængst være passeret ham," svarede Statsraaden strængt, „jeg vil, at denne Sag strax bringes iorden. Dokumenterne maa findes — forstaar mine Herrer! — de maa findes og strax!"

Statsraaden vendte tilbage til sit Kontor, og den hele Departementsbygning fik med en Gang en høist usædvanlig Lighed med en Myretue. Døre aabnedes og lukkedes; bekymrede Ansigter viste sig og forsvandt: Hylder tømtes, og Pakker endevendtes, medens Extraskrivere sprang gjennem de lange Korridorer ned af Trapper og op af Trapper — helt op paa Loftet, hvor de i

blind Fortvivlelse rodede om mellem Støv og Papir. Rædselen øgede fra Minut til Minut, og altimellem aabnede Statsraaden sin Dør og spurgte: „Endnu ikke?“ saaat den ulykkelige Expeditionssekretær formeligt snurrede rundt af Skræk som en Top, der piskes.

Men i al denne Forvirring samlede der sig et Spørgsmaal, indtil det var som et stort Suk i den hele Bygning: Hvor bliver der af Mo? kommer ikke Anders — den Almægtige?

Og endelig kom han. Stille, bleg og smilende gled han ind i Statsraadens Kontor, just som der var en hel Forsamling af forskrækkede Departementsmænd, der alle bestræbte sig for at bevise, at denne Tarestrand umuligt nogensinde kunde have været i deres Hænder.

Alle aandede ud, da den lille Mand viste sig, og Statsraaden spurgte ham i hurtige Ord, om han vidste noget om denne Sag.

„Ja —“ svarede Mo, „den ligger i „Kaos“.

„— i hvad?“ spurgte Statsraaden.

„I Mortensens Kaos,“ svarede Mo med en liden Latter.

„Dersom De ved, hvor Dokumenterne ere, saa hent dem,“ befalede Statsraaden.

Anders Mo gik; efter ham fulgte den rasende Mortensen og de andre.

„Var det Bror din?“ — spurgte Oldermanden.

„Jeg syntes, jeg kjendte ham paa Maalet,“ svarede Njædel uvis; „men han var bleven mindre — synes jeg, og saa gammel!“

Det faldt Statsraaden ind, at denne Scene muligens kunde gjøre et mindre godt Indtryk paa disse to Bønder; han vendte sig derfor til Oldermanden og spurgte venligt:

„Tør jeg spørge om Deres Navn?“

„Lauritz Boldemann Seehus!“

Statsraaden studsede ved det klangfulde Navn, og da han hørte, at Seehus var Lodsoldermand, tog han en Stol og satte sig nær hen til ham; han slog ham endogsaa fortroligt paa Knæet, eftersom han talte.

„Sig mig nu engang — Hr. Lodsoldermand! — det er vel mangengang et besværligt og farefuldt Liv derborte paa Kysten.“

„Aa ja! — Hans Høihed! — naar Folk vaager sig langt paa Sjøen i uroligt Veir, saa er det galt nok.“

„Ja — ja! —“ sagde Statsraaden og slog ud med Haanden, „jeg tænker saa ofte med Stolthed paa disse verdensberømte, uforfærdede Lodse, vi have langs vor farefulde Kyst; og det glæder mig ret at stifte Bekjendtskab med en af dem —“

„He?“ — sagde Oldermanden uvis; „jeg er ikke Lods, og Njædel heller ikke —“

„Hm!“ — sagde Statsraaden og skiftede Emne, „det var vel en stor og vigtig Kilde til Erhverv — de store Sildefiskerier der vest paa i Deres Distrikt?“ —

„Aa ja — for dem, som fik noget,“ svarede Oldermanden, som fandt, at Statsraaden var en yderst spøgefuld Herre.

„Et bevæget, broget Liv ved de store Fiskerier“ —, fortsatte Statsraaden, „saadanne store Fremmøder fra de forskjellige Landsdele maa utvivlsomt øve en udviklende Indflydelse paa Befolkningen.“ —

„Det gik nu mest med Slagsmaal — Hans Høihed —“ sagde Oldermanden.

„Hm! — javist smaa Rivninger; men sig mig engang,“ Statsraaden skiftede atter Emne, „naar saamange Mennesker kom sammen, hvor fik de da Husly — Nattelogis?“

„Aa ja — Hans Høihed —“ svarede Oldermanden; „med Nattelogiet var det smaat nok. De fleste lagde sig paa Maven og bredte Halen over sig saa godt de kunde.“

„Bum — bum — bum —“ nynnede Statsraaden og gik op og ned — raslende med Nøglerne.

Men Oldermanden, som slet ikke var sig noget Anstød bevidst, men tvertimod fandt,

at Statsraaden var en saare gemenslig Mand, nippede i Njædel: „Jeg tror, jeg spørger ham om Veien?“

Njædel nikkede, og Oldermanden reiste sig: „Uden Fortrydelse — Hans Høihed! — men der var noget, jeg gjerne vilde spørge om.“

„Til Tjeneste! — Hr. Lodsoldermand!“

„Er ikke Hans Høihed over alle Lensmænd, Rodemeistere og Ingenørkafteiner?“

„Joho — joho —“ indrømmede Statsraaden.

Oldermandens Øine lyste af Glæde. Endelig havde han da faaet Tag i den rette; nu skulde han ogsaa „læse op“ om den Veien. Og hans længe opsamlede Harme skaffede sig Luft i en Veltalenhed, som Statsraaden imidlertid ikke forstod meget af.

„Om hvilket Veistykke er her Tale?“ — spurgte han med en Hentydning til et stort Kaart paa Væggen.

Oldermanden, som var vant til at behandle Kaarter fra sin Skippertid, fandt sig snart tilrette. Statsraaden satte sin Guldlorgnet paa, greb en Passer af et Etui paa Bordet og maalte Stykket med stor Nøiagtighed.

Derpaa talte han saaledes paa sin flydende, rolige Maade: „Ser De — Hr. Lodsoldermand! dette er et Kaart over vort Vei-

net. Tænker De Dem alle disse røde, gule og blaa Linier udstrakte i én Linie, saa vil det blive et ganske anseeligt Stykke — ikke sandt?"

„Jo —" indrømmede Oldermanden; han forstod ikke, hvor dette skulde bære hen.

„Og vil de saa til en Sammenligning betragte Afstanden mellem denne Passers Ben —" Statsraaden holdt den frem; „De ser, Afstanden er ikke større end en tyk Papplade."

Oldermanden stirrede fra Passeren op paa Statsraaden og ned igjen.

„Ser De nu — min kjære Lodsoldermand Seehus! — saa lidet er det af Dem paaklagede Veistykke i Forhold til det hele Lands Veinet; og vil De nu ikke selv indrømme, at det kanske kan være — hvad skal jeg sige? — lidt vel meget forlangt, at den, der skal have hele dette komplicerede Kommunikationssystem i sit Hoved, — at han skulde kunne udstrække sin specielle Omsorg — sin specielle Omsorg til en saa ubetydelig Brøkdel af det hele — som dette?" — Statsraaden holdt Passeren helt hen til Oldermanden.

— Oldermanden gloede med aaben Mund. Rigtig klart forstod han det ikke; men han følte, at Taget glap denne Gang ogsaa, og den samme Følelse af noget, som kogte in-

deni ham, kom igjen. Da gik Døren just op, og Anders Mo vendte tilbage — fulgt af Mortensen, Expeditionssekretæren og de andre, der blev staaende i Døren og i Sideværelset, forat høre, hvorledes denne mærkelige Begivenhed vilde opløse sig.

Mo havde trods Mortensens Protest endevendt Kaos, og helt inde paa Bunden af Hylden havde han fundet et krøllet, gult Omslag, som han meget roligt trak frem.

Alle vare stiltiende enige om, at Anders selv havde gjemt disse Dokumenter der af en eller anden Ondskab. Kopist Mortensen mumlede med en mørk Mine: „Nu er han moden."

Statsraaden satte Guldlorgnetten paa og slog Omslaget op, saa der reiste sig en liden Støvsky.

„Her staar Løbenummeret — skrevet med Deres egen Haand — Hr. Expeditionssekretær! — konferer Løbenummeret!"

Den lille Mand løb afsted, somom han var selve Løbenummeret; men før han naaede sin Protokol, blev han kaldt tilbage i en ildevarslende Tone.

Statsraaden havde nemlig læst et Par Linier af Ansøgningen og raabte pludselig: „Men hvorledes er dette Dokument kommet til os?"

Da nu Expeditionssekretæren kom tilbage, satte Statsraad Bennechen sin store, hvide Pegefinger under et Ord i Texten saa eftertrykkeligt, at der kom en dyb Streg efter Neglen: „Hvad staar der? — der staar beneficeret Gods.“

„Bispen i Christiansand —“ indskjød Njædel, som fulgte i aandeløs Spænding.

„Altsaa hører denne Sag hjemme i Kirkedepartementet — ikke her —“ sagde Statsraaden ærgerlig.

„Ja men — men —“ begyndte Expeditionssekretæren, „jeg mindes ikke nu længer, nei saamænd om jeg gjør; men kanske har jeg dengang fundet, at Sagens Gjenstand var af en saadan Beskaffenhed —“

„Sagens Gjenstand —“ afbrød Statsraaden meget strængt; „her er ikke Tale om Sagens Gjenstand, men om god departemental Skik og Orden, og ifølge den oversendes alle Sager, som vedrører forhenværende Kirkegods, ordentligvis til Kirkedepartementet. Det er en gammel Regel, som Hr. Expeditionssekretæren ikke burde synes at være ubekjendt med. — Mo! — tag disse Dokumenter og bring dem ned i Kirkedepartementet.“

Statsraaden rettede sin imponerende Skikkelse iveiret, idet han overrakte Mo Dokumenterne. Den forsamlede Skare spredtes,

og Expeditionssskretæren satte sig tilintetgjort, forat stirre paa sine Løbenummere.

Men Njædel fulgte Dokumenterne med Øinene, og da Broderen lydløst forsvandt med dem, raabte han: „Hvem havde Ret?"

„Ja min gode Mand," svarede Statsraaden, „det kan jeg ikke sige Dem. Men hvis De efter en passende Tids Forløb henvender Dem med Forespørgsel i Kirkedepartementet, vil man der uden Tvivl meddele Dem fyldestgjørende Oplysninger. Farvel — mine Herrer! — Farvel! — det har været mig en stor Fornøielse at kunne tjene Dem."

Dermed trykkede han dem høfligt ud og lukkede Døren.

Njædel gik som i Svimen; nu forstod han ikke det allermindste. Men i Oldermanden kogte det stærkere og stærkere. Og da Mortensen bukkede høitideligt for ham, brød et vildt Raseri gjennem Oldermandens Godmodighed. Han snappede en Blækflaske, som stod i Vinduet, og kastede den med al Kraft efter Mortensen.

Redaktøren bøiede sig behændigt, saaat Flasken knustes mod Væggen bag hans Pult. Atter blev der stor Forvirring i de tilstødende Rum, medens Oldermanden og Njædel skyndte sig nedad Trapperne.

Forfærdelsen over dennne uhørte Volds-

handling var saa stor, at ingen tænkte paa at forfølge Forbryderne. Men medens der samlede sig en større og større Flok om den uhyre Blækklat, fra hvilken der randt talrige sorte Striber, kjæmpede der noget inde i Extraskriver Hiorth, som han saa gjerne vilde sige. Bare han vidste, om det var en Vittighed eller en uhyre Dumhed; thi undertiden havde han bitre Skuffelser i den Henseende. Endelig tog han Mod til sig og sagde halvhøit: „Wartburg".

Det var en Vittighed; Extraskriverens Hjerte svulmede af Stolthed. Men da det blev oplyst, at det var Hiorth, som havde sagt den, blev der en stor og uforstilt Forbauselse; og der var endogsaa dem, som fra dette Øieblik beholdt en Mistanke om, at Hiorth ikke var saa dum endda.

Men det blev enstemmigt vedtaget, at Mortensens Plads skulde kaldes „Wartburg", og at „den monumentale Blækklat" aldrig maatte udslettes eller overtrækkes. Og saa fast klæbede den ved Mortensens Plads — endog længe efterat Mortensen havde ombyttet den med en bedre, at der var al Udsigt til, at baade Blækklatten og Hiorths Vittighed vilde bestaa, saalænge Departementet bestod; — og det vil da igjen sandsynligvis sige: ganske nær indunder Dommedag.

XX.

Klokken var to.

Delphin havde arrangeret Statsraadens Saloner efter et Princip, som han selv paastod havde været Mode i Tuillerierne under det andet Keiserdømme.

Midt paa Gulvet var der aabne Steder, hvor man kunde gaa frem og tilbage. Men i Krogene og indunder Gardinerne ved Vinduerne var der stillet Tabouretter og Fauteuils, hvor der kunde samles to-tre høist fire Personer i særskilt Gruppe.

Ved sin utrættelige Opfindsomhed og muntre Indfald var det lykkedes ham at adsprede Fru Statsraadinde Bennechens onde Lune — ialfald for en Del, medens Kammerherren paa sin Side havde indsamlet de Efterretninger, han ønskede, om de to Mislykkedes pludselige Afreise.

I Spisesalen stod Bordet dækket med smaa kolde Retter, — en udsøgt Frokost

med Hedvin og Champagne. Det var Meningen, at der skulde spises ganske tvangløst, — efterhvert som Gjæsterne kom. Thi den forestaaende Indtogshøitidelighed optog næsten alle paa en eller anden Maade, saaat hver fik gaa og komme som han lystede.

Hellerikke var det sikkert, hvad Tid selve Værten kunde vise sig; thi han havde meget at varetage, og desuden — betroede Fruen Delphin: „Daniel er i et frygteligt Humør."

Salonerne begyndte at blive livlige. Militære Gallauniformer, Departements- og Hofuniformer, Stadens høiere Geistlighed med Pibekraver og Dekorationer, kommunale Embedsmænd, Høiesteretsassessorer, to eller tre Statsraader og nogle ærgjerrige Advokater, der befandt sig paa det første Trin af sin Udvikling.

Grosserer Falck-Olsen optraadte i sin nye Uniform af det gule Chor.

„Jeg har sendt Champagnen Kjøkkenveien," hviskede han til Fruen, idet han trykkede hendes Haand.

Derpaa saa han sig ivrigt om i Salonerne, spurgte tilhøire og tilvenstre, om nogen kunde sige ham, naar Statsraad Bennechen vilde vise sig. Endelig stansede han ved

Kammerherre Delphin, der komplimenterede ham for den smukke Uniform.

„Aldeles som en svensk Officer", forsikrede Kammerherren.

Grossereren raslede med sit Gehæng og dreiede sig lidt foran Speilet.

„De kan ellers tro — Kammerherre! — jeg har været i en Kattepine for at vælge Hest. For jeg har en stor, sort Hoppe — ser De! egentlig en Kjørehest. Og saa har jeg en gulblak — herligt Dyr! De skulde se for fint Fax, hun har, og saa glat og trind, som hun er over Hofterne! — kjøbte den af en Hestehandler vestenfra. Men — ser De! nu er det Ulykken! — hun er lidt liden —"

„Napoleon red bestandigt smaa Heste," sagde Delphin.

„Nei gjorde han det!" raabte Grossereren fornøiet, „og Oberstløitnant Grobs bandte paa, at den gulblakke var altfor god for det gule Chor."

„De tager altsaa den gulblakke?" — spurgte Delphin uhyre alvorligt.

„Jeg tager den gulblakke," svarede Grossereren afgjørende.

Blandt de sidst ankomne var Amtmand Hiorth fra Vestlandet. Han var nylig kommen til Byen, og Rygtet vilde vide, at han skulde remplacere gamle Falbe, som var gaaet af

efterat have naaet den — selv for en norsk Statsraad — respektable Alder af 82 Aar.

Amtmanden udtalte sin Glæde ved at træffe Delphin, som i tidligere Dage havde været hans Fuldmægtig; og Kammerherren førte ham omkring og forestillede ham for flere indflydelsesrige Personer. Det var mange Aar siden, Amtmand Hiorth havde været i Hovedstaden, saa der var mange nye Folk at hilse paa.

Imidlertid fandt han sig snart tilrette. Thi det var fordetmeste de gamle halvt tyske Embedsnavne fra Dansketiden, som gik igjen, idet Embederne syntes at have fulgt Familierne efter en mystisk Arvelov. Og ikke blot sine Fædres Navne og Embeder syntes disse Herrer at have arvet; men selve deres Skikkelser havde beholdt et Tilsnit, der mindede om Fredrik den Sjette: korrekte, velformede Profil; smaa tørre, støvede Hoveder; stive Nakker og Ansigterne — omgivne af tætklippede Bakkenbarter — ligesom sammenfoldede over en urokkelig Diskretion.

De smaa Grupper havde dannet sig efter Delphins Plan i Krogene og ved Vinduerne; midt paa Gulvet gik to og to og samtalede sagte; medens en stor Del stod og spiste omkring Frokostbordet eller tog sin Tallerken med indover i Salonerne.

Omkring en høi mager Herre med langt graasprængt Haar samledes der altid en tæt Klynge. Det var en norsk Billedhugger, som havde sit Atelier i Stockholm. Han sagdes at være kommen til Byen den foregaaende Dag, for under Kongens Ophold at vække Interesse for et Nationalmonument, han havde gjort Udkast til.

Det var en Unionsgruppe, som efter Planen skulde opstilles paa Eidsvoldspladsen midt foran Storthingsbygningen. Kunstneren havde en Blyantsskitse i Lommen, som han viste frem.

Iveren for at lægge sin Interesse og Beundring for Dagen, var stor og uforbeholden; thi alle vare tilstrækkeligt inde i Forholdene til at forstaa, at det vilde være det samme som et Storkors at tage Sæde i Kommitteen.

Skitsen fremstillede Svea som en siddende kvindelig Figur, der støtter den ene Haand paa Sværdet, medens hun lægger den anden Arm om Skulderen paa en liden Gut, som staar ved Siden.

Kunstneren fortalte selv, at Gutten ifølge det oprindelige Udkast skulde sidde paa Knæet til den kvindelige Figur. Men saa havde han været hensynsfuld nok — de Norske ere jo saa pripne — til at sætte ham

ved Siden, saa kunde da enhver se, at Figurerne vare „sideordnede“. Af samme Grund havde han ogsaa givet Gutten en uhyre Hjelm nedover Ørene, og et tungt Slagsværd lænede sig til hans Skulder, hvilket — halvt humoristisk skulde udtrykke, at den lille Knægt nok kunde bide fra sig.

Til alle de indirekte Hentydninger og Tilbud svarede imidlertid Kunstneren, som var en smidig Hofmand, at Statsraad Bennechen havde været saa elskværdig at paatage sig Besættelsen af Kommitteen.

Kammerherre Delphin havde anbragt Amtmand Hiorth ved et Vindu sammen med en af Hovedstadens fremragende Præster. De to Herrer, som ikke kjendte hinanden, talte forsigtigt om Forskjellen mellem Land og By saadan i sin Almindelighed.

Efter et Par ligegyldige Bemærkninger fik Amtmanden Leilighed til at sige: „Det undrer mig saa ofte, hvilke vrange og misforstaaede Opfatninger af vort Folk der nuomstunder kommer tilorde. For en Mand som mig tager det sig især underligt ud. Thi en Embedsmand i min Stilling lever jo mere end nogen anden i og med Folket. De daglige Forretninger bringer mig jo i uophørlig Forbindelse med Almuen; jeg ser Bonden i

hans Sorg og i hans Glæde; hans gode Sider saavelsom hans slette —"

Her afbrød den Geistlige behændigt: „Det er som talt ud af mit eget Hjerte — Hr. Amtmand! jeg har jo selv i over fem Aar været Præst i en Landsmenighed; og jeg tør nok sige — uden i mindste Maade at ville rose mig selv; men jeg tror, jeg tør sige, at faa Præster saaledes som jeg har levet — ligefrem levet i og med Folket. Men netop derfor synes mig de moderne, høitstemte Lovtaler over Bonden —"

„Ja — ikke sandt?" — udbrød Amtmanden glad, „denne beklagelige Overvurdering af Folket er i Grunden ikke andet end et Skalkeskjul for obskure Ærgjerrigheder —"

— „og Vantro!" — faldt Præsten ind. De to Herrer forstod hinanden og fortsatte Samtalen i en dæmpet, fortrolig Hvisken.

Redaktør Mortensen kom sent. Han var en af de faa Herrer, som ikke bar nogen Decoration. Men i den rolige, brede Maade, hvorpaa han hilste hist og her, klappede en og anden paa Skulderen — kunde man se, at det var en Mand, som havde godt Fodfæste.

Han var i Virkeligheden ogsaa bleven en anden i de sidste Aar, efterat han over-

tog „Folkets sande Ven“. Der var ikke længer Tale om nogen gulflammet Skjorte; Redaktøren var sirligt klædt og optraadte med den forbeholdne Værdighed, som klæder Pressen saa godt.

Delphin iagttog ham skarpt og beregnede, at Redaktøren havde havt en hemmelig Sammenkomst med Statsraaden.

Det havde han ogsaa. Statsraaden talte først lidt ærgerlig til ham om den Historie med Dokumenterne i Kaos. Men Mortensen tillod sig at afbryde kort: „Den samme Mo — Hr. Statsraad! begynder at blive lidt ubekvem. Han gaar og fortæller mystiske Historier om en vis Madam Gluncke, som“ —

„Hm! —“ svarede Statsraaden, „De har Ret; jeg har længe været misfornøiet med ham; han begynder desværre vist at gaa i Barndommen.“

Statsraadens Tone forandredes strax, og da Mortensen forlod Kontoret, straalede hans blegfede Ansigt.

Det havde endnu et Skjær af Triumf, da han nu nærmede sig Delphin og sagde: „Vil Hr. Bureauchefen præsentere mig for Amtmand Hiorth?“

„Nei“ — svarede Kammerherren tørt og rettede paa sin Wasaorden foran et Speil.

Mortensen bed sin Vrede i sig: „Jeg

skulde udtrykkelig paalægge Dem det fra Statsraaden."

Delphin trak paa Skulderen og førte Mortensen hen til Amtmanden.

„Hr. Amtmand Hiorth! — jeg har Ordre til at forestille Kopist Mortensen;" dermed gjorde han en Tur indover i Fruens Kabinet; han søgte Hilda overalt; men hun var ikke at finde.

Mortensen svor i Stilhed en bitter Hævn over Bureauchefen; men da han med et Par Ord havde forklaret, hvem han egentlig var, opklaredes Amtmandens Ansigt. De talte en Stund sammen, og Mortensen fremtog sin Noticebog, forat optegne enkelte biografiske Detailler, Amtmanden meddelte ham. Samtalen gik derpaa over til Dagens Spørgsmaal, og Amtmanden udtalte baade sin Indignation og sin Ængstelse i Anledning af de vanskelige Tidsomstændigheder.

Men Redaktøren svarede beroligende: „Saalænge vort Land har en Embedsstand som vor" —

„Ja paa Præsterne og paa Dommerne kan vi ubetinget stole," sagde Amtmanden, idet han prøvede at slaa ud med Haanden, saaledes som han havde seet Bennechen gjøre.

„Og med Mænd ved Statens Ror som Statsraad Bennechen! — der er han! hvilken

Mand — saa fin og dog saa imponerende! — ikke sandt? — Hr. Amtmand! — han har en paafaldende Lighed med Goethe."

„Paafaldende — aldeles paafaldende" — mumlede Amtmanden.

Statsraad Bennechen var traadt ind gjennem en liden hemmelighedsfuld Dør med Forhæng og stod pludseligt midt iblandt dem, inden nogen ret blev ham var. Han var iført Statsraaduniform med alle sine Stjerner og Storkors; den trekantede Hat under venstre Arm, Hanskerne i Haanden. Med den høire Haand slog han ud, idet han hilste til Grupperne paa begge Sider. Smilende — med det smukke Hoved let tilbagekastet gik han med værdige Skridt gjennem Gemakkerne.

Han rakte sin Haand til en Kollega og hviskede nogle Ord, som den anden besvarede med et tillidsfuldt Smil. Samtalerne omkring dæmpedes, og alle holdt Øie med Statsraaden, medens de kun tilsyneladende vedblev at underholde sig med hverandre.

Grosserer Falck-Olsen, som allerede for et Kvarter siden burde have været i Sadlen, nærmede sig nu hurtigt, — ikke skjødesløst, fortroligt som i gamle Dage, men med en Mine af ærbødig Tjenstiver. Statsraaden bøiede velvilligt sit Øre ned mod ham, og Grossereren hviskede: „Jeg tager den gulblakke."

Den høie Herre nikkede samtykkende, og som en Kurer, der forlader Hoffet med vigtige Depecher, ilede Grossereren gjennem Salonerne, idet hans Sabel klirrede, og den nye Uniform straalede i de lyse Rum, hvor den første Mai skinnede ind med sit muntre, klare Solskin.

Imidlertid fortsatte Statsraad Bennechen sin Runde — givende hver et venligt Ord eller en liden Instrux.

„Jeg har fundet Formanden for Deres Kommitte," sagde han til Billedhuggeren; „Amtmand Hiorth."

„Hm! — den Herre derborte ved Vinduet?" — spurgte Kunstneren med en velopdragen Skygge af Skuffelse; „men er ikke den Herre ganske fremmed i Hovedstaden?"

„Han vil ikke længer forblive en Fremmed," hviskede Statsraaden.

„Ah — jag förstår!" svarede den anden og trak Øienbrynene iveiret.

Endvidere lagde man udtrykkelig Mærke til, at Statsraaden rakte Amtmand Hiorth Haanden, hvilket han ellers kun havde gjort overfor sine Kollegaer af Statsraadet; og Amtmand Hiorths Udnævnelse til Statsraad efter gamle Falbe ansaas nu for ophøiet over al Tvivl.

„Vi staar just — Hr. Redaktør Mortensen

og jeg — og taler om, hvor godt det dog er, at vi i disse vanskelige Tider ialfald ubetinget kunne stole paa Præstestanden og Dommerstanden" — Amtmanden gjentog dette med en Smule Stolthed.

„Eller med andre Ord," svarede Statsraaden, „at Religionen og Retfærdigheden er paa vor Side."

„Hvilken Mand!" — sukkede Amtmand Hiorth, da Statsraaden passerede videre; han maatte uvilkaarligt sammenligne sin Replik med den store Mands, og idet han saa ud af Vinduet, tilføiede han: „ak ja! — der skal isandhed meget til at udfylde en saadan Stilling."

„Tillad mig — Hr. Statsr — Hr. Amtmand!" — indskjød Mortensen med sin ærbødigste Stemme, „tillad mig at minde Dem om et godt gammelt Ord: den, hvem Gud giver et Embede, ham vil han ogsaa skjænke Evne og Kraft til at forvalte det."

„Tak for det Ord — Tak Hr. Redaktør!" udbrød Amtmanden og greb hans Haand med Varme; „ja — De har Ret; det maa altsammen komme derovenfra!" og han vendte sine Øine op mod den klare blaa Vaarhimmel, der hvælvede sig over Hustagene.

Nu begyndte Extraskriverne Hiorth & Bennechen at lade Champagnepropperne

smælde, hvilket var deres Andel i denne vigtige Dags Begivenheder; og Selskabet nærmede sig mere mod Spisesalen, hvor Statsraaden lidt efter lidt samlede de fornemste omkring den øvre Ende af Bordet. Der indtraadte en forventningsfuld Stilhed, da han hævede sit Glas og begyndte at tale:

„Mine Herrer! naar jeg lader mit Blik glide ud over denne Forsamling, er der en Tanke, som uvilkaarligt slaar mig: hvad er det, der binder os alle saa fast sammen? jo! det er det fælles Arbeide for — den fælles Hengivenhed for vor ophøiede Monarch."

Mortensen maatte smile bag Gardinet, hvor han stod og tog Noticer. Han tænkte paa en Tale, han selv havde holdt i den samme Sal over det samme Emne, men for et andet Publikum.

Imidlertid tog Statsraadens Tale idag et høiere Sving end sædvanligt, især afskrev Mortensen nøiagtigt Slutningen:

„Ja — mine Herrer! — der tales saa meget om, at vor Tid er Arbeidets Tid. Men kun faa ere de — jeg siger det med Beklagelse — kun faa ere de, som ret forstaa, hvad det sande Arbeide vil sige, hvem der er de sande Arbeidsfolk i Landet. Thi det er —" Taleren saa sig om — „det er den Kreds af Mænd, som elsker Orden høiere

end Selvraadighed, som tro og lydige mod de urokkelige Sandheder, Fædrene have efterladt os i sine Love og i sin fromme Tro, slaa Vagt om Thronen, — i den dybe, alvorlige Overbevisning, at hvad der i en Tid fuld af Splittelse og Opløsning holder et Samfund sammen, binder stærke Baand om det bedste i Nationen, — det udgaar fra, det samler sig i Monarchens hellige Person! Mine Herrer! — Gud bevare Hans Majestæt Kongen!"

„Leve Kongen!" brølede Oberstløitnant Grobs, og der fulgte et Hurra, saaat Glassene klirrede; selv de tørreste Departementsmænd raabte sig blaa — skottende til Siden, om enhver gjorde sin Pligt.

Da Larmen stilnede, kom Statsraadens Tjener ilende ind og bragte med et dybt Buk et Telegram paa et Sølvbræt.

Statsraaden aabnede og læste Depechen under aandeløs Stilhed.

„Mine Herrer! — om en halv Time vil det kongelige Tog være ved Stationen."

Der blev almindelig Bevægelse; men Statsraaden slog op med Haanden, og der blev igjen ganske stille.

„Mine Herrer!" sagde han med dyb, høitidelig Stemme, „hver paa sin Post. Øieblikket er alvorligt; Hans Majestæt venter, at hver Mand gjør sin Pligt."

Efter disse Ord vendte han sig hurtigt efter en flygtig Hilsen, gjorde et Tegn til Amtmand Hiorth, og begge ilede gjennem Gemakkerne og forsvandt i den lille Dør, hvis Forhæng lydløst faldt til efter dem.

I en ophøiet Stemning spredte Selskabet sig, og Mortensen skrev i sin Noticebog:

„Det var et af hine store, uforglemmelige Øieblikke, i hvilke man ligesom føler Verdenshistoriens Pulsslag.“ —

— Fru Bennechen havde allerede trukket sig tilbage. Overvældet af denne Dags Sindsbevægelser kastede hun sig paa Sengen i Krampegraad.

Men i de tomme Saloner vandrede Georg Delphin rastløs frem og tilbage. Han skulde først fremstille sig paa Slottet til Soupéen, og det var ham umuligt at forlade Huset uden at have seet Hilda.

Tjenerne og Pigerne ryddede ud af Bordet, drak Champagne og lo, saaat Kammerherren flygtede helt ind i det inderste Kabinet — uvis, misfornøiet med sig selv; — men alligevel var det ham umuligt at gaa.

Tilslut kaldte han paa Stuepigen, som han kjendte, og spurgte efter Frøkenen.

„Frøkenen er i sit Værelse og pakker ind. Ved ikke Kammerherren, at Frøknen reiser til Amerika iaften?“ spurgte Pigen, hvis smukke Øine glinsede af Champagne.

Delphin følte sig ubehagelig berørt og sagde kort: „Spørg Frøken Bennechen fra mig, om hun vil være saa snil at komme herind et Øieblik; jeg vilde gjerne tale med hende.“

Men da Pigen gik, stansede han helt forskrækket foran Speilet: hvad havde han gjort? var han ikke allerede gaaet for vidt? hvad vilde han hende? — hvorledes skulde han komme fra dette? — og dog — var det ikke det, han mest ønskede af alt?

Efter nogle Minutter kom Frøken Hilda. Hun havde grædt; men alligevel var der en eiendommelig Ro udbredt over hende, som Kammerherren strax blev opmærksom paa.

„Stakkels Moder —“ sagde hun og rakte ham begge sine Hænder, „hun har saa vanskeligt for at komme tilrette med den Tanke, at baade Johan og jeg vil reise saa langt bort. Ja — jeg kan igrunden neppe forstaa det selv.“

Delphin glemte rent at svare, saa forandret forekom hun ham. Der var ikke Spor af Skyhed mere. I sin glatte, simple Kjole saa hun saa ferm og reisefærdig ud; der var noget saa sikkert i hendes Stemme og hele Væsen, at han ikke kunde gjenfinde sin almindelige halvt spøgende, halvt beskyttende Tone.

„Jeg vil vist komme til at savne Dem meget", sagde han endelig usikkert.

Det var mere Lyden end selve Ordene, der bragte hende til at se op. Deres Øine mødtes et Secund, og der blev en liden Stilhed.

„Der er ingenting, som holder Dem tilbage? —" spurgte han bittert.

„Aa jo! — det kan De da vide." Hun fik atter Taarer i Øinene.

Han betragtede hende fra Siden — som hun stod der med bøiet Hoved, vridende Lommetørklædet om Fingrene. Var hun virkelig saa styg?

„Og der er ingenting, som holder Dem tilbage?" — han vidste ikke, at han havde sagt det før.

„Hvorfor vil De gjøre mig det tungere end det allerede er?" — spurgte hun stille og begyndte at græde.

Georg Delphin gjorde et Slag henover Gulvet. Han havde en Følelse af, at Livet bød ham en god Chance, og at det var sidste Gang. Han prøvede at samle det bedste i sig. Men da han stansede foran hende, hævede hun raskt sit Hoved og sagde:

„Nei! — jeg vil ikke græde mere! jeg ved, der venter mig et bedre Liv, end det kunde blevet herhjemme. Farvel Kammer-

herre! — og Tak — hjertelig Tak for vort Venskab!"

Hun rakte ham Haanden og saa fast og freidigt paa ham med de tro Hundeøine fulde af Taarer. Og i sidste Øieblik saa han, at hun var skjøn. Men da var det for sent.

Hun gik og lod Døren staa halvaaben efter sig. Larmen fra Spisesalen naaede igjen ind til ham. Han stod en Stund, tog saa sin Hat og gik stille bort.

I Trappen indhentedes han af Extraskriverne Hiorth & Bennechen, der kom farende ned fra Loftet. De havde „med Livsfare" plantet et stort Flag oppe paa Taget. —

XXI.

Det tog lang Tid, inden Njædel og Oldermanden fandt frem til det gamle uhyggelige Sygehus, hvor Kristine laa. Og havde de ikke rent tilfældigvis truffet til at spørge Politibetjent Knudsen, havde de knapt fundet hende. Thi Klokken var allerede henad tre, og Folk skyndte sig mod Carl Johans Gade, forat se Indtoget, saa ingen havde Tid til at stanse og give Besked.

Men Politibetjent Knudsen, som lykkeligt havde bestaaet sin Prøve, lodsede dem frem, da han hørte, hvem de søgte; og saaledes naaede de derop.

I Porten traf de en af Gangkonerne ifærd med at gaa til Byen. Oldermanden hilste med sin Peltshue: „Vi vilde gjerne se til en Kone, som heder Kristine Mo.“

„Hun døde inat,“ svarede Konen, utaalmodig efter at komme afsted, „hun ligger

anden Dør paa venstre Haand; gaa bare ind; de er just ifærd med hende."

Dermed gik hun og slog Porten i efter sig.

„Naa — naa — Njædel! — det var kanske det bedste, som kunde times hende," sagde Oldermanden beroligende; „kom lad os gaa igjen."

„Jeg vil se hende," svarede Njædel og gik fremover.

De kom til den anden Dør, som stod halvaaben; der lød Stemmer derinde. Oldermanden trykkede Døren op, og de traadte ind.

Helt henne ved Vinduet stod nogle unge Mennesker og bøiede sig over noget stort hvidt, som laa paa et Bord. En liden graahaaret Mand i Skjorteærmer stod helt foroverbøiet, og mellem to af Herrerne stak der en hvid, nøgen Fod.

„Jeg har aldrig seet det gaa saa fort," sagde Doktor Rohde til Professoren. Den gamle Cyniker havde ikke kunnet dy sig for at invitere Professoren paa det interessante Tilfælde. Johan Bennechen havde udtrykkeligt forbudt, at Liget blev bragt til Universitetet.

„Men hendes Mand, som paaførte hende Smitten, — hvorledes gaar det ham?" — spurgte Professoren.

„Sygdommen slaar ind paa ham; han

bliver blød paa Hjernen. Hvad vil I?" — spurgte Doktoren pludseligt, da han opdagede de to ved Døren.

„Det er Far hendes, som vil se hende," svarede Oldermanden.

„Aa nei — nei — kjære Ven! det skulde De ikke gjøre," sagde Doktoren afværgende, „det er saamænd ikke noget at se paa."

Men Njædel gik lige hen til Bordet; de unge Mennesker traadte tilside, og Professoren reiste sig med alle Fingrene sprigende ud fra hinanden.

Et Lagen blev kastet tvers over hende, og efterhvert som det faldt sammen, kom de fremstaaende Hofteben tilsyne, hele dette store, stærke Kvindelegeme — saa elendigt og udtæret, at det ikke var andet end Skind og Ben. Det store døde Haar laa i en uryddig Masse nedover Panden, Næsen var ganske indfalden, og Huden havde hæslige røde og grøngule Pletter.

„Det er ikke hende," hviskede Oldermanden og greb Njædel i Armen.

Men da gik Faderen hen, strøg Haaret op og lagde sin Finger paa det store Ar, hun havde i Tindingen.

„Kom lad os gaa, Njædel."

Oldermanden var ligbleg. Njædel saa sig om, og da han fik det Indtryk, at alle

disse fine Folk følte Interesse for hans Datter, begyndte han at tage dem i Haanden en for en. Men da han kom til Professoren, gik denne et Skridt tilbage: „Nei, nei — min gode Mand! — jeg kan ikke tage Dem i Haanden.“

Da først opdagede Njædel den blanke Kniv og Fingrene, som sprigede. Der for en Gysen gjennem ham, og han gik ud med Oldermanden.

Da de atter stod paa Gaden, iagttog Oldermanden skarpt Njædels Ansigt; thi han lagde Mærke til, at Njædel gik med sammenbidte Tænder og knyttede Næver.

„Han skal staa mig til Regnskab for dette — han Anders,“ mumlede Njædel.

„Aa nei!“ — indvendte Oldermanden ængstelig, „lad nu Anders være den, han er. Nu reiser vi jo fra det altsammen. Lad os heller se til at faa noget at leve af; jeg er sulten som en Skrub.“

Men Njædel var urokkelig; og da Oldermanden ikke vilde hjælpe ham at finde Statsraad Bennechens Gaard, spurgte Njædel selv den første Konstabel de mødte, og saaledes fandt de frem.

I Njædels tykke Hoved kjæmpede det voldsomt. En Mistanke begyndte at dæmre hos ham, at al denne Elendighed tilslut skrev

sig fra Broderen. Men det formede sig ikke endnu til Vrede; det var bare en tung Smerte og en Trang til at se ham, høre ham forsvare sig; — kanske var der endnu noget, som kunde undskylde ham.

Da de steg ned de to-tre Trappetrin, sagde Oldermanden:

„Du skal love mig en Ting — Njædel! at du ikke lægger Haand paa ham; husk paa, han er Bror din alligevel.“

„Du kan være tryg —“ svarede Njædel.

Anders var ifærd med at barbere sig. Han havde hængt Speilet paa Vindusposten, saaat det fulde Dagslys fra Gaden faldt ned over hans Ansigt. Han havde just skrabet sig paa den ene Side; men paa den venstre Kind stod endnu Sæbeskummet.

Da han saa, hvem det var, som kom, lagde han Kniven fra sig, og der gik en Trækning over hans Ansigt. Men derpaa kom det halvfjollede Smil igjen, som han havde havt i det sidste, og han strakte Haanden ud mod sin Broder: „Nu er du endeligt der — Njædel! — du var snil, som vilde komme.“

„Anders — Anders!“ — skreg Njædel og strakte de svære Næver truende imod ham, „hvad har du gjort med Kristine?“

Ved denne stærke Stemme var det, somom Anders vaagnede. Han krympede sig sammen og for tilbage — helt ind i den inderste Krog af Værelset; Ansigtet blev næsten askegraat, medens han stirrede paa disse svære Næver.

Men lidt efter lidt syntes hans halvt udslukte Hjerne at samle sig til en sidste Anstrængelse. De lange, falske Smilerynker lagde sig igjen om Munden, idet han i en kynkende Tone sagde:

„At du kan have Hjerte til at være saa sint paa Bror din — Njædel! — som altid har været saa svag og daarlig. Husker du, da vi var smaa, — naar vi rev Lyng for Mor oppe i Heien?“

Njædel lod Armene synke. Underlige Minder blinkede frem for ham ved denne tynde, bedende Stemme, som han kendte saa godt, denne Lyd fra Barndommen — fra den Broder, han havde elsket saa høit.

„Og husker du, hvad Mor altid sa'?“ — blev Anders ved, medens han hele Tiden holdt Øie med Broderens Ansigt; „nu' Mor sa' altid: Du Njædel er en Tosk — sa' hun; men han Anders er saa fin som en Røisekat.“

Njædel nikkede. Det havde sin Rigtighed. Og Moderen, og Hytten indunder Fjeldvæggen, og Heien med den høie Lyng, som lugtede saa godt i Solskinnet — alt laa lysende klart for ham; og midt i det stod Broderen — bleg, svagelig, bestandig hjulpet, skaanet, baaret over vanskelige Steder. Og alt, som laa imellem, smeltede hen og rant væk som Sne om Vaaren; — han blev Gut igjen — en stor, klodset, godtroende Gut, som han igrunden altid havde været; og der fandtes ikke Gnist af Vrede i ham, da han vendte sig bort og sagde: „Anders — Anders! — det skulde du ikke have gjort!"

Oppe i Portrummet sagde Oldermanden: „Det var godt, at du ikke tog i ham; du kunde brukket ham af som en Sukkerkaring."

Men nu var det ude med Njædel; han lænede sig mod Muren og hulkede høit.

Oldermanden lod ham græde saalænge, som han fandt det nødvendigt. Derpaa førte han ham med sig — Njædel var føielig som et Barn —, fandt en Spisekjælder, og der steg de ned.

Oldermanden, som havde været baade i Petersburg og Kjøbenhavn, forlangte flet to Portioner Bif og en Flaske Øl. Men da

de satte sig tilbords, rystede Huset af et Kanonskud.

„Kongen kommer —“ sagde Opvartningspigen. Hun var muggen, fordi hun maatte blive i Kjælderen og opvarte disse to Bønder istedetfor at løbe og se paa Stadsen.

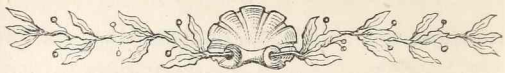

XXII.

Det var en usædvanligt straalende Dag til at være saa tidligt paa Aaret. Eftermiddagssolen blinkede i Vinduerne og lagde en diset Taage over Slotsparken, saaat Slottet fremhævedes mod den gyldne Luft i al sin enkle Skjønhed. Fra Akershus spredtes de tunge Krudtskyer efter Saluten, Flagene viftede festligt, og Folk skyndte sig fra alle Kanter henimod Carl Johans Gade, der var tæt besat paa de aabne Pladse og langs Fortougene.

I Vinduerne laa Damer i ny Vaarpynt; unge Herrer stod bag og vare vittige. Nede paa Jernbanetorvet holdt Politiet en stor Plads aaben; det gule Chor holdt i al sin Pragt foran Stationen; Grosserer Falck-Olsen sad stram og høitidelig paa sin gulblakke Hoppe og saa ned paa Mængden.

Det kongelige Tog var ankommet; man ventede bare, at de sædvanlige Modtagelses-

ceremonier paa Perronen skulde tage Ende. Op fra Bryggerne og fra alle Smaagaderne var der kommen Søfolk, Sjouere, Fruentimmer og Arbeidsfolk, — et tarveligt Publikum til at begynde med.

Da derfor en anstrængt Stemme raabte: „Leve Kongen! — Hurra!“ — svaredes der mat og spredt udover Torvet, hvorpaa der indtraadte en ubehagelig Dødsstilhed, medens de høie Herrer steg i Vognene.

Det gule Chor raslede afsted, derpaa Suiten af de kongelige Vogne — over Torvet, op gjennem den trange Passage ved Dybwadgaarden. Hist og her raabte en brav Borger Hurra af alle Kræfter; men den enkeltes altfor store Iver syntes at holde Mængden tilbage, og Raabene faldt dødt og klattevis, indtil man kom op forbi Brandvagten.

Nu gik det bedre, og de svenske Herrer i Vognene nikkede til hinanden. Men først fra Høiden ved Akersgaden og nedover Egertorvet blev Raabene almindelige. Den prægtige Avenu fra Storthingsbygningen op mod Slottet straalede i Eftermiddagssolen. De glimrende gule Ryttere i skarpt Trav, Vognene, de høie, uniformerede Herrer, talrige Grupper af velklædte Personer, der satte Raabene igang, — alt løftede Stemningen, saaat Hurraraabene brusede med Begeistring.

Da Toget var passeret, var hele Carl Johans Gade myldrende fuld af Folk, der alle vendte Ansigtet mod Slottet, hvor Ryttere og Vogne snoede sig opover Skraaningen som en blinkende Slange, medens Støvet fra de kongelige Vogne reiste sig i en gylden Sky og lagde sig udover Folket som en Velsignelse.

Jernbanetorvet blev hurtigt tomt igjen; Folk løb tilbage til sit Arbeide. Men en hel Mængde Fruentimmer og unge Mennesker fulgte Strømmen opover Byen; man var kommen i Feststemning; det kunde ikke nytte at vende tilbage til Arbeidet for idag.

Luften var saa mild og Veiret saa vakkert, og der taltes desuden om Illuminationer og sligt noget.

Sagen var, at Kongen i Vinterens Løb havde havt en Halsbyld; derfor gjorde Studenterne Fakkeltog til Slottet, hvor de sang:

»Hör oss — Svea! moder åt oss alla!«

I samme Anledning var der ogsaa „Stor Takkefest" i Tivoli med Deklamation og Fyrværkeri.

En stor Menneskemængde var derfor paa Benene udover Aftenen, — især i Omegnen af Tivoli og Studenterlunden. Der lugtede af daarlige Cigarer og frisk Muld og de første

Græsspirer; af og til kom der en Duft fra Balsampoplerne, hvis klissede Bladhylstre begyndte at revne.

Statsraader og Hofembedsmænd, Militære og andre Uniformer kjørte op til Slottet, hvor der var Lys i mange Vinduer, medens Kongeflaget aftegnede sig mod den lysegrønne Aftenhimmel.

— Men nede ved Emigrantskibet blev der arbeidet, larmet og skraalet; og det hele saa saa forvirret ud, at enkelte Udvandrere oppe fra Landet satte sig paa sine Kister og græd.

Da Njædel og Oldermanden kom ned til Bryggen, traf de deres Ven Agenten; men han bare raabte: „all right!“ idet han for dem forbi; han var badet i Sved og saa hæs, at der neppe var Lyd i ham.

Der stod et Par Bryggesjouere ved Landgangen; og da Njædel vilde følge efter Oldermanden over Brættet, sagde den ene Sjouer til den anden:

„Det er dog Skam — du, at disse Amerikanerne skal have Lov til at føre slige Kjæmper ud af Landet.“

Njædel hørte det og strakte sin Haand frem.

Men Sjoueren, som var en ægte Bryggeslusk, frygtede strax noget Fanteri og saa

mistænksom paa den svære Næve. Men da han saa opdagede Njædels lyse Øine, slog han til med et kraftigt Tag og sagde — halvt skamfuld: „Jaja! du maa vel vide bedst selv, hvad du gjør. Saa faar du ha' Farvel og lykkelig Reise da — Gammeln!"

Ombord var Forvirringen og Kavet endnu større. Men Oldermanden satte sig med filosofisk Ro paa sin Kiste foran sin Køi; saa kunde de andre larme det, de vilde.

Njædel derimod kunde ikke taale at se paa alle de tunge Baller og Kasser, som kom ombord. Af og til gik han hen og tog et Bjørnetag i et eller andet; og naar Matroserne saa forbauset paa ham, nikkede han bare med et Smil. Tilslut tog han fast Plads ved Lugekarmen, og naar der kom noget rigtig tungt, raabte Folkene: „Lad Bjørnen slippe til!"

Dette smigrede Njædel og trak ham ud af de onde Tanker. Han kjendte en stor Trang til at komme ikast med rigtig svært Arbeide igjen.

Men udpaa Aftenen, da Larmen stilnede, og Folk tog Afsked med hverandre, blev han „saa blød som Smør" — sagde Oldermanden. Han havde ikke et eneste Menneske at sige Farvel til, og derfor syntes han, at han maatte næves med alle, som gik iland.

Oldermanden opdagede snart, at han og Njædel hørte til de fattigste Passagerer. De fleste andre Udvandrere vare velstaaende Gaardeiere, der i aarevis havde arbeidet med den Tanke for Øie at reise til Amerika, naar de fik samlet Penge nok. Andre havde faaet Reisepenge og god Hjælp fra Slægtninge derover.

Derfor var der en solid Ro over alt, hvad de foretog sig. Siddende i Grupper paa Mellemdækket spiste de og trakterede af Nistetinerne. De iagttog opmærksomt alt, hvad der foregik omkring dem; talte halvhøit indbyrdes; flyttede sig taalmodigt, naar de sad iveien, og syntes ikke at tænke paa andet end at komme vel over og passe godt paa Børnene. —

Agterud paa første Plads var der mere livligt. Passagererne her vare mest unge Mennesker, der kom ombord — fulgt af Venner, som sang og holdt Leven. En velklædt ung Mand blev endog bragt døddrukken ombord og lagt i sin Seng.

Der var to-tre Handelsbetjente, en Fallent og en misfornøiet Ingeniør, „der vendte et utaknemligt Fædreland Ryggen“ — som en af hans Venner udtalte ved et Afskedsglas nede i Salonen; thi der blev strax ar-

rangeret et lidet Gilde for Udvandrerne og deres Venner.

Endvidere var der en Student, som Familien sendte bort af hemmelige Grunde, og endnu tre eller fire halvt forkomne Individer i nye Klær, „hvem et taknemligt Fædreland subskriberede bort —“ som Studenten udtrykte sig.

Klokken elleve kom Doktor Bennechen ombord med sin Søster. De kom alene; Statsraaden var paa Slottet, Alfred havde undskyldt sig, og Fru Bennechen laa tilsengs.

Da hun tilslut saa, at det blev Alvor med Reisen, følte hun vist noget, som lignede Anger. Thi hun holdt Hilda længe omfavnet og mumlede endogsaa noget om, at hun — Hilda — maatte tilgive hende, om hun stundom havde været lidt urimelig.

De to mislykkede forlod derfor Huset i oprigtig Sorg, og Hilda havde faaet en saadan Hovedpine, at hun strax gik tilsengs i Damekahytten, som hun fik for sig selv alene. Støien fra Salonen dæmpedes efterhaanden, idet Selskabet naaede det følsomme Stadium. Doktoren gik op paa Dækket og spadserede frem og tilbage.

Natten var stille og lys. Men i Sydvest trak mørke Skyer op; det vilde ikke vare

længe, inden der kom Regn. Ingen Lyd hørtes undtagen Kulskuflerne dybt nede i Maskinrummet og den haltende Takt af hans Fodtrin, mens han vandrede op og ned.

Af og til førte Vinden et Fyrværkeriskud fra Takkefesten eller en Stump af en Fanfare. Raketter og romerske Lys steg op over Hustagene og kastede et farvet Skjær over Luften, før de sluktes.

Johan Bennechen gik længe op og ned paa Halvdækket og saa indover Byen, han kjendte saa godt, og hvor han havde levet sit Liv. Det lille Mellemrum mellem Skibssiden og Kaien syntes ham et svælgende Dyb, bag hvilket han lod alle sine Sorger og Skuffelser ligge.

Alligevel var han modløs. Tusinde Minder satte smaa Klør i ham, som det smertede at rive ud. Han ventede sig isandhed ikke stort hinsides Havet.

De trofaste Venner nede i Kahytten løsrev sig endelig og stillede sig op paa Kaien, forat synge. Men det viste sig, at de vare altfor bevægede, hvorfor de i Stilhed vandrede op i Byen. Og der blev stille paa Skibet og stille i Byen, medens der lød tunge Pust fra Maskinen, som naar en Kjæmpe begynder at vaagne.

Johan Bennechen saa paa sit Uhr. Klok-

ken var halv et. Regnskyerne trak mere og mere sammen. Han saa sig endnu engang om, forat samle hele sin Fortid i det skjønne fredelige Billede af Vaarnatten, før han gik tilkøis.

Da hørte han en Vogn nærme sig udover Bryggerne; den passerede forbi Gaslygterne og holdt først lige ved det engelske Dampskib. En Herre i vid Kappe og trekantet Hat steg ud og sagde nogle Ord til Kusken. Et Øieblik efter hørte Johan en Stemme, han syntes at kjende, spørge Stewarten nedenunder efter Doktor Bennechen.

„Her — vil nogen tale med mig?“ raabte Johan ned fra Halvdækket.

Den Fremmede steg op den lille Svingtrappe, og Doktoren gjenkjendte Kammerherre Georg Delphin.

„Godaften Doktor! — De tror vist, jeg er fuld; det er jeg da ogsaa forresten. Jeg er falden i Unaade, og saa har jeg døvet min Smerte. Er Deres Frøken Søster kommen ombord?“

„Ja hun sover alt, haaber jeg.“

„Kom lad os gaa herind“, sagde Kammerherren og aabnede Døren til en Røgelugar oppe paa Salonen, „se her kan vi faa os en liden Afskedspassiar. De er vel ikke søvnig — Doktor?“

„Nei — slet ikke," svarede Johan og skruede Lampen iveiret, „vil De røge en Cigar?"

„Tak! — men jeg trænger især til noget at drikke;" — Kammerheren slog Kappen tilside og kastede sig i Sofaen i sin guldbroderede Uniform med Orden og Kaarde.

Johan Bennechen gik ned, forat finde noget at drikke Men det eneste, Stewarten kunde opdrive saa sent paa Natten, var Whisky og Vand.

Kammerherren forsikrede imidlertid, at det var hans Yndlingsdrik, og det saa næsten saa ud. Efterat have sat et Glas tillivs, sagde han: „Deres Frøken Søster er altsaa kommen ombord?"

„Ja — jeg haaber, hun sover for længe siden —" svarede Johan lidt forundret.

„At De dog kan reise fra Byen — Doktor! — i saa interessante Tider. Hør nu bare, hvad her er foregaaet i denne velsignede Aftenstund. Først: Kammerherre Georg Delphin falden i Unaade; dernæst Grosserer Falck-Olsen dekoreret for en gulblak Hoppe; dernæst Extraskriverne Hiorth & Bennechen udnævnte til Kammerjunkere, — den første tilogmed forlovet —"

„Nei — nei! — det gaar for fort! hvem var forlovet — sagde De?"

„Hiorth, — da hans Fader blev Statsraad, tog hun ham; ja De forstaar? — jeg mener hun — den gulblakke Hoppen til Falck-Olsen, Sofie tror jeg, de kalder hende. Den anden — hun den blissede — har slaaet op —"

„Nei — Kammerherre! —" raabte Johan „nu gaar det rundt for mig."

„For mig ogsaa; ellers har jeg min Visdom fra Mortensen, som tiltrods for alle sine Fyrstikker er bleven presenteret ved Hoffet. Aa — hvor jeg misunder Dem — Doktor! som kan komme bort fra alt dette!"

Hans Ansigt blev med en Gang saa slapt og gammelt, at Johan syntes Synd i ham:

„De skulde følge med os — Kammerherre!"

„Jeg er jo i Uniform!"

Men da Johan smilede, tilføiede han: „Ah — De tror, det var en daarlig Vittighed! — nei — det var Alvor. Ser De: de Uniformerede blive tilbage og formere sig i dette Land, — de Uniformerede og de Fillede! Den sidste Rotte, som forlader Skibet, bliver Fattigforstanderen. Det er en Fremtidspost: Kongelig Norsk Over-Stats-Fattigforstander med Rang og Uniform som Krigskommissæren. Jeg vilde selv have søgt den Post, hvis jeg ikke var falden i Unaade."

„Og desuden —“ blev han ved, idet han blandede sig et nyt Glas; „om end jeg kunde undvære Byen, saa kan Byen isandhed ikke undvære mig. Hvorledes skulde det gaa disse arme Mennesker, som sove deroppe i denne lille Karrikatur af en Hovedstad, hvis de vaagnede imorgen tidligt uden Kammerherren? Thi — ser De — min kjære Hr. Bortdragende! hvad der piner os her, det er en liden Tvivl, en liden Frygt for, at alt ikke er saa ganske comme il faut hos os, — ikke fuldkommen evropæisk; — og det er da heller ikke Mortensens sande Fyrstikke! Men saa har man Kammerherre Delphin — og et Par andre —, der har seet Verden — eller ialfald lader saa, der kan snakke med om alt; kjender alle Navne og Overskrifter; forstaar at slaa Volte med alt alvorligt, saa det løber ud i en Vittighed; arrangere hele Samtiden i Lommeformat; gruppere Dagens brændende Spørgsmaal om fem eller sex bons mots, som alle kan huske og have ved Haanden, — og saa tilslut forbinder et grundigt Kjendskab til Damepynt med et urokkeligt Alvor midt i det vildeste Departementsvrøvl — det er Hovedstadens Uundværlige! — aah!“ raabte han pludseligt og faldt ganske sammen fremover Bordet, „jeg er saa træt af det hele — saa træt — saa træt!“

Der kom med en Gang et saa gribende Udtryk af Fortvivlelse over den elegante, uniformerede Kavaller, som han laa der med Hovedet mod Armen, at Johan Bennechen forstod, at dette var noget mere end almindelig Fuldskab. Han lagde sin Haand paa den andens Skulder og sagde med oprigtig Deltagelse: „Hør engang — Delphin! De er ikke lykkelig, det er jeg hellerikke; — her er vist ikke mange lykkelige ombord. Men kom — følg med os! — De trænger til at komme bort herfra."

Kammerherren løftede sit Hoved, og hans Ansigt var igjen smilende og sarkastisk: „De minder levende om Deres høie Fader — Doktor Bennechen! — netop det samme sagde han til mig for nogle Timer siden: De trænger til at komme bort herfra! — og jeg vil følge hans Raad, jeg vil søge Politimesterembedet i Aalesund!"

Johan Bennechen traadte skuffet tilbage; dette krænkede ham.

Men Kammerherren tog sin Kappe paa, forat gaa; alligevel nølede han, somom det var noget, han vilde sige, og Doktoren fandt ham mer og mer besynderlig.

Tilslut vendte Delphin sig paa Landgangsbrættet og knugede hans Haand, idet han mumlede:

„Vil De hilse Deres Søster — og sige hende — sige hende fra mig“ — Resten gik bort i noget, som lignede en Hulken. Kammerherren vendte sig hurtigt, gik iland og steg ind i Vognen, som ventede.

Kusken vaagnede og trak Regnkappen af Hesten. Himmelen var nu ganske overskyet, og det havde allerede regnet en hel Stund.

Doktoren stod og saa efter Vognen og den langbenede Skygge af Hesten, som faldt henover Pytterne i den vaade Gade, efterhvert som de passerede Gaslygterne. Det var det sidste, han saa af Byen, før han gik tilkøis. —

Tidligt om Morgenen halede det engelske Dampskib ud. Men da endelig alt var klart, og Skruen begyndte at virke, var dog Klokken bleven over sex, og just da Skibet nærmede sig Hovedøen, kom der en Røgsky fra Fæstningsvolden, og et Kanonskud drønede i den stille regntunge Morgen.

Der blev en Raaben og en nysgjerrig Spørgen fra Lugarerne agterud, hvad vel denne Salut skulde betyde. Men Johan Bennechen var saa søvnig, at han knapt vaagnede. Heller ikke forud paa anden Plads tog man synderlig Notice af Skuddene. Man havde en Følelse af, at man var færdig med det gamle Land og dets Saluteringer.

Og medens de høitidelige en og tyve Skud drønede over Hovedstaden, dampede Udvandrerskibet ud gjennem Fjorden, og den tykke gule Røg fra Kanonerne indhyllede Fæstningen og trykkede sig ned over Hustagene i den graa, regnfulde Morgenstund.

XXIII.

De en og tyve Skud forkyndte, at Kongen allerede var reist tilbage til Stockholm. Mere behøvedes ikke, for at Oppositionens Blade skulde gribe Anledningen til at kaste sig over Regjeringen med vanlig Skaanselløshed. Hele Pressen kom iaande; alle gamle Stridspunkter bleve opgravede; hvert Parti fandt frem sine Skjældsord, der kastedes som Fjærbolde frem og tilbage, og Abonnenterne morede sig ved at se dem fare i Luften.

Uberørt af de politiske Storme vandrede Ridder Falck-Olsen op og ned foran sit store Speil den paafølgende Søndag. Fruen gik og stellede, — betragtende med Stolthed det lille Ordensbaand i Knaphullet.

„Hør du — Kone! vi maa reise."

„Reise? hvorfor? — er du ikke nu fornøiet? — du har den jo!

„Bah! — en Orden er ikke andet end det første Skridt."

„Nei — men du milde Gud!“ — raabte Fru Falck-Olsen forarget, „du er rigtignok bleven vigtig i en Fart. Ole Johan! naar en Orden bare er det første Skridt, saa gad jeg nok vide, hvad det næste er?“

„En Orden til!“ — svarede hendes Gemal og forlod Salonen.

Man havde nemlig indbildt ham, at de tyske Fyrster fører Ordener med sig, naar de ligger ved Bad; og da er det let at faa en, — især naar man har en før.

Familien Falck-Olsen reiste altsaa til Ems, og et Par Uger efter fik Caroline Hjelm Brev fra Louise, hvori der blandt andet stod:

„Du kan ikke tænke dig, hvor deiligt det er at vaagne om Morgenen og ikke have Hans at tænke paa. At jeg kunde være saa dum; han passede slet ikke for mig. Igaar red vi paa Æsler, og en Englænder, som var med (Papa siger, han er Lord) er saa øm idag, at han ikke kan sidde paa det, som vi andre sidde paa; men han maa bruge et Stykke af Rygraden høiere oppe.“

Dette var Caroline saa uforsigtig at læse for sin Moder. Og den næste Dag sagde Fru Hjelm til Fætter Hans: „Du havde desværre altformeget Ret i din Dom om Louise Falck-Olsen. Udlandet har allerede i Bund og Grund fordærvet hende.“

Fætter Hans sukkede. —

Anders den Almægtige var vitterlig bleven svag paa Forstanden. Et Par Dage gik han omkring i Departementet og gjorde stor Skandale ved at fortælle alskens Ting, som ikke maatte fortælles.

Statsraad Bennechen blev da nødt til at gribe kraftigt ind, og ved Redaktør Mortensens Mellemkomst lykkedes det at faa den gamle, tro Tjener anbragt hos en vis Madame Gluncke, som holdt Syskole for unge Piger.

Her trivedes han overmaade godt. Thi det viste sig, at han især i de senere Aar havde gjort flittige — overraskende flittige Sparebankindskud; og da han en Tid havde færdedes blandt de muntre Piger i Malla Bimbams Syskole, syntes han ganske at have glemt Departementet og alt, hvad dertil hørte.

Derimod blev han en meget ivrig Kirkegjænger — altid paa Kvindesiden. Og mange unge Damer gjorde sig en religiøs Glæde af at holde Salmebogen hen til den ærværdige Olding; — det var næsten opbyggeligt at se dette blide Ansigt og de snehvide Lokker udover Frakkekraven. —

Men imidlertid spilledes der Fjærbold i Pressen med sandt Raseri; især var Oppositionen flittig.

Først undrede man sig over, hvad man

vel skulde med Amtmand Hiorth i Statsraadet, — en Mand, som Ingen kjendte. Saa hentydedes der til en formidabel Skandale i Statsraad Bennechens Departement: Dokumenter skulde være forsvundne, hemmelige Gjemmer opdagede, — en Række Afsløringer af den betænkeligste Art.

De mundtlige Rygter vare endnu værre; de steg helt ned til et berygtet Fruentimmer ved Navn Madame Gluncke, der nævntes i nøie Forbindelse med Statsraad Bennechen. Desuden vidste jo hele Byen, at to af Statsraadens Børn var reist til Amerika over Hals og Hoved efter en skrækkelig Familiescene.

Men især havde Rygterne travelt med Anders Mo's — det almægtige Departementsbuds „Forsvinden".

Statsraad Bennechen bar sit Hoved endnu lidt høiere end sædvanligt under alt dette, og han havde det samme værdige Smil som altid, naar man hilste ham paa Gaden.

Alligevel øgede Uroen i Departementet. Hver Morgen kastede man sig over „Folkets sande Ven"; men den forholdt sig rolig; — ingen vældig Leder, der kunde stoppe Munden paa Skraalerne og berolige Gemytterne.

„Nu maa Mortensen til!" — raabte Kopist Ørseth en Morgen og slog i Bordet.

„Ja gu'! — maa han saa!“ gjentog Kammerjunker Hiorth, som nu var ovenpaa.

Og det hele Departement var enigt: nu maatte Mortensen til! Derfor var Stemningen i høieste Grad spændt og ophidset, da Redaktøren traadte ind og slængte det fugtige Blad paa Bordet.

Hiorth greb Avisen og læste: „Rygtesmede og Rænkesmede.“

Endelig! — der blev en aandeløs Stilhed, mens han læste.

Først fremholdtes, i hvilken Grad Oppositionen maatte være blottet for Vaaben, naar den kunde nedlade sig til at gjøre politisk Kapital af Rygter og Kjærringsladder. Dernæst fremstilledes den forhaandenværende politiske Situation som tilfredsstillende for enhver velsindet og oplyst Borger.

„At imidlertid —“ læste Hiorth videre; men Redaktøren snappede Bladet: „Lad mig læse! — At imidlertid en saa dagligdags Begivenhed som Afskedigelsen af et gammelt Departementsbud kan foranledige saadan Skandalskrivning, er i og for sig et Tidens Tegn, som det er værdt at agte paa.

Thi bagved dette — bag denne hyklede Interesse for Statsstyrelsens mindste Detail ligger der noget helt andet, noget som hver Dag øger blandt os, noget som alvorligt maa

bekjæmpes fra Roden af, om det ikke skal bære ødelæggende Frugt for vort Statsliv.

Det er de lave Karakterers — de Halvdannedes indgroede Had til al Overlegenhed, al Autoritet, som nu vender sig mod den af Gud indsatte Øvrighed og — idet den rækker Haanden til den frækkeste Vantro, trænger ind i Familielivets helligste Lønkamre, spotter det høieste og truer med at føre vort Samfund mod Opløsning og det vildeste Anarchi.

Der er sikkerligt mange blandt os, som slaar sig tilro i den Tanke, at den norske Embedsstand vel kan taale en hel Del — og det medrette! Men alligevel er det vor Pligt at sætte Fingeren paa dette ømme Sted; thi her udvikler sig en Fare for det hele Samfund. Der maa sættes en Grændse for denne omsiggribende Frækhed, der i Skrift og Tale kaster sig over alt, hvad der ifølge Guds og menneskelig Anordning er og bør være hævet over den skraalende Mængdes Dom.

Og sker dette ikke ret kraftigt ved en Fællesanstrængelse af alle brave Borgere, saa skulde vi snart have det forargelige Syn af et opviglet Folk, der i aabenbar Trods spotter Lovene med Lovens Haandhævere.

Lad os derfor være aarvaagne og agte nøie paa Tidens Tegn.

Ikke at vi nære nogen Frygt, — lovet

være Gud! saavel i vor ophøiede Monarch som i Unionen med vort Broderfolk — og isandhed ikke mindst i den stærke Ring af intelligente, begavede Statsmænd og Embedsmænd, der saa længe har holdt vort Samfund oppe, og som vel skal vide at forblive sin Fortid tro, — i alt dette have vi altfor stærke Garantier til, at vi skulde nære nogen Frygt. Men — vi gjentage det — lad os være aarvaagne og agte paa Tegn. Der lurer onde, lyssky Magter i vort Samfund; lad Dagens fulde Lys falde paa dem, og de ville — lig onde Aander flygte tilbage til det Mørke, der har fostret dem."

Der blev almindelig Jubel blandt de forsamlede Departementsmænd.

Ørseth gned sig i Hænderne: „Se det var ret! — saa skal de have det! Hørte De det? — Hansen Far, det var noget for Dem."

Gamle Hansen duppede over sin Papirhoug. Men alle de andre følte sig befriede for en tung Byrde. Skandalen var jo skrumpet ind til en Bagatel, og Pakket havde faaet et ordentligt Rap.

Men Mortensen saa sig om i Kredsen og sagde: „Ja — ser I nu — Børnlille! hvad var I vel uden mig? Er der nogen større

Velsignelse for et Land end en oplyst, sanddru og rettænkende Presse."

Mortensen havde talt med sit sædvanlige, tvetydige Smil; man var aldrig ganske sikker, om han var høitidelig eller sarkastisk.

Men denne Gang var der Ingen, som lo. Thi de følte virkelig alle i dette Øieblik, at Mortensen havde Ret.